

ФИЛИП ПОПОВ

ГЛУПАЧЕТО

(Петърчо)

ФИЛИП ПОПОВ

(Филип Петров Филипов)

ГЛУПАЧЕТО

(Петърчо)

литературен филмов сценарий

София, 2018 г.

Писателят Иван Есенски представя творчеството на Филип Попов в предаването по ТВ Скат „Директно за културата“ от 28.02.2017 г.

© Филип Попов, 2018
www.filippopov.net
filippopov.nest-art.com

ГЛУПАЧЕТО
(Петърчо)

литературен филмов сценарии

трето коригирано издание

© Редакция: Лиляна Филипова
Коректор: Стоянка Пенчева

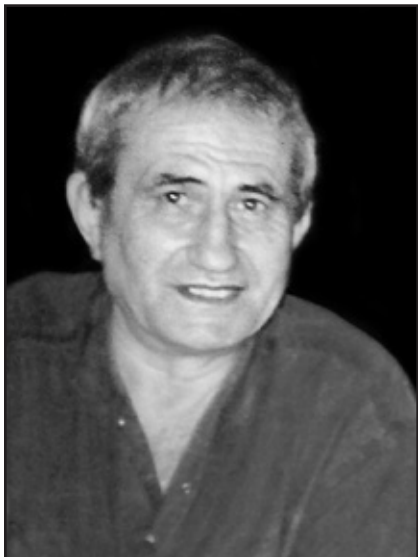
Снимка на корицата:
Авторът на четиригодишна възраст
© Личен архив

Издава **SNS**

ISBN 978-954-92165-6-1

Всички права са запазени. Никаква част от тази книга не може да бъде възпроизвеждана в каквато и да било форма и с каквито и да било средства без писмено разрешение на автора и на издателството.

(По Славчо Красински)

Да не скърбим и да скърбим...
остава ни едно и също!
Спокойно да благословим...
онуй, което се не връща!
Което идва с песента...
и си отива с нашта младост!
Тъй, както слиза вечерта...
над притъмнените ливади!

А щурците пак си пеят...
във тревата за любов!
Най-щастливите поети...
след Христос и Мохамед!

ФИЛИП ПОПОВ

(Филип Петров Филипов)

1930 – 2003

[www. filippopov.net](http://www.filippopov.net)
filippopov.nest-art.com

Филип Попов е творческият псевдоним на Филип Петров Филипов.

Филип Петров Филипов е роден на 23 април 1930 г. в гр. София.

Бащиният му род:

Баща му Петър Филипов Петров (1903 – 1992) е учил в Трета софийска мъжка гимназия и е работил в БДЖ като огняр, локомотивен машинист и инструктор.

Дядо му Филип Петров Божилов (1868-1940) – буден и заможен българин, известен в Софийско и като Филип Попов, е от село Гюреджия.

Село Гюреджия е наричано в миналото: Погледец, Сгледници, а сега Огняново.

Баба му Мария – леля на Петко Даскала (Ошколовите) е от село Голема Раковица.

Двете села – Огняново и Голема Раковица – принадлежат към община Елин Пелин (бивша Новоселска околия), Софийска област.

Прадядо му по бащина линия Петър Божилов е свещеник.

Световно известният интелектуалец ерудит – Владимир Николов – Свинтила и сестра му журналистката Надежда Полякова – Свинтила са внуци на Гълъбина – дъщеря на свещеник Петър Божилов от с. Гюреджия и сестра на Филип Петров Божилов – дядото на писателя Филип Попов.

През 40-те години на 20-ти век дядото на писателя Филип Попов – Филип Петров Божилов (1868-1940) – самият той участник във войните след Освобождението, за да я има

България – депозира сумата от петдесет хиляди, тогава златни, лева, в банката на село Новоселци, за издигане на паметник в с. Гюреджия на загиналите войници от с. Гюреджия през войните след Освобождението: Балканската война, Междусъюзническата война и Първата световна война.

След 09.09.1944 г. през 50-те години на миналия век, когато синовете на дарителя напомнят за направения депозит в банката на село Новоселци, се установява, че приблизително половината от депозита в банката не е в наличност.

Това знам от татко си и чичовците си Асен и Цветан. (Лиляна.)

Прави чест на Стефан Илиев Стефанов, кмет на селото през 50-те години на миналия век, че е направил възможното, щото останалите в наличност по депозита пари в банката, да бъдат употребени по предназначението им и да бъде издигнат намиращия се сега в с. Гюреджия войнишкия паметник.

За Стефан Илиев татко ми казваше: „Стефан Ичов е добър и честен човек.” (Лиляна.)

Въз основа на решение на кметството на с. Огняново след 09.09.1944 г. предназначението на по-горе упоменатия депозит обхваща периода от след Освобождението до 09.09.1944 г.

Майчиният род на Филип Попов е от гр. Червен бряг. Дядо му Лазар Бановски е роден в село Видраре, Софийски окръг. Баба му Дилка Пенева (Цанова) – в село Равнище, Софийски окръг. Майка му Марийка е завършила Стопанското училище в град Бяла Слатина и е била преподавателка по „Българска бродерия”. Майка му умира от коремен тиф на 8-ми септември 1936 г., когато Филип е шестгодишен. Леля му Рада Бановска (по мъж Додова) р.1911 г. е завършила американския колеж в гр. Самоков и английска филология. През последните години от трудовата си дейност е препо-

давателка по английски език в ВИИ „Карл Маркс“. Вуйчо му Стоян Бановски (р.1906 г.) е завършил „Финанси“ и е бил главен банков инспектор на БНБ. Вуйчо му подпоручик Иван Бановски (поет и драматург) р.1914 г. е завършил Военното училище в гр. София. За времето от след Освобождението до 40-те години на 20-ти век участие в обществения живот на България принос имат братовчеди на майка му, които са: лекари, писатели, юрист-депутат, висши военни, зъболекари...

Втората му майка Цона Цакова е от гр. Тетевен.

Филип Попов е женен два пъти. И двата пъти се е развел. Деца няма.

Първата му съпруга проф. Лиляна Николова Мавродинова е дъщеря на доц. Вера Йорданова Иванова и проф. Никола Мавродинов и внучка на акад. Йордан Иванов.

Втората му съпруга Стефанка Чернаева е скулпторка.

Има сестра, която е родена на 24.10.1935 г. в гр. София и се казва Лиляна (Лили Филипова). Сестра му е магистър на фармацията – завършила е факултета по фармация към Медицинска академия в гр. София. Същата ползва писмено и говоримо немски език. През 1954 г. завършва Смесеното училище за чужди езици в гр. Ловеч – немски отдел, където освен немски изучава: български, руски и английски езици. Работила е 5 г. – по разпределение – като управител на аптека в Търговишки окръг, 3 г. в ДСО „Фармахим“ и 24 г. като специалист-организатор на представителство в Световния търговски център „Интерпред“ – сдружение за представителства на фирми и за външнотърговска посредническа дейност към Министерството за външноикономическите връзки. От 2006 г. извършва подготвителната работа по представянето за отпечатване на литературните произведения на брат си.

Филип Попов завършва Народна дневна пета мъжка гимназия в гр. София.

След Втората световна война участва активно в Националното младежко бригадирско движение за построяването

на „Детското градче“, прохода на Републиката „Хаинбоаз“, ж.п.линията Перник – Волуяк, моста „Чавдар“ в гр. София...

Активно се включва и в културния театрален живот на читалище „Иван Вазов“ в кв. „Хаджи Димитър“ в гр. София.

За кратко време – няколко години – участва активно в обществено-политическия живот на кв. „Хаджи Димитър“ в гр. София – председател на ДСНМ „Иван Сергиев“, член на Районния комитет, съдебен заседател.

Четири години учи хуманна медицина, прекъсва следването си – изключват го!

По-късно завършва четиригодишен курс за сценаристи в гр. Баня.

Физически силен и добре сложен, спортува активно – бокс, плуване, ски-спорт.

Наследил усет към красивото от майчиния си род – род от интелектуалци – той живее в духовния свят на класическата музика и музиката изобщо, изобразителното изкуство, балета, театъра...

Филип Попов боготвореше морето, планината, децата, животните и ненавиждаше лъжата, притворството и предателството. За разлика от някои хора, той беше надарен с благородната душевност да се радва и с радостта, докоснала с успех и признание и другите.

От баща си наследява тънкия шопски хумор и умението да преценява хората.

Филип Попов е в литературните среди на гр. София от 60-те години на миналия век до края на Земята си живот.

Сред бохемата на „Бамбука“ освен с литературното си творчество е известен и като „Боцмана на кораба за далечно плаване“ на поета Иван Пейчев и „...един от последните несъкрушими рицари сред българите!“ на писателката Свобода Бъчварова.

Обществената си литературна творческа изява Филип Попов започва с разказа „Дядо Йото“ – отпечатан в сп. „Наша родина“ – 1958 г.

Негови разкази са отпечатани в сп. „Пламък“ – орган на Съюза на българските писатели.

Есето „Кредо“ е отпечатано във вестник „Литературен форум“ през 1992 г.

Художественият му изказ е високо ценен, поради което изрази от негови разкази са цитирани в Българско-руски фразеологичен речник на Държавно издателство „Наука и изкуство“ София – Москва 1974 г.

Филип Попов е работил и като асистент режисьор към киностудия на Народната армия.

Бил и сред миньорите на каскада „Белмекен – Сестримо“ („Тези, които останаха“) и ВЕЦ „Батак“ („Път сред хората“) – литературни филмови сценарии.

Работил е и като спасител на плажа в Созопол...

И къде ли още не, опознавайки света.

Филип Попов е автор на следните литературни произведения:

– „Неразбрани игри“ – сценарий за документален филм – 1961* г.

– „Краят на приказката“ – литературен филмов сценарий – 1963*, изд. 2015 г.

– „Тези, които останаха“ – литературен мини-сценарий – 1962* г., изд. 2009 г.

– „Пушката“ – литературен филмов мини-сценарий – 1963* г., изд. 2009 г.

– „Мъдростта на пътеката“ – литературен филмов сценарий – 1965* г.

– „Елховата планина“ – литературен филмов сценарий – 1966* г.

– „Път сред хората“ – литературен филмов сценарий – 1967* г., изд. 2017 г.

– „Една нощ без сбогом“ – литературен филмов сце-

---

*Годината, през която е написано упоменатото литературно произведение.

нарий – 1969* г., изд. 2013 г. Посветен на Септемврийското въстание 1923 г. Отбелязан в статии на сп. „Филмови новини“ – 1969 г. и в-к „Народна култура“ – 1969 г. Несъгласието на автора – позовавайки се на авторското си право – да направи поръчкова промяна – с политически привкус – върху главния герой на сценария „Една нощ без сбогом“, ще се отрази впоследствие пагубно върху публичната изява на цялото му литературно творчество.

– „Поручикът се връща подполковник. Тука е така.“ – литературен филмов сценарий – 1969* г., изд. 2014 г. и 2015 г.

– „Нашите приятели“ – литературен филмов мини-сценарий – 1977* г., изд. 2009 г.

– „Глупачето“ – литературен филмов сценарий – 1973* г., изд. 2012г., 2013 г. и 2018 г.

– „Поезия“: „Да не скърбим и да скърбим“ (По Славчо Красински), „Гарги“, „Номенклатурчикът и сценаристът“ – 1973* г., изд. 2012г. И 2013 г.

– „Проломът“ – литературен филмов сценарий – 1990* г.

– „Победител“ – литературен филмов сценарий – 1985* г., изд. 2012 г.

– „Лико от лавър“ – роман – 2001* г.

– „Кредо“ – събрани творби: есе, разкази, литературни филмови мини-сценарии и гротеска – изд. 2009 г.

Издадените книги на Филип Попов могат да се намерят в Народната библиотека „Св.Св. Кирил и Методи“, в Университетските библиотеки, в общинските, градските, селските и регионални библиотеки, в читалища, в Бояна филм ЕАД, в театри, в интернет като електронни издания и други.

Филип Попов напуска този свят на 4-ти януари 2003 г. в гр. София след продължителни усилия за духовно и физическо оцеляване.

**ФРАЗИ НА БРАТ МИ ФИЛИП ПЕТРОВ ФИЛИПОВ
(ФИЛИП ПОПОВ)**

Само истината няма грях!

*По сърна мога да стрелям, ако е насочила пушка
в мен.*

*Ако някой каже, че не помни какво е говорил и
правил като пиян, лъже.*

Ние мъжете тичаме подир жени, ако ни бягат.

Мъжете не търпят умните жени.

Обичам всичко онова, което мога и да отмина.

*На лошите хора най-лошото е, че не са постоянно
лоши.*

*Иска, но не умее и затова мрази този, който
умее.*

Широко скроеният човек чува и другомислеция.

*Жена ти намрази ли роднините ти, знай, че
теб те е намразила много преди това.*

*И България е красива като Швейцария, но трябва
да дойдат швейцарците.*

Има хора, които виждат нещата в живота. Други ги виждат, когато им се покажат. Трети, и да им се покажат, пак не ги виждат. А някои виждат само това, което искат да видят.

В гората едни чуват песента на върхарите, други се наслаждават на багрите и формите на дърветата, а някои пресмятат кубичите дървесина, които могат да придобият.

Важното е, какво ще остане след нас. След нас „нужникът“ ще бъде пълен! („Глупачето.“)

Винаги съм казвал, че както зайците в Австралия, така и простаците у нас, нямат естествени врагове.

Виж буренът колко бързо задуши цветята! Така е и с хората!

Изкорениш ли бурен не бива да бъдеш сигурен, че няма да поникне друг по-опасен и още по-безполезен бурен!

Уморих се от високомерието на претенциозната посредственост...

И към сестра си: Ако ми беше брат, щех да покоря света.

ГЛУПАЧЕТО (Петърчо)

литературен филмов сценарий

Панорама на софийска улица в късен следобед.

Петърчо и майката на Петърчо вървят по тротоара на улицата. Майката носи мрежа с продукти.

Петърчо и майката на Петърчо влизат в жилищна кооперация и изкачват стълбите до апартамента, в който живеят.

Майката на Петърчо (бърка в дамската си чанта за ключа да отключи): Мини назад!

Петърчо: Мамо, чичо Кольо каза, че нема да купува корабчето.

Майката на Петърчо: „Корабчето“!

Петърчо: Да. Корабчето на брега на морето, дето бехме миналата година.

Майката на Петърчо: Казах ти: „Мини назад!“

Майката на Петърчо отваря вратата на апартамента и откъм хола чува говор, смях, удари по масата...

Майката на Петърчо (пуска мрежата на пода): До гуша ми дойде от тия негови приятели!

В хола изведнъж става тихо. След малко се чува да питат двама едновременно: „После?“

Чува се размяна на реплики: „Нема после!“ „Кажи де-е...!“ „Казах „нема после.“ „Ха-ха-ха-а...“ „Говори бе, магаре!...“ (Тишина.) „Мри тогава!... Отнеси си тайната, ти знаеш къде!“ „Не бързай, тя те засяга.“ „Хайде сега... Ха-ха-ха-а...“ „Казвай щом ме засяга!... Ще кажеш или нема да кажеш?“ „Ха-ха-ха-ха-а...“

Смехът откъм хола е така непоносим за майката на Петърчо, че тя, влязла в кухнята вече, пухва капака на една от тенджерите на пода и се ослушва.

Бащата на Петърчо (влиза в кухнята): Какво има?...

Майката на Петърчо: Тия требва да се махат.

Бащата на Петърчо: Защо?

Майката на Петърчо: Защото ще вечеряме!

Бащата на Петърчо: С тия хора има за какво да си говорим, повярвай ми, ще прекараме чудесно.

Майката на Петърчо: Не съм опекала тая пуйка за приятелите ти!

Бащата на Петърчо: Правилно, щом са ми приятели...

Майката на Петърчо: Щом са ти приятели трябва да разберат и си отидат.

Бащата на Петърчо: Така ли?...

Майката на Петърчо: „Така!“

Бащата на Петърчо: „Така“. И защо?...

Майката на Петърчо (вади продукти от пазарската мрежа и ги трупва на масата): Защото ще вечеряме!!

Приятелите на бащата на Петърчо са на стълбищната площадка пред апартамента, смеят се, тупат се приятелски по рамената и, тичайки, слизат по стълбата надолу.

Майката на Петърчо влиза в хола, дръпва покривката от масата и я отнася в кухнята.

Бащата на Петърчо влиза в хола, вижда, че масата е без покривка и чука на вратата на стая с вход откъм хола.

На вратата се показва усмихнат младеж с книга в ръка. (Младежът е братовчед на майката на Петърчо.)

Бащата на Петърчо (чисто и просто): Ангелчо, хайде отивай си, защото ще вечеряме!

Младежът (поглежда озадачен бащата на Петърчо, после се усмихва): Добре. Всъщност... Да. Разбирам. Момент да си взема нещата.

Придружил братовчедата на жена си до външната врата и, безшумно затворил вратата след него, бащата на Петърчо влиза в клозета.

Майката на Петърчо (влиза в хола, разстила чиста нова покривка върху масата и вика в посока на кухнята): Петърчо-о...! Донеси цветята от балкона-а...!

Петърчо: „Да донеса ли и вода-а...?“

Майката на Петърчо: Вода във вазата има-а...! Цветята

донеси-и...! И внимавай като ги носиш...!

Масата в хола е изискано подредена. На масата има: плодове, цветя, четири прибора и в средата печена пуйка с кисело зеле. (Кълките на пуйката стърчат точно в средата на тавата.)

Майката на Петърчо (оглежда подредбата върху масата, сяда, намества се на стола, пооправя прическата си, надига се да погледне, като за последно, дали всичко е както трябва и се обръща към вратата на стаята откъм хола): Ангелчо-о...! Хайде идвай-й...! Ще вечеряме-е... Ангелчо-о...!

Петърчо (наблюдава известно време баща си, който лениво и с безизразно лице влачи ножа като бичкия през хляба и се обръща към майка си): Бате Ангелчо нема да дойде.

Майката на Петърчо: Защо?

Петърчо: Татко му каза да си ходи, че ще вечеряме.

Майката на Петърчо: Защо? (Това, което чува е толкова чудовищно, че тя отказва да го разбере.)

Петърчо: Защото ще вечеряме.

Майката на Петърчо (отваря вратата на малката стая и се обръща назад: Ъхх...! „Такъв мъж заслужава да му разбиеш вазата в главата.“ (Но на външната врата се звъни, и майката на Петърчо тича да отвори.)

Понадигнал се от стола, бащата на Петърчо гледа към вратата – очаква братовчедът на жена му от Варна да се връща и се мъчи да измисли нещо, което да му каже, за да му повярва, че преди малко се е пошегувал.

Но влизат Финкови!... Мъж и жена – солидни хора – усмихнати, приветливи, самоуверени...

Майката на Петърчо („преглъща лимона“ и безсърдечна, но крайно предразполагаща усмивка разкривява лицето ѝ): Така се радвам!... Така се радвам!...

Финков (отлага шапка): Мадам!... Цветя! (Поднася букет и галантно целува ръка.)

Финкова (прегръща и целува Петърчо): А малкият Петърчо

получава голям, голям шоколад, да порасне голям, голям, голям...

Бащата на Петърчо: „Ама... те... как... защо...“

Петърчо (наблюдава баща си): „Всичко ще е наред.“

Финков: А така-а... (Плесва ръце, търка длани и не откъсва поглед от масата.) Сега ще видим вкусно ли е приготвена пуйката!... Аз съм голем специалист в това отношение!...

Майката на Петърчо (сяда как да е, но миг след това става и се усмихва): Ох, каква съм загубена!... Не съм предвидила прибор за себе си.

Финков: Нищо, нищо... (Гонят я думите му по коридорчето до кухнята.) Случва се.

Майката на Петърчо (хвърля се разплакана на кушетката в кухнята, но няма как, става и взима прибор от чекмеджето): Боже!... Божичко-о-о!...

На другия ден. През откренатата врата на стаята с вход откъм хола се вижда как бащата на Петърчо бос и по долнище от пижама наднича под леглото, поглежда и в ъглите на стаята, – шура се насам-натам... Търси нещо!

Бащата на Петърчо: Перука от Версаче! (Сам си говори, но така, че да се чува в хола.) Руския клуб!... Нема да я носи, но да докаже на оная кокошка Финкова, че може да си я купи. И това ми струва деветдесет лева!... Къде са ми чорапите?

Майката на Петърчо (бърше прах в хола): „Хвърлих ги. Сто пъти съм ти казвала да не ги слагаш на стола!“

Бащата на Петърчо: Каиша ми къде е?

Майката на Петърчо: „Защо ти е каиш?... Казвала съм ти да не го слагаш на стола!“

Мълчание.

Бащата на Петърчо: Книгата ми скрила. Книгата, която четех!... Моята книга!... Книгата защо ми скри?... Аз ако не срежа тая перука...

Майката на Петърчо: „Вместо да я срезваш сега, можеше да скъсаш парите!...“

Бащата на Петърчо: Да скъсам деветдесет лева-а...!?

И така както е по долнище от пижама и с чехли на бос крак, бащата на Петърчо взима линеал, пергели, шишенце туш, разгъва лист паус върху масата в хола и започва да чертае.

Майката на Петърчо (сбръчква нос): Ужас!... (Влиза да бърше прах в стаята с вход откъм хола.)

Петърчо (влиза в хола): Татко, бе знаеш ли къде са изворите на Дунава?

Бащата на Петърчо (разсеян): Питай майка ти, сигурно ги е заврела некъде!

Майката на Петърчо (от стаята): „Сокра-ат!... Детето те пита за изворите на река Дунав!... Или и ти се смахна като приятелите си!“

Бащата на Петърчо: Кажй им да не идват.

Майката на Петърчо (от стаята): „Как да им го кажа?“

Бащата на Петърчо (подсмива се): На латински.

Майката на Петърчо (от стаята): „На латински. Неетично е да се лъже на тоя език!... Освен това не знам как е невероятен простак на латински!“ (Влиза в хола и хваща Петърчо за ръка.) Ела, майче!... Мама ще му покаже къде са изворите на река Дунав!... Остави баща ти, той само от бетон и железария разбира!

Майката на Петърчо и Петърчо влизат в стаята с вход откъм хола и не след дълго се чува Петърчо да пищи.

Бащата на Петърчо (захвърля пергела): Уверен съм, че и ти като него не знаеш къде са изворите на Дунава, но поне не го бий!...

Майката на Петърчо (показва се на вратата): Не го бия. Изпусна глобуса върху краката си.

Бащата на Петърчо: Можеше ти да го свалиш, нали, а не да го караш той да се мъчи. (Плеска се по челото.) Майчице!... Ама ти на глобуса ли щеше да му показваш къде са изворите на Дунава?... Боже-е...! Майко Благородна!... Нашият разсеян индианец!... (Слага косо длан на тила си и започва да се

разхожда.) Така Òхо Бохо ходи из Румъния и търси изворите на Дунава. Пардон! На Ориноко в прерията. Така. Винаги така!... О tempora, о mores!... О, Цанко simplicitas!

Майката на Петърчо (на вратата): Е много хубаво, много хубаво, нема що! (Свива кисело устни и сочи с глава назад.)

Бащата на Петърчо (вижда Петърчо зад майка си): Ела, сине, ела!... Хубаво ли е така?

Петърчо: Да.

Бащата на Петърчо: Как ходи Òхо Бохо?

Петърчо (веднага слага длан на тила си): Така!

Бащата на Петърчо: Пие ли Òхо Бохо огнена вода?

Петърчо: Пие!

Бащата на Петърчо (отмята глава и „излива нещо“ в гърлото си): Така, нали?...

Майката на Петърчо: Престани, моля ти се!... Прозорецът е отворен и ония ни гледат.

Бащата на Петърчо: Нека гледат! Кой има пие, кой нема гледа, нали, сине?

Майката на Петърчо: Остави! Миля те! Наистина те моля!... Нека помислим за забавачницата на Петърчо!...

Петърчо (удря с юмруче на масата): Не искам английска забавачница!

Майката на Петърчо (нервно): Какво искаш?

Бащата на Петърчо (както чертае): Моркови. Какво друго би могъл да иска като прелиства само шарени книжки!...

Петърчо: Не искам моркови!

Майката на Петърчо: Петре!... Седни на фотьойла!

В неделния предобед на майката на Петърчо ѝ се води светски разговор, и тонът на гласа ѝ е такъв, и тя пали цигара, сяда на дивана и подпира лакът с ръка.

Майката на Петърчо: Той може да е прав. Френският език е по-звучен, по-изискан е струва ми се някак...

Бащата на Петърчо: На английски е писал Шекспир, моля ти се! (Надвесен над чертежа, той тегли идеална права линия върху пауса.)

Петърчо (удря на масата): Не искам английска забавачница!

Бащата на Петърчо: Млъкни, бре!

Майката на Петърчо: А Русо?... На френски!...

Бащата на Петърчо: „Русо.“

Майката на Петърчо: Да, моля ти се!... Рус-со.

Бащата на Петърчо: Добре. Каж ми заглавията на три книги, които е написал „твоя“ Рус-со!

И ето, че въпреки активния мисловен процес отразен на лицето на майката на Петърчо, тя не може да се сети.

Бащата на Петърчо (с насочен пръст в жена си): Две!...

Майката на Петърчо: Момент!

Бащата на Петърчо: Едно!...

Майката на Петърчо (вижда, че Петърчо я наблюдава): Чакай малко!...

Бащата на Петърчо (сяда на стола зад него, обляга се назад, усмихва се и отново насочва безжалостно пръст в жена си): Добре. Каж наизуст една страница написана от него!...

Майката на Петърчо: Ти си се напил.

Бащата на Петърчо: Нали?... Това пък как измисли?...

Майката на Петърчо: Така се държиш поне.

Бащата на Петърчо: Това е съвсем друго нещо, но ще ти кажа, че съществуващия вековен спор между литературните умове на света – кой е написал „Сън в лятна нощ“ – Франсис Бейкън или Уилям Шекспир, е вече на път да бъде решен!

Майката на Петърчо (с неподправен интерес): Така ли?...

Бащата на Петърчо: Да. След представлението, което гледахме в сряда с твоя познат от Варна, ако разровят гробовете им, който се е обърнал в гроба си... Той!

Майката на Петърчо (разбрала гаврата): Не е интересно!...

Бащата на Петърчо: Не е от Версаче!

Майката на Петърчо: Остави, моля ти се!... Може би немска?... Гьоте... Шилер... Не е малко!

Бащата на Петърчо: „Гьоте, Шилер“... Ти знаеш ли кой е написал Баскервилското куче?

Петърчо (удря с юмруче на масата): Не искам немска забавачница!

Бащата на Петърчо: Млъкни, бе!... Добре! Кажи каква искаш!...

Петърчо: Искам турска забавачница!

Бащата на Петърчо: Чвор!

Майката на Петърчо: Я не обиждай детето!...

Бащата на Петърчо: Хубаво дете! И снощи се държа като прасе!... По едно време даже ми стана неудобно!...

Майката на Петърчо: Не само той!

Бащата на Петърчо: Щом ни дойдат гости и се самозабрави!... По едно време така ме досрамя, че...

Майката на Петърчо: То пък едни „гости“!...

Бащата на Петърчо (поглежда жена си): Да, бе!... А, бе снощи тя идиоти защо се домъкнаха, не можах да разбера!... Дойдоха като на имен ден!... Канила ли ги беше?...

Майката на Петърчо: Не-е...!

Бащата на Петърчо: Чудна работа!

Петърчо: Аз ги поканих.

Бащата на Петърчо (спира да чертае и поглежда сина си): Кой?...

Петърчо: Аз!

Извили глави, майка и баща кротко гледат сина си.

Бащата на Петърчо: И защо бе, сине?...

Петърчо: Защото чичо Финков винаги ми носи най-големия шоколад крава, който се продава на павилиона.

Бащата на Петърчо (хваща се за главата): Готов бакалин. Бакалин!... Ужас!... Ха-ха-ха-а-а...! Ама па бакалин се извъди от тебе бе, сине!... Бакалин, душице!... Ти си роден с четири очи и протегнатата ръка! Ти си готов за живота, бе!... А майка ти решила на английска забавачница да те праща!... Глупости на търкалета!... Виж я!... Виж я как те гледа!... Хау ду ю ду-у...? (Но на майката на Петърчо ѝ е толкова тягостно още от предния ден, че няма сили и желание да отвърне.) Голем майтап!... Ха-ха-ха-а-а...! (Взема молив и ножче и тръгва към

кухнята да подостри молива си. Но на вратата се звъни и той отива да отвори.)

Влиза Финкова.

Финкова: Здравейте, мили хора!... Охо-о...! Вече и на крак!... А моят благоверен още не може да се оправи от снощи!... Но виждам, че и Вие сте negliже.

Бащата на Петърчо: По неволя. Скрила ми чорапите.

Финкова: Така за вас!... Поне в неделя да ви види човек вкъщи!... Аман от това ваше мъжко свободно време, което все не стигало и не стигало!

Майката на Петърчо: Така се радвам!... Така се радвам, че дойде да ме поразсееш!... Тук е невъзможно да се живее! (Сочи с глава в посока на кухнята.)

Финкова (снижава глас): Ох, какво имам да ти казвам!... Снощи от тия мъже...

Майката на Петърчо: Кога го видях?

Финкова: Вчера. Ах, чудесен беше!... Ама страшно!... Ти не можеш да си представиш просто!... Боже, такова нещо!...

Майката на Петърчо (вижда, че Петърчо слуша какво си говорят): Петърчо, иди да си играеш при татко ти в кухнята!...

Петърчо: Не искам! Той ми вика чвор.

Майката на Петърчо: Нема нищо! Иди го питай къде са изворите на Дунава! Хайде!...

Финкова (поглежда учудено майката на Петърчо): В Шварцвалд!

Майката на Петърчо: Знам. Хайде, Петре, иди питай баща си и ела да ни кажеш!...

Финкова (нетърпелива да разказва): И слушай!... Слушай!... Слушай!... Последния път като бил в Прага... (Накланя се и шепне.)

Бащата на Петърчо (остри молива си и не поглежда към Петърчо, който влиза в кухнята): Добре дошъл!... Изгониха ли те?...

Петърчо: Изгониха ме.

Бащата на Петърчо: Не си пипал нищо по масата, нали?...

Ако бутнеш нещо, ще те пребия!...

Петърчо: Татко, изворите на река Дунав са в Шварцвалд.

Бащата на Петърчо: Не! Не са!... В Румъния са!... В Турну Мъгуреле!... Иди кажи на майка ти!...

Петърчо: Не искам!

Бащата на Петърчо (сгъва ножчето): Добре. Ела!... Сега ще се опитам аз да ѝ разваля настроението.

Финкова (вижда Петърчо и баща му да влизат в хола и веднага променя темата на разговора): Точно казвах на жена Ви: „Защо не си смените телефонния апарат?“... Моят мъж сега под дърво и камък търси старинен телефонен апарат от тези с високите вилки и инкрустации по тях. Мъжът ми смята, че в една модерна обстановка би било много шик на централно място да се постави точно такъв старинен телефонен апарат!

Бащата на Петърчо: Това е полезно дори само за релакс!... Не сте ли забелязали, че напоследък от тия прави линии започнахме да мислим като макарони!... (Поглежда жена си.) Какъв е тоя панаир в кухнята!... Какви са тия купища с чинии!... Навсякъде е разхвърляно.

Майката на Петърчо: Ще чистя. Щом Петърчо нема да ходи на забавачница, защо да отлагаме!...

Бащата на Петърчо: Това било.

Майката на Петърчо: Утре преди да тръгнеш на работа, ще свалим килимите долу, а на обед като се върнеш ще ги качим.

Бащата на Петърчо: Болен съм. Не мога!

Майката на Петърчо: „Болен“...

Бащата на Петърчо: Хич не се чувствам добре! (Търка челото си и тръгва към стаята с врата откъм хола.)

Майката на Петърчо (гледа след мъжа си): „Болен“!... На закуска изяде две пълни паници с попара и сега реши да се разболееш?... Така ли?... Знаеш много добре, че не мога да сваля килимите сама долу!

Бащата на Петърчо: Повикай некого. Викни някоя твоя

приятелка. Аз ще си легна. Главата ми се върти, а се чувствам и отпаднал... Като пребит съм.

Финкова (става): Ох!... Аз ще си вървя. Благодаря за съвета, мила! (Намига.) Добре направих, че дойдох точно при теб за съвет!

Майката на Петърчо (изпраща Финкова и влиза в стаята при бащата на Петърчо): Иди на лекар.

Бащата на Петърчо (приглушил глас): Утре ще отида.

Отвън зад пердето на прозореца в стаята на бащата на Петърчо е ден. Стаята е в пълен безпорядък. Леглото е неоправено. На нощното шкафче има: чаша с вода, разкъсани опаковки от хинин и кофенал и... термометър.

Бащата на Петърчо е отишъл на работа.

Майката на Петърчо (влиза в стаята, вижда разпокъсаните опаковки, чашата с вода и термометъра на нощното шкафче; помирисва водата и накланя термометъра): Охо-о...?!

Звъни се и Петърчо, който си рисува на масата в хола отива да отвори.

Влиза Финкова.

Финкова (оглежда): Къде си-и...?

Майката на Петърчо (от стаята): „Ела, ела!... Тук съм!... Разхвърляно е, но ти влизай, нема какво да си придиряме толкова!“

Финкова (влиза): Мислех, че чистиш...

Майката на Петърчо: Какво ти чистене!... Виж!... Той наистина е болен! Съжалявам, че бех несправедлива с него вчера!...

Финкова: Грип?...

Майката на Петърчо: Не знам. Има висока температура, а грипа не започва така. Ех, тоя човек, гол, така както е по фланелка, излиза на балкона и сяда където му падне, а прозореца в хола е постоянно отворен и става течение. Жоро Киндалов казва, че колкото и болни от плеврит да отидат при тех, като ги попитат: „Къде настинахте?“ отговора

е: „Не знам.“

Финкова (гледа скалата на термометъра): Чудна работа!
Майката на Петърчо: Много е нехаен.

Финкова: Всички мъже са такива. Но защо още вчера не се обадохте на доктор Киндалов, нали ви е приятел?...

Майката на Петърчо: Снощи каза, че днес ще отиде. Това са тридесет и девет градуса (Вглежда се.) и две десети. И да го пита човек тоя глупак защо е отишъл на работа!... Ако знаех, че е толкова зле, още снощи щех да се обадя на Жоро, хич немаше и да го питам!...

Петърчо (откъм хола): „Ехе-е...! Ама той как търка термометъра...“

Майката на Петърчо: Какво, какво?...

Последвана от любопитните очи на Финкова, майката на Петърчо влиза в хола.

Петърчо (направо през просото): Много смешно беше.

Майката на Петърчо: Какво каза?... Какво е търкал татко ти?

Петърчо: Термометъра. Търка, търка, търка с парцала и погледне, после пак търка, търка...

Майката на Петърчо: Ахх, мерзавец!... Ах, мерз... Оф, Боже... Къде е сега тоя парцал?

Петърчо: В кухнята. В кофата за боклук.

Майката на Петърчо и Финкова тичат към кухнята. След тях тича и Петърчо.

Майката на Петърчо (бърка в кофата за боклук и изважда някакъв парцал): Този ли?...

Петърчо: Този.

Майката на Петърчо: Ах!... Сега колко е часа?

Но ключ щраква. Вратата се отваря. Бащата на Петърчо си идва за обяд и, тъй като не знае какво междуременно, е станало, пристъпва бавно. Болен е!... Сяда, както е, с връхната си дреха на дивана в хола, отпуска се бавно назад и поема издълбоко въздух.

Майката на Петърчо (нахълтва бясна в хола): Дай болничния си лист!

Бащата на Петърчо (вижда Финкова зад жена си и притеснението му нараства): Какъв болничен лист?

Майката на Петърчо: Болният човек има болничен лист!... Кой лекар ще ти позволи да ходиш на работа с четиридесет градуса температура?

Бащата на Петърчо (вижда термометъра на масата): Не знам каква е тая температура!... Появява се вечер...

Майката на Петърчо: А парцала?...

Бащата на Петърчо: Какъв парцал?...

Майката на Петърчо: Разбрах за температурата. Сега искам да знам кога се появява парцала!... Кога?... Вечер или нощем под завивката, когато трябва да се свърши нещо вкъщи?...

Финкова (става): Ох!... Аз ще си ходя...

Бащата на Петърчо: Какъв парцал, ма?...

Майката на Петърчо (бърка в джоба на престилката си и хвърля парцала към мъжа си): Тоя!... Тоя парцал, с който си приличате като близнаци!...

Петърчо е до прозореца и наблюдава баща си, комуто хич не е лесно да съхрани достойнството си, горкият!

Финкова: Ох!... Аз уж за малко дойдох... (Майката и бащата на Петърчо не се вслушат в казаното от Финкова и тя колебливо се насочва към вратата.)

Майката на Петърчо вижда, че Финкова е тръгнала към вратата и отива да я изпрати, след което влиза в кухнята и започва трескаво да разтребва и размества – да ѝ мине яда.

Петърчо (влиза в кухнята и поглежда някак особено майка си): Мамо, аз те излъгах. Татко не е търкал термометъра с парцала...

Майката на Петърчо (възмутена): Какво-о...?

Петърчо: Казах ти, че те излъгах и, че татко не е търкал термометъра с парцала.

Майката на Петърчо, напълно омаломощена и съкрушена вече, присяда на кушетката.

Петърчо стои, гледа майка си и решава да си тръгне.

Майката на Петърчо (вижда шарена химикалка в ръцете

му): Я почакай!

Петърчо: Защо?...

Майката на Петърчо: Баща ти кога ти каза да ми кажеш това?... Като ти даде химикалката ли?...

Петърчо: Да. Каза да ти кажа, че не е търкал термометъра с парцала.

Майката на Петърчо: Но ти нали каза, че е търкал термометъра с парцал и след това е оставил термометъра на нощното шкафче?...

Петърчо: Да.

Стиснала ядно зъби, майката на Петърчо захвърля кърпата, която държи и тича по коридорчето към хола.

Петърчо гледа след майка си и не знае дали да остане в кухнята или да тича след нея.

Майката на Петърчо (влиза в хола): Колко струва една химикалка те питам?...

И ето, че между баща и майка в хола се разразява страхотен скандал...

Бащата на Петърчо: Ти нема ли да престанеш с тоя парцал!...

Майката на Петърчо: Колко струва една химикалка те питам или изкуфя, та започна да подкупваш детето да ме лъже?... Да ме лъже мен!... Мен да ме лъже синът ми!... Щом майка си лъже, той и други хора ще лъже!

Бащата на Петърчо: А няма той не лъже като се измъква през прозорчето и отива да играе с гаменчетата от махалата, а ти си мислиш, че си го затворила за наказание в мазето?... Нали го видях!... Видях го!... Със собствените си очи го видях!...

(А Петърчо, прехапал долна устна, слухти зад вратата в кухнята и, подразбрал, че здравата е загазил, изчаква да разбере накъде ще се развият по-натам събитията.)

Майката на Петърчо: О, той не може и да се сети дори, освен ако ти...

Бащата на Петърчо: А лъже.

Майката на Петърчо: Недей да петниш детето ти казвам!...

Аз му имам пълно доверие!... То не знае да лъже, освен ако ти не се заемеш да го изучиш, разбира се, като му подаряваш химикалки и разни други боклуци...

Сразила мъжа си, майката на Петърчо тръгва към кухнята.

А Петърчо, чул стъпките на майка си, бързо сяда на кушетката.

Майката на Петърчо присяда до сина си и, без да е необходимо, трескаво приглажда дрешките му.

Майката на Петърчо: Милото ми момченце... А химикалката хвърли, майка!... Върни му я!

Петърчо: Маме, ама тя е много хубава, бе!... Аз знаеш ли откога искам да си имам такава...

Майката на Петърчо: Добре. Тогава не му я връщай!... Нека пише с молив!... Нека види той!

Петърчо: А аз ще си рисувам с нея. Нали?...

Бащата на Петърчо влиза в кухнята и попогледал, попогледал жена си и сина си, разбира, че е в пълна изолация. Съюзът майка-син е непоклатим!

Бащата на Петърчо: Така е, щом една истина не се каже съевременно!... После и да се каже, може да е късно!... Аз нема ли да обедвам?...

Майката на Петърчо: Сипи си.

Но бащата на Петърчо, кой знае защо, кляка и вади изпод кушетката: тесла, мистрия, чукче, телено сито... и ги трупам в краката си.

Бащата на Петърчо: Аз пък ще зазидам това прозорче, та да видиш ти!

Майката на Петърчо: Нали си болен...

Бащата на Петърчо: Ще го зазидам, ще го затрупам и отгоре и отстрани, та да стане като бункер.

Петърчо: Ама защо ще се мъчиш бе, татко!... Откъде ще влиза въздух?...

Бащата на Петърчо: Така за теб!... Щом не ми верват на мен и ти нема да се измъкваш вече през прозорчето!...

Вечер. Елитен ресторант.

(Вътрешни снимки: В полуобщ план камерата показва маса, около която седят: Петърчо, майката на Петърчо и бащата на Петърчо.

Въздушно: Лека японска гравюра приятно освежава стената зад гърба на майката на Петърчо, а друга по-малка – разгънато ветрило в японско червено със златни краища – и растение с големи кафяви листа, дооформят близкия ъгъл.)

(Кадър на изискан келнер с лице към камерата.)

Вежливо усмихнат келнер стои до масата на семейството на Петърчо.

Майката на Петърчо (поглежда келнера и отривисто пита): Имате ли чук?

Келнерът: „Чук“!... Не Ви разбирам...

Майката на Петърчо (сочи мъжа си): Чук с къса дръжка за него.

Бащата на Петърчо (поглежда келнера): Глупости. (Усмихва се.) Извинявайте! (Поглежда Петърчо.) Не пипай кебапчето с пръсти!... „Пляс!“ (Петърчо изпуска кебапчето.)

Майката на Петърчо: Добре, че не го слага на стола като ти чорапите си. (Пали цигара и, равнодушна, наблюдава разправията между баща и син.)

Келнерът стои до масата известно време после се отдалечава.

Бащата на Петърчо: Ти пак започваш!...

Майката на Петърчо: Требва да се отучиш да слагаш нещата си на стола. Каквото сложиш, ще го изхвърля!...

Бащата на Петърчо (спира да дъвче): Изхвърлила си ми книгата...?

Майката на Петърчо: А ти какво си мислеше?... Още една да сложиш и...

Бащата на Петърчо: Изхвърлила си книгата?... Моята книга!... Книгата, която четех?...

Майката на Петърчо: Да. На боклука. Като хартия от баничка. (Разперва пръсти и показва как с два пръста е

изхвърлила книгата.) С този отвратителния навик, който имаш да плюнчиш пръста си като прелистваш тя вече не приличаше на нищо.

Бащата на Петърчо: Не. Не-е...! Аз трябва да се разведа с теб! (Захвърля вилицата и посяга към кутията с цигари.)

Майката на Петърчо: Питай татко ти!

Бащата на Петърчо: Млъквай!

Майката на Петърчо: Са-атрап...

Бащата на Петърчо: Гъска. Отвратителна! (Замахва с клечка и не улучва кибрита.)

Майката на Петърчо: Къде?... (Оглежда с престорен интерес жените наоколо.) Оная в службата ви беше пуйка! Подменихте ли я?... И не си прави шеги с приказки за развод, че можеш да ми дадеш идея!... Виж го ти!... Пет години повтаря едно и също и не смее да го направи!... Ти знаеш ли, че си страхлив!... Да-а...! Как не се сетих до сега!... Ти си страхливец и затова се подмазваш на Финков и на тоя-оня!... Боже-е...! Вижте го!... (С ненавист сочи мъжа си.) Вижте го! На! Хубаво го вижте!...

Келнерът, помислил, че майката на Петърчо го вика, се изправя до масата и тя сконфузено прибира ръката си.

Бащата на Петърчо (доста кисел): Така. Видяхте ме. Сега ми донесете една ракия. В каничка. Една каничка ракия искам да кажа. Напълнете една каничка и ми я донесете!

Майката на Петърчо: Него слушайте! Той е пиян.

Бащата на Петърчо (разклаща празна бирена бутилка): От това?...

Майката на Петърчо: А ти от какво искаш!...

Бащата на Петърчо: И синджир!

Майката на Петърчо: Това пък защо?

Бащата на Петърчо: Синджир, значи хубава ракия!... Всички хубави ракии правят синджир.

Майката на Петърчо: Престани-и...!

Бащата на Петърчо: Почакай, тепърва започвам!

Майката на Петърчо: Кажми защо го правиш?... Нека се

разберем!... Кому е нужно всичко това!...

Бащата на Петърчо: Кошма-ар!... (Обгръща раменете на Петърчо и дълго го гледа с много обич и тъга.) Петре!... Петре-е...! Та на никъде!...

Майката на Петърчо (наблюдава презрително мъжа си, пали цигара, подпира лакът с ръка и се обляга назад): Днес ходих на църква да си пусна едно желание.

Бащата на Петърчо: Какво желание?...

Майката на Петърчо: Желание. Попът ми е познат. Един луд дякон. Поп па луд. Ужас!... През свободното си време е каскадьор в Кинематографията. Сигурно ми е донесъл кръстче от Рилския манастир...

Бащата на Петърчо: Щуроти.

Майката на Петърчо: Или от Петербург. „Мислих, мислих... Толкова много мислих за теб“ – вика, „защо не си с мен в Петербург да видиш това чудо, да видиш какви хора. А Нева?... Ех, защо не си с мен тук, виках си, да видиш всичко това.“

Бащата на Петърчо (към жена си): Хапни нещо! (Налива ракия в две чаши и бута по-празната към жена си.)

Майката на Петърчо: Аз се храних. Освен това ми препоръчаха диета.

Бащата на Петърчо: А това?... Цигарата в ръката ти?... Ти пушиш повече от мен!

Майката на Петърчо: Тя е за отслабване. (Дръпва от цигарата, задавя се, кашля дрезгаво, пие швепс, слага ръка на гърдите си и тъничко изписква.) Ох!... Задавих се...

Бащата на Петърчо (сочи с вилица): Така започва адът от „Данте“, с такава кашлица и точно такава тъничко гласче... (Но прихва, прехапва се, отваря уста и залъкът му пада в чинията пред него.)

Смях и кашляне...

Майката на Петърчо: Прехапа се...

Бащата на Петърчо: Безсол-ни са... (Грабва чашата с ракия, излива я в гърлото си и пак си налива.)

Майката на Петърчо: Ох!... Четох!... Чакай!... Ти ме уби!... Четох една книжка... „Духовете показват нокти“...

Бащата на Петърчо (поглежда я): Нищо чудно!

Майката на Петърчо: Не-е...! Покрай плюенето има и за наркоманията... има снимки...

Бащата на Петърчо: Виж каква приятна гледка има там!...

Всъщност гледката съществуваше отпреди влизането им в ресторанта, но той не бе я видял, защото влезе с гръб към нея. Предмет на гледката бе изключителна шапка от плътен черен филц върху главата на възрастна дама, особена форма, на която и голямата тъмна кордела встрани, предопределяха царствената стойка на главата ѝ. Това, че беше заграбила почти цялото пространство около себе си, беше съвсем друго нещо.

Майката на Петърчо (загледана в шапката, лениво посяга към кутията с цигари): Взеха ми осемдесет и шест стотинки до Англия.

Бащата на Петърчо: Ъ!...?...

Майката на Петърчо: За марки. Казаха ми, че ще стигне за пет дни.

Бащата на Петърчо: Робърт?...

Майката на Петърчо: Прахов... Или Робърт!... Не знам кого предпочитам!... Дали ще получи картичка...

Бащата на Петърчо: Ще получиш една с петолиние по бузата.

Майката на Петърчо: Прахов никога не би постъпил така.

Бащата на Петърчо: Стига с тоя простак!

Майката на Петърчо: Глупак!... Ти само това знаеш!... Той никога не би седял разкривен и разкращен като теб на масата!...

Бащата на Петърчо: Защото не сте заедно!... Ако сте заедно, веднага ще се помъкне по долни гащи из жилището ви с ей толкова голема цепка и копче като от гардероб отпред!

Майката на Петърчо: Той не ходи с долни гащи.

Бащата на Петърчо (налива си ракия): Е бива си го тогава!...

По пътя измъква ризата си, разрошва косата си и, така както се е понапил, се насочва към тоя-оня – пародира танцуващите много модерни танци и бързо става обект на внимание. Гостите на ресторанта гледат само в него и му ръкопляскат – възприемат го, едва ли не, като атракция, като номера на заведението!

(Частичен план върху масата на Петърчо и майката на Петърчо.)

Майката на Петърчо (навела глава): Ужас!... Божичко, ужас!...

(В общ план камерата проследява бащата на Петърчо.)

Бащата на Петърчо, видимо доволен от себе си, върви между масите, благодари за похвалите, спира до масата на Петърчо и майката на Петърчо и поглежда жена си с учудени очи.

Бащата на Петърчо (към Петърчо): Кой я удари?

Майката на Петърчо (с все още наведена глава): Боже, умрях!... Умрях!... Умрях от срам!

Бащата на Петърчо: Аз защо... Значи тия там нещастници са изморили всичките си такива!... Слушай!... (Поглежда Петърчо.) Ако те видя и ти да се мандръсаш като тия изтривалки там, ще те...

Майката на Петърчо (дърпа Петърчо към себе си): Остави детето-о...!

Бащата на Петърчо: Оставям те, татков, оставям те!... Мама ще те направи клюкарче. (Тръсва се на стола и рева към келнера.) Келнееерр...!

Майката на Петърчо: Стига вече-е-е...!

Бащата на Петърчо: Моля, донесете ми-и...

Майката на Петърчо: Престани-и...! Не издържам повече-е...!

Бащата на Петърчо (вижда келнера до себе си): Моля, донесете ми-и... (Снижава глас.) едно такси!

Дъждовна вечер. (Близък план на лека кола. После предното стъкло, гледано отвътре. Чистачките са в непрекъснато

движение. Петърчо е на предната седалка. Майката на Петърчо седи зад шофьора. Близък план на майката на Петърчо. Камерата се придвижва да покаже бащата на Петърчо.)

Бащата на Петърчо говори с някакъв мъж пред ресторанта. Бащата на Петърчо притичва през локвите и сядва в колата. Колата тръгва.

Майката на Петърчо: И какво беше това толкова важно нещо, за което требваше да говориш с оня глупак там?... Детето по едно време заспа, а ти дрънкаш ли, дрънкаш и не преставах да говориш!... Толкова важно ли беше?

Бащата на Петърчо: Видя го, нали?... Решил е с политика да се занимава. Сега бил моментът. Винаги съм казвал, че както зайците в Австралия, така и простаците у нас, немаат естествени врагове!

Майката на Петърчо: Не го видях и не ме интересува!

Бащата на Петърчо: Ее-е... Знаеш го, не ме ядосвай, запознавал съм те с него! Ръцете му миришат. Нали все пипа мустаците си, а по тех, по космите им, винаги има по нещо от цифката му!

Майката на Петърчо: Хайде, клюкарко, хайде пак за приятелите си!... Боже, какво отвратително нещо!... Пфу!... (Повишава глас.) Доведе некого вкъщи: „Женичке, това е най-добрият ми приятел!“

Бащата на Петърчо: Друг въпрос дали е „най-добрият ми приятел“!

Майката на Петърчо: И щом си отиде: „Голяма шушумига е!... По-голема отрепка и Фуше не е познавал!“

Бащата на Петърчо: А ти за Финкова?...

Майката на Петърчо: Какво аз „за Финкова“?...

Бащата на Петърчо: Тоя ѝ бил трети брак. Бегала по Койнаре да преследва любовника си. Финков бил болногледач. Финкова обичала да я заглеждат, да ѝ завиждат, да я ругаят зарзаватчи, да я псуват цигани, да я лаят кучета и въобще Финкова много обичала да ѝ обръщат внимание.

Майката на Петърчо: Такава е!... Финкова е парцал!

Бащата на Петърчо: Ха!... Кажй й го, де...!... Ще бъде честно. Какво сте заклечали в Руския клуб като хризантеми у кюнец всеки четвъртък?... Нали все у това...

Майката на Петърчо: „У това“.

Бащата на Петърчо: ...извитото обичате да ви виждат. Или оня, – диригентът, целува ръце, та може и твоята некой път да цуне.

Майката на Петърчо: Грубиян!

Бащата на Петърчо: Много важно! Тя ходи да й плюнчат ръката отгоре, аз грубиян!... Или край на билетите по втория начин!...

Майката на Петърчо: И ти се ползваш.

Бащата на Петърчо: По неволя.

Майката на Петърчо: Добре, че си признаваш!... Не тупа ли силно тупано, не било музика за него!

Бащата на Петърчо: А ти като слушаш оня банциг там и не смеееш да мръднеш да не те помислят за проста?... После я питам: „Какво слуша, ма?“ „Не знам!“

Майката на Петърчо: „Ма“.

Бащата на Петърчо: „Ма.“ „Бе.“ Това е!... Ракиджиите са достойни хора!... Ракиджия клюкар нема!... Ракиджията е зает човек!... Ракиджията се бори с ракията!... (Замахва и „Баам!“ в облегалката на шофьора.)

Майката на Петърчо: Затова говори несвързани работи, не може да го слуша човек!

Бащата на Петърчо: Затова пък всички клюкари говорят свързани работи. „Снаха й в затвора, дъщеря й не се прибира от тирове, а тя търчи, търчи, търчи – да не изпусне, да превари, да вземе левчето!“

Петърчо: Кое левче?

Бащата на Петърчо: Трай па ти, бе!... „Кое левче?“... Все да знаеш!...

(Грубостта на бащата плаши Петърчо.)

Майката на Петърчо (втренчва, като усойница, очи в

мъжа си): Виж какво!

Бащата на Петърчо (маха с ръка): Не виждам!... Достатъчно!... Двойка!... Седни!... Ще се явиш на поправителен!

Майката на Петърчо (навежда се към Петърчо): Ела майка...

Бащата на Петърчо: Я-а... виж ти-и...! (Присвива очи и гледа ту Петърчо, ту шофьора.) Може би и господин шофьорът...

Майката на Петърчо: Слушай!...

Бащата на Петърчо: Може би и господин шофьорът... е дете на майката на малкото момче...

Майката на Петърчо: Но ти... Боже!... Ти вече... Ти вече съвсем започна да говориш глупости...

Бащата на Петърчо: Да. „Глупости.“ „Съвсем.“ „Вече.“ „Поне.“... И както може би забелязваш с граматически правилни изречения като твоите не се прави литература!... Не става!... Не се получава!... И правилния обикновен живот не е красив и той е дълг на пиле към Природата!...

Майката на Петърчо: А пък аз мисля, че ако тъпите ти приятели си позволяват да се държат отвратително пред децата си, не е необходимо и ти, като маймуна, да им подражаваш, за да не си разваляте компанията!...

Бащата на Петърчо: Хайде-е... (Бута шофьора в рамото.) Спри, че тая ми развали настроението!... Спри, моля те! (Навежда се да посочи къде и колата мени посоката си.)

Майката на Петърчо (уплашена, вдига ръце): Ще ни убиеш бе, глупак!

Бащата на Петърчо (сочи): Там!... Спри!... Спри на тридесет сантиметра от тротоара!... Там ще чакаш!... Казах на оня идиот да ми донесе ракия със синджир, а той ми донесъл с въже за бесене... Като живо се навива в стомаха ми и ми се гади. Спри!

Измъкнал се от колата, бащата на Петърчо тръгва през тревната площ и, залитайки, се насочва в посока, известна само нему.

Майката на Петърчо: Такъв е!... Извинявайте!... Трудно

се оправя човек с него! (Пали цигара, обляга се назад и издухва дима, но право в главата на шофьора.) „Ама и мен си ме бива!“ (Притеснена, тя маха с ръка да разсее валмото от дим.)

Шофьорът включва радиото на колата. При това негово движение, на фона на предното стъкло в сумрака, разкошната му коса оформя идеално моделиран профил с подчертана мъжка твърдост.

Майката на Петърчо (наблюдава шофьора с нарастващ интерес): „Интересен тип!“ (И в мислите си вероятно би се и заклела, че в близост до такъв екземпляр малцина биха се чувствали комфортно и в пълна безопасност.) Къде се завлече оня нещастник?... Какво прави сега той там?... Божичко!... Стои!... Е, докога?...

Бащата на Петърчо стои до градинска чешмичка и преживява.

Майката на Петърчо: Сигурно търси клон да се обеси. Съвестта е проговорила у него. Време беше. Има добро възпитание, но не винаги държи на думата си.

И ето, че бащата на Петърчо се навежда. „Браво!“ Пие от чешмичката. Тръгва към колата. Отваря вратата. Тръсва се до жена си и „Фра-ас!“ шофьора по рамото: Карай-й...! Сега!

Майката на Петърчо: Божичко... (Гледа с уплаха шофьора – да не би той да се извърти и му зашлеви една през устата.)

Бащата на Петърчо: В неделен ден можеш да казваш: Боже, мили...

Майката на Петърчо: Глупак!

Бащата на Петърчо (смее се): Добре. (Стиска рамото на шофьора, но така, че да го заболи и му обърне внимание, но онова „живо“ нещо, което се размърдва под тънкия плат на сакото на шофьора го респектира и той бавно отдръпва ръка.) Случва се и на такива като мен!... Аз съм извънбрачен син на французин!... Искам да Ви благодаря, че ме изчакахте търпеливо!... Това зад Вас е втората ми съпруга!... Казва се Кручифиса!

Майката на Петърчо: Изрод!

Бащата на Петърчо: Тя е законната!... Моят Петърчо е от нея!... Един ден той ще казва, че познава своя татко!... Кажи, синко, на чичкото шофьор, ако те обича, да завие наляво. Сега!

Майката на Петърчо: Защо наляво?... Глупости!... Карайте направо!... Не слушайте тоя ненормалник!... Нема цела вечер само с него да се разправяме!

Шофьорът: Накъде?... Казвайте!... Светофарът още е зелен!... Казвайте!

Бащата на Петърчо: Леворуля-а-а-а! Отиваме на концерт!... Влизаме... с колата!...

Майката на Петърчо (бута шофьора в рамото): Направо карайте!

Колата профучава през кръстовището.

(Общ план на кръстовище в големия град. Различни общи планове на града в дъжда.)

(Близък план върху ръката на шофьора.) Изключил радиото, шофьорът преминава на по-висока скорост.

Бащата на Петърчо (диша във врата на шофьора): И не разбирам защо трябва да се усложняват нещата толкова, когато могат да си бъдат и без това достатъчно кофти!... В началото тя ми казваше: „Каквото припечелиш, моето момче, ще вложим в социален влог.“ Но последната половина година беше ужасна. Повярвайте ми!... Ужасна! (Подава фиш на шофьора.) Това са изчисленията.

Шофьорът: После.

Бащата на Петърчо: В началото тя си мислеше, че пия от любов и траеше, но после се усети, за жалост, а аз си имам тълковен речник. Човекът трябва да разбира нещата!... Нали?... Човекът трябва да е добър! Той трябва да е скромнен! А човекът е лош! И изобщо един непозлатен подпис на... „Хайне“... и трябва да изтърпява всичко! Спри!... Отдавна забелязах, че ме наблюдаваш!... Спри, че едва се удържам!...

Майката на Петърчо: Защо да спира, няма да спира!

Бащата на Петърчо: Налага се! В противен случай, ще направя белята върху седалката. Ей там да спре!... На тридесет сантиметра от тротоара, както е прието в цивилизованите страни напоследък...

Майката на Петърчо: Спрете, ако обичате!... Сам виждате, че не може да се оправя човек с него!

И шофьорът майсторски спира точно на трийсет сантиметра от тротоара.

Бащата на Петърчо: Скръбъц!... Ама не се чува. Нали?... Е добре, безкрайно съм Ви благодарен!

Майката на Петърчо: Безкрайно съм Ви благодарна!... Наистина! (Усмивва се мило на шофьора.)

Снел ръцете си от волана, шофьорът се обляга бавно назад.

Бащата на Петърчо: Така... Bravo!... Приемете и от мен четвърт благодарност...

Майката на Петърчо: Нали беше изпълнено желанието ти, какво искаш още?...

Бащата на Петърчо: Да си завърша изречението.

Измъкнал се от колата, бащата на Петърчо прави някакви знаци на шофьора, но шофьорът не гледа към него и, подтичвайки, бащата на Петърчо тръгва през тревната площ към храстите отсреща и, поразкراчил се в движение, там нещо прави на панталона си отпред.

Майката на Петърчо: Пред детето!!... Божичко... Тръгвайте! (Блъска шофьора в рамото.) Тръгвайте веднага!... Ужас!... Не гледай, майка!... Обърни се към мен!... Ама Вие какво чакате!... Оглушахте ли? (Блъска шофьора в рамото.) Бързо!... Да се махаме! Бързо!

Така, че бащата на Петърчо, чул звук от потегляща кола, се обръща и вижда как колата със сина му и жена му запращва надолу по булеварда.

(Близък план върху колата.) Чистачките са в непрекъснато движение, поради продължаващия дъжд. Колата завива и навлиза в тясна къса уличка.

(Близък план на лицето на майката на Петърчо.)

Майката на Петърчо (замислена): „Така за теб!“

Отново бе настъпила размяна на ролите между майката и бащата на Петърчо, но напоследък, за съжаление, се случваше неусетно и често, така както неусетно се изнизваха и годините и тя някак злорадо и тъжно и отдалече се усмихна на себе си и на измамната последователност, с която се изнизва човешкия живот, въпреки затъпяващото преповтаряне на всичко онова, което отдавна се бе превърнало в спектакъл с поизтъркани от недоглеждане декори!... Незначителният факт, че в неделен ден, понякога, „господарят“ си слагаше престилка и поднасяше кафе на своята „робиня“ или двамата отиваха на ресторант, както днес, бе само едно необходимо събитие, за да могат двете уж много сродни в началото души да продължат своето съперничество, което и за двамата не беше безпредметно, защото големият залог беше не друго, а тяхното единственото дете, което в момента седеше на предната седалка до непознатия човек и се чувстваше видимо добре!...

Петърчо: Мамо...

Гласът на сина ѝ връща майката в реалността.

Майката на Петърчо: Да. Разбрах. Пристигнахме. (Пипа за чантата си.) Позабиколихме, мисля, малко повече, отколкото беше необходимо, но общо взето не беше лошо. Беше нещо като край на лош филм! Като край на всички мъки!... Не си напипвам чантата. Включете осветлението, ако обичате!...

Шофьорът: Невъзможно ми е. Осветлението не работи. (Усмива се и освобождава Петърчо от предпазния колан.)

Майката на Петърчо: „Хайде сега! Галете децата да Ви обичат майките им!... И този ли, Божичко!...“

Майката на Петърчо знаеше от опит, че въпреки идеално моделирания мъжествен профил на шофьора и разкошната му коса, които я впечатлиха в началото и приятния тембър на гласа му, както се оказа после, човек винаги може да се забърка в някаква тъпа история, но детето беше с нея

и той едва ли би посмял.

Успяла да напипа чантата си, майката на Петърчо инстинктивно поглежда навън за минувачи. За нейно щастие два от прозорците на първия етаж на тяхната кооперация светеха. Светеха и прозорците на ватмана отсреща.

Майката на Петърчо: Не виждам това да Ви притеснява!

Шофьорът: Не. Никак!... Ще го оправя, но нямам време напоследък!...

Майката на Петърчо (придържа с пръст банкноти в притворената си чанта и, излязла отвън, с крачка напред наднича да види таблото на колата): Разбирам!... Затова и таксиметровия апарат не виждам. Нали така?... Какво Ви дължа?...

Шофьорът (смее се звънливо от сърце): А-а... Не! Това пък изобщо не е необходимо!... Колата ми не е такси.

Майката на Петърчо: Какво казахте?... Какво не е колата Ви?... Повторете, ако обичате!...

Шофьорът: Не съм маймуна, госпожо!... Маймуна не съм!... Стояхте с Малкия, видяхте ми се притеснена, махнахте ми и аз спрях. Това е всичко. Лека нощ!... И аз трябва да се прибера къщи!... И мен ме очакват, а тази вечер много закъснях!

Колата дръпва рязко и завива и излиза на осветения софийски булевард.

Майката на Петърчо: Божичко!... Ужас!

И колата наистина не е такси! Тя няма странична карирана линия, няма светещ знак „Такси“ и е червена, а не жълта.

Както и да е, Петърчо и майката на Петърчо са си къщи. Бащата на Петърчо го няма.

Денят е отминал и в хола отекват само бавните стъпки на майката на Петърчо. Тя е още с вечерния си тоалет и, замислена едва ли не за целия си живот, се разхожда и пуши.

Майката на Петърчо поглежда през откренатата врата на малката стая, вижда, че Петърчо не спи и влиза, оправя

завивката му, присяда на леглото и мълчаливо дълго го гледа, после пригласяда косата му и с нежен порив го целува.

Майката на Петърчо (с убит глас): Искаш ли да ти изпея нещо?... Една песничка.

Петърчо: Не.

Майката на Петърчо: Татко ти още го няма. Да ти изсвирия ли нещо на пианото?...

Петърчо: Не искам.

Майката на Петърчо: Добре. Тогава ще ти разкажа приказка.

Петърчо: Не!

Майката на Петърчо: Какво „Не!“?... Какво искаш?...

Петърчо: Искам да спя.

Бащата на Петърчо е в коритото на Перловската река.

Пиян все още, той е уплашен и объркан и не е в състояние да си обясни как е попаднал там!... Ръкавите на сакото и коленете на панталона му са изпокъсани, така че е правил опит да се изкатери по стръмния иззидан с каменни блокчета бряг и измъкне от тази преизподня...

Четирима мъже излизат от ресторант, който е от другата страна на едната от двете улици, обграждащи коритото на реката, сядат в зелена кола, паркирана пред ресторанта и тряскат вратите ѝ. Колата потегля бавно, минава покрай двама мъже, които припалват цигарите си един от друг и, така както се движи с максимум пет километра в час, уверено пресича булеварда. Бордюрът на булеварда, ограждащ зелената площ покрай коритото на реката, повдига предницата на колата – покачват се и задните гуми – торпедото повяля живия плет, опасал брега на коритото на реката и колата равно и право се срива надолу. „Баам“!

Бащата на Петърчо: Тая па ква беше...

Двамата пушачи в късния час (гледат към реката): „Кво стана долу?“

Предните гуми на колата са вбити в улея на реката. Багажникът стърчи. Мъжете, избили с главите си предното

стъкло, лаят по торпедото като паяци и изчезват, кой как и накъде види и всичко наоколо е мълчание!

В апартамента на семейството на Петърчо.

Петърчо и майката на Петърчо отдавна са заспали и в апартамента е тихо.

Бащата на Петърчо влиза в апартамента и тръгва към кухнята. В кухнята оглежда костюма си, вижда, че е жива трагедия и го съблича, после го свива на вързоп и с точилката го натиква под кушетката.

Бащата на Петърчо: „И да се убие, нема да го намери!“

Откъм двора се чува изсвирване на познат сигнал. Сигналят се повтаря и бащата на Петърчо поглежда надолу от кухненския балкон.

Глас (отдолу): Дай по една цигара, ако имаш в повече, бе!...

Бащата на Петърчо (махва с ръка): „Качвайте се.“

Бащата на Петърчо взема кутията си с цигари и, така както е по бельо, излиза на площадката пред апартамента. Вратата притваря внимателно зад себе си.

На площадката го очакват трима от неговите приятели.

Бащата на Петърчо (шепне): Къде бехте?

Един от тримата: У Пепо. Ти сега ли си легаш?

Бащата на Петърчо: Сега. Преди малко минах покрай вас, но беше тъмно. Пих лоша ракия тая вечер. Уж първокласен ресторант, а то...

Един от тримата: Това не важи за напитките. Да взема ли две?

Бащата на Петърчо: Взимай. На оня за семерингите не съм се обадил, но другата седмица сигурно...

Онзи от тримата: Зарежи. Аз продадох колата. Чао!... Мерси за цигарите!

Бащата на Петърчо: Чао!... Внимавайте като затваряте вратата долу, че треска! (Вратата зад бащата на Петърчо... „Скъърц... Щрак!“ и резето умира в ключалката.) А така!... Добре се наредих!

Глас (отдолу): Чао!... Мерси за цигарите-е... („Тряс!“ Вратата долу.)

Бащата на Петърчо (шепне): Тихо, бе-е...!

Бащата на Петърчо стои пред затворилата се врата на апартамента, обмисля какво би могъл да направи и решава да изпуши една цигара, но запалката му е останала в кухнята и той докосва звънеца. „Цинн!“ Чака известно време. Откъм апартамента не се чува нищо.

Бащата на Петърчо: Добре се наредих! (Докосва отново звънеца.) „Цинн!“...

Майката на Петърчо чува звънеца и пали нощната лампа. Часовникът показва три и половина след полунощ, а леглото на мъжа ѝ е непокътнато.

„Цинн!“...

Майката на Петърчо (пристъпва боса към външната врата и слухти на вратата): Кой е?

Бащата на Петърчо: Аз съм.

Майката на Петърчо (отдъхва си): Ти ключ немаш ли, та звъниш да ме плашиш!

Бащата на Петърчо: Отвори, де-е...!

Майката на Петърчо отваря вратата и, като вижда мъжа си по бельо и с кутия цигари в ръка, слага ръка на устата си да не изпищи.

Майката на Петърчо: Защо си по бельо?... Къде си бил досега?

Бащата на Петърчо: Тука съм си.

Майката на Петърчо: Теб са те обрали!

Бащата на Петърчо: „Обрали“ са ме. Глупости!... Инко и на Лена мъжа ѝ идваха да им дам цигари.

Майката на Петърчо: Не-е...! Ти си играл комар и са те обрали и са ти взели и дрехите!

Бащата на Петърчо: Не бе, жена! Тук са ми дрехите!

Майката на Петърчо: Като са ти тук дрехите, защо си по бельо?

Бащата на Петърчо: Остави ме да влеза бе, жена и ще

ти обясня всичко!

Майката на Петърчо: Не! Вземи пари назаем и иди там, където си играл комар и си плати, за да ти дадат дрехите! След това ще те пусна вкъщи. Боже!... Резил!... (Тръшка вратата под носа на мъжа си.)

Бащата на Петърчо (удря по вратата): Сънена си бе, жена! Ти пак добре, че ме позна. Отвори ми и ще ти обясня!

Майката на Петърчо: А ти като не си сънен, защо играеш комар?

Майката на Петърчо (върща се в стаята и започва да рови из леглото на мъжа си като мравояд): „Ето пижамата му е скатана така както я е оставила сутринта! На кого ще ги разправя той!“ (Тя е готова да го разкъса, – тоя, но засега го оставя да мръзне на площадката до сутринта.)

Бащата на Петърчо стои пред вратата и небрежно чопли с нокът по кръгчето на секретната брава. „Цинн!“

Майката на Петърчо: Оф! (Скача от леглото, взима стол, тръсва го пред вратата и откача звънеца.) Сега вече можеш да заспиш с пръст на звънеца!

Бащата на Петърчо: Да заспя?... Глупости!... Неразбран свет!... Неразбрани хора!... Идиотщини-и...! Все на мене ли-и...? Отвори ма-а...!

Майката на Петърчо: Махай се!... Върви при баща си!... Доведи го да му кажа в колко и как си се прибрал!... Боже!... И това ми дойде на главата! Да ми се прибира обран по никое време у дома!... Ама, защо се чудя и аз!...

Отдавна е минало полунощ и улицата пред жилищната кооперация, в която е жилището на семейството на Петърчо е пуста и непрогледна, – само светлите кръгове под конусовидните фунии на уличното осветление осветяват тук-там тротоарите...

Стъпвайки умело с гумените подметки на токовете на обувките си, да не тропа, бащата на Петърчо слиза по стълбите на жилищната кооперация. Слязъл вече долу, той поглежда да види дали на улицата има хора и, видял, че улицата е пуста, излиза смело. Но пак беля! Ватмана от отсрещната жилищна кооперация в момента обляга ла Денят е отминал кти на прозореца си да запали цигара. Да се върне би било грешка и бащата на Петърчо кривва встрани, навежда се и рови в тревата под прозорците.

Ватмана: Какво бе, комшията-а...? Какво става там под прозорците-е...?

Бащата на Петърчо: Падна ми цигарето. (Взира се в тревата.) Бех решил да изпуша една цигара. Падна. Нали знаеш как става...

Ватмана: Аз така като бех войник... Една вечер като бех на пост...

Бащата на Петърчо: „Разкарай се бе, тулуп!“ (Попоглежда към ватмана, но онзи си пуши на прозореца и той взима нещо от земята.) Намерих го!... Мерси за компанията-а...!

Един час по-късно.

Бащата на Петърчо (клопа с обувки по пустата улица, – отива някъде, стиска зъби и заканително клати глава): „О-о...! Тя ще ми плати за всичко-о...!“

До телефонна кабина – момче и момиче – влюбени, та чак замаяни.

Бащата на Петърчо: „Най-после живи хора!“ (Приближава телефонната кабина, – смело и се прави, че не забелязва появилия се присмех в очите на момичето, когато го вижда, че е по бельо.) Жена ми получи удар. Да имате запалка... кибрит... или стотинки да се обадя поне по телефона?...

Момчето: Случва се. (Придърпва нежно момичето към себе си и бърка за стотинки по джобовете си.) Заповядайте!... Но не пуша. Съжалявам!

Бащата на Петърчо: Ама, разбира се, но Ви благодаря!

Съпружеска спалня.

Сънен мъж (вдига телефонната слушалка): Какво, бе?... Какво сте намислили пак?... Къде пиете?... Къде сте? (Поглежда часовника си.)

Бащата на Петърчо (писка в телефонната слушалка): „Пепо-о...! Пепи, братко!... Донеси ми некакви дрехи, Пепи!... Моля ти се!... Гол съм пред апартамента. Влизаш и аз съм горе на площадката. По долни гащи съм. Ще ти обясня. Вземи кибрит. Не забравяй да вземеш кибрит, защото цигари имам, но кибрит немам! Моля ти се, Пепи!... Моля те, приятелю!... „

Пепи: Нанкайте там!... Не ми минават тия! Поздрави другите келешии!... (Телефонната слушалка... „Щрак!“)

Съпругата на Пепи (протяга се в леглото до него): Кой беше?

Пепи: Мъжът на Лили. Пак са намислили нещо. Помниш ли миналата година?... Малко ни беше.

Съпругата на Пепи: Имаше нещо. Какво беше?

Пепи: Казаха ни, че се е спукал главния водопровод при Пасарел, та наливахме вода цела нощ в какво ли не, да се запасяваме.

Съпругата на Пепи: Спомням си!... Нищо не изгубихме. Запасили се бехме за цел месец с вода!... Ти беше напълнил и ваната.

Пепи: Ваната, както и да е, но ти ме накара да се обадя на шефа и аз, без да искам, го излъгах!

Бащата на Петърчо върви по улицата и се насочва към жилищната кооперация, в която живее.

Ватмана (пуши на прозореца си): Ела!... Оня лъохман се прибира.

Съпругата на ватмана (отвътре): Къде ли е ходил?... Жена му тая вечер я докараха с кола?...

Ватмана: Знаем ли!... Щом пуши мелник с треска от черчевето на прозореца, не е нужно да го питам къде е ходил!... Глей го само как ходи!... На мен ще ми ги продава той тия!...

(Близък план на бащата на Петърчо на стълбищната площадка пред апартамента.) Приклекнал и опрял гръб на стената до вратата, той е прекарал нощта тук.

Разсъмва се. Градът се пробужда. Будилници звънят и бащата на Петърчо слухти за стъпки по стълбите отгоре. Чува някой да говори и той, като луд, готов да я разбие, удря по вратата.

Бащата на Петърчо: Поща-а...! По-оща-ааа...!

Бащата на Петърчо (седи с костюм и вратовръзка във фотьойла до масата в хола): „Ще се развежда.“

Майката на Петърчо (шляпайки нехайно чехли, влиза в хола, поглежда мъжа си и посяга към цигарите на масата): Какво ти е?

Бащата на Петърчо (дърпа цигарите към себе си): Не пипай!

Майката на Петърчо: Дай ми една, че влизам в клозета.

Бащата на Петърчо: Клозетът е за човеци.

Майката на Петърчо: Много добре знаеш, че без цигара не мога да влеза!

Бащата на Петърчо: Не влизай тогава.

Майката на Петърчо: Аз пък ще си намеря цигара, но и ти ще видиш! (Нахлузва обувки и грабва палтото си.)

Бащата на Петърчо: Нали?... Чака те некой да ти даде цигара.

Майката на Петърчо: Тогава ми дай пари!

Бащата на Петърчо: Щом ме държиш гол цела нощ на площадката, нема да ти дам пари!... А освен това сега е затворено навсякъде.

Майката на Петърчо: Ти ми дай пари, пък аз ще намеря откъде да си купя цигари!

Бащата на Петърчо: Немам! Пестя за развод.

Майката на Петърчо: Аз пък ще си намеря цигари, ще видиш!

Бащата на Петърчо: Твоя си работа.

Скоро след като майката на Петърчо излиза, входната врата отключва Петърчо.

Петърчо (поглежда в хола – продължава към кухнята – връща се и влиза в хола): Мама къде е?

Бащата на Петърчо: Излезе. Ти къде беше досега, бе?...

Петърчо: У чичо Кольо.

Бащата на Петърчо: „У чичо Кольо“!... Чакаха те, нали?...

Петърчо: Да.

Бащата на Петърчо: С нетърпение те чакаха!... Казаха ти: „Само ти ни липсваш!“ Аз не мога да разбера какво правиш постоянно у чичо си Кольо!...

Петърчо мълчи.

Бащата на Петърчо: Отивай в кухнята да закусиш!

Външната врата хлопва. Майката на Петърчо влиза в хола и слага върху пианото нещо, което стиска в едната си ръка.

Бащата на Петърчо: Какво сложи на пианото?... Каква е тази купчинка?...

Майката на Петърчо окачва палтото си, събува обувките си в антрето, връща се, рови из купчинката върху пианото и си избира най-големия фас.

Бащата на Петърчо: Откъде взе тия фасове?...

Майката на Петърчо: Събрах си ги на спирката.

Бащата на Петърчо: „На спирката“!

Майката на Петърчо: Да. На трамвайната спирка. Има много. Щом се зададе трамвая и пушачите хвърлят цигарите си! (Пали фаса и важна, важна влиза в клозета.)

Бащата на Петърчо (изпъва ръце на масата, навежда глава и рева): Ох!... Татко-о...! Таатенце-е...! Ела да ме видиш, тате-е...!

Майката на Петърчо (ехидно откъм клозета): Какво има-а...?

Ватмана (пуши на прозореца си и, чул виковете на майката и бащата на Петърчо, поглежда към отворения прозорец отсреща): Пак реве!...Тоя не е добре!

Съпругата на ватмана (отвътре): Млади хора. Тя ли вика, той ли вика, не мож ги разбра. Снощи некакъв я докара с кола. Беше само детето. Тоя го нямаше.

Ватмана: А после го имаше. Значи, бил е вътре. Големи номера разиграва тоя тарикат...

В кухнята на семейството на Петърчо до кофата за боклук под умивалника се е свряла малка космата топчица. Около кофата: капачки с мляко и вода и чинийки с парченца накъсано месо и раздробено сирене.

Петърчо: Маци-и...? Мац! Мац! (Добрал се до котенцето, той го слага на гърдите си.) Оппа-а...! Кой е това?...

Майката на Петърчо (пуска водата в клозета, дооправя полата си и влиза в кухнята): Закуси ли?... Ти къде ходиш по това време, бе?... Какво е това?

Петърчо (с възможно най-лъчезарната си усмивка показва богатството си): Мамо, това е Мънки!

Майката на Петърчо (писва като да е видяла питон): Ау-у...! Ти го пипаш?... Хвърли го веднага!... Пусни го веднага долу!

Петърчо: Но то е чисто бе, маме... Виж!... Виж каква хубава козинка има!

Майката на Петърчо: Пълно с бълхи! Хвърли го веднага!... Събличай дрехите да ги залея с вряла вода!... Кой знае какви болести са полепнали вече по тебе!

Петърчо: Не бъди такава бе, майче... Остави ми го, моля ти се!... Виж как ти се моли с очичките си!... Нека...

Майката на Петърчо: Нали?... От гурели не мога да видя „очичките“ му!

Петърчо: Да го изкъпем, а?... Маме, хайде да го изкъпем.

Майката на Петърчо: Не!... Изнасяй го!... Хайде!... Вън!...

Петърчо (пъха котенцето под палтенцето си): Нема!

Майката на Петърчо: Тогава аз ще го изхвърля!

Петърчо: Не!... Не-е...! Не-е...! (Брани отчаяно животинката си, но майката надделява, измъква котенцето изпод палтенцето му и го изнася навън, така както се изнася мръсно коте, с безкрайно отвращение и хванала го с два пръста за козината на врата.) Мънки-и...? (Отмалял от плач, Петърчо залита и пада на кушетката.) Мънки-и...! Миличък...!

Бащата на Петърчо не разбира точно какво става в кухнята, но чул, че Петърчо плаче, отива да затвори вратата на хола и тогава чува жена си.

Майката на Петърчо (монотонно): „...защото духът трябва да надделява над чувствата, майка. Но човек разбира това едва, когато сам възпитава децата си!“

Бащата на Петърчо (от хола): „Глупости на търкалета-а...! Остави го да закуси най-после-е...! Остави детето-о...! Остави го-о...!“

Майката на Петърчо (от кухнята): Не иска-а...! Накарай го да закуси ти!

Миг след това майката на Петърчо излиза от кухнята и като фурия се разминава с бащата на Петърчо, който върви към кухнята по коридорчето.

Бащата на Петърчо (в кухнята): Защо не си закусил, бе!... Защо си гол, бе?... Дрехите ти защо са в кофата?...

Петърчо (плаче): Мама ми изхвърли котенцето... Бех си донесъл едно тигърче... Тя ми го изхвърли...

Бащата на Петърчо: Разбрах! Ще го намери друго добро момченце!... Ти нали знаеш, че не можеш да се оправяш с нея!... Сега ела да закусиш...

Петърчо: Нема!... То беше гладно бе, татко... То щеше да умре от глад бе, татко... аз го спасих. аз исках да му дам от моята закуска...

Бащата на Петърчо: Грешка, моето момче, грешка-а...! Ти требваше да донесеш машинка некаква, която нито да цапа, нито да диша, нито да яде (Бащата вика, за да го чуе жена му в хола.) Защото у Финкови... котка нема-а... и мравка-а... нема, а всички са чалдисани и... болни... всеки има-а... я

инфаркт... я смъкнати бърбреци... я повдигнати дробове... я инсулт... и... апоплексии... всекакви-и... и защото майка ти не знае... че-е... тения се хваща-а... не от котка-а... а от маруля-я... и трамваен билет... Ела да закусиш!

Петърчо: Нема.

Бащата на Петърчо: Ела, моето момче. (Но неочаквано губи самообладание и властно сочи недокоснатата закуска.) Ще закусиш или... предпочиташ... да те напляскам?...

Петърчо: Нема!... Бий ме!... Бий ме, ако искаш, но няма!

Бащата на Петърчо: Добре. Прави каквото искаш.

И така както е „готов“; с костюм и вратовръзка; бащата на Петърчо напуска апартамента „завинаги!“

На другия ден.

(Общ план на болничен коридор.)

(Близък план върху майката на Петърчо.) Майката на Петърчо седи на пейка за чакащи срещу вратата на лекарски кабинет и наблюдава лекарите и медицинските сестри, които, равнодушни към чакащите, минават покрай нея.

Вратата на лекарския кабинет се отваря и на вратата застава д-р Киндалов.

Д-р Киндалов (към майката на Петърчо): Защо не се обади веднага като дойде? (Майката на Петърчо и д-р Киндалов влизат в лекарския кабинет.) Изглеждаш добре...

Майката на Петърчо: Едва ли. Имаш ли цигари?...

Д-р Киндалов: Имам.

Майката на Петърчо: Дай една, моля те!... Дай една, че загивам!

Д-р Киндалов: Седни първо! (Подава кутията си с цигари.) Сега кажи какво има!

Майката на Петърчо (пали цигара и издухва дима далече пред себе си): Яд ме е!... Яд ме е на света!... Ужас!... Целият свят ми е черен!... Не мога да понасям никого!... Яд ме е постоянно!... Мразя всичко и всички!... Най-много мразя мъжа си!... Мразя го по три-четири пъти на ден!... Без прекъсване!...

От сутрин до вечер!...

Д-р Киндалов: Лесна работа! Друг!...

Майката на Петърчо: Опитах. Нищо не излезе.

Д-р Киндалов: Друг!...

Майката на Петърчо: Десет опитах.

Д-р Киндалов: Е и?...

Майката на Петърчо: Нищо-о...!

Д-р Киндалов: Е ти наистина не си добре!

Майката на Петърчо: Казваш ми го като лекар, нали?...

Дай ми бележка тогава!

Д-р Киндалов: Защо?

Майката на Петърчо: Дай ми медицинска бележка, моля ти се, защото, така както е потръгнало, ще започнат да говорят за мен, че съм уличница!

Д-р Киндалов (смее се): Виж какво...

Майката на Петърчо: Ти ми дай бележка, пък аз знам какво да направя с нея.

Д-р Киндалов (сяда зад бюрото си): Чакай да ти обясня...

Майката на Петърчо: Така ли?... Ти си лекар без сърце, каква полза от теб!... Марш от живота ми!

Д-р Киндалов: Аа-а...? Хайде-е...!

Проектантско бюро, в което работи бащата на Петърчо.

Бащата на Петърчо (говори по телефона): Какво да те слушам!... Аз я знам!... Не можеш ли да ѝ клъцнеш една... инжекция там, та да ме отървеш?... Вас поне не ви съдят... Тя не е некаква отговорна касиерка в банката. Така де!... Иначе трябва да се развеждам. По-скъпо е, разбираш, нали, а и ще ми вземат Малкия!... Там е работата. В съда тия, без да са я виждали и един ден в домашна обстановка, ще присъдят детето на нея!...

Д-р Киндалов (отсреща): „Слушай! Я остави шегите и ела да си поговорим!“

Бащата на Петърчо (по телефона): Ела по-добре ти у нас!... Сега у нас е ад, а ти като дойдеш, ще е по-друго!...

Мини довечера към шест!

Д-р Киндалов (отсреща): „Невъзможно! Тя ми каза: „Марш от живота ми!“... Нарече ме: „Мръсник“ и разни такива едни...”

Бащата на Петърчо (по телефона): Аа-а...! Ще се разберем тогава. Чудесно-о...! Казах ѝ, че ще дойда на консултация при теб и тя се е домъкнала да разбере това-онова, разбираш нали?... Леле какъв номер ще ѝ свия!... Леле какъв номер!... Чао!... Разбрахме се, нали?... Чао!

В апартамента на семейството на Петърчо. Привечер.

Анрето. (Общ план върху Петърчо в гръб и влизащите: Сия и Кольо Полеганови.) Сия Полеганова се навежда и казва нещо на Петърчо.

Кольо Полеганов (влиза в хола и подава ръце на майката на Петърчо): Добър ден!... Какво прави моето малко момиче?

Майката на Петърчо: Ох, чичо Кольо, така се радвам, че се отзова на поканата ми!...

Кольо Полеганов: Отвори ни Петърчо. (Поглежда при-състващите.) Онова магаре къде е?

Майката на Петърчо: Излезе много важен, но ще си дойде. Запознай се с Жоро Киндалов. Наш приятел. Лекар. Негов приятел от детинство, поради което е и наш приятел. Запознайте се, ако не се познавате от някъде!... Светът е тесен.

Кольо Полеганов (подава ръка на д-р Киндалов): Драго ми е!... С напредване на годините срещите ни с хора като Вас зачестяват. (Подава ръка и на Билдирев.) Радвам се и Вас да видя!... Как сме?

Билдирев (с великолепен басов глас): Не Ви познавам! (Не подава ръка, кимва на майката на Петърчо и, стегнал рамене, тръгва към вратата.)

(Между майката на Петърчо и Билдирев изглежда се е случило нещо преди време и на друго място.)

Кольо Полеганов (гледа след Билдирев): Че аз да не съм старогръцки текст, та да не ме познаваш!...

Билдирев тръшва вратата след себе си.

Кольо Полеганов (към майката на Петърчо): И в колко се прибра, казваш ти, онази нощ той?

Майката на Петърчо: Ами... На разсъмване. Хората тръгваха за работа...

Кольо Полеганов (прелиства някаква книга): Браво!... „На разсъмване.“ Това аз поне отказвам да разбера!... Това негово пиянство ли... (Поглежда д-р Киндалов.) От това, което преди малко чух, разбрах, че сте негов приятел. Извинете ме!... Заедно ли бехте онази нощ?...

Д-р Киндалов: Ами...

Но ето, че в хола влиза приятна възрастна дама и Петърчо, нетърпелив тя да му обърне внимание, подскача около нея.

Петърчо: Бабо-о...! Бабо-о...!

Възрастната дама: Ето един малък мъж, който още не знае как да се държи пред гости. (Към Петърчо.) Изчакай малко!... Здравей, Сия!... (Към Петърчо.) Не така!... Кольо, как я караш бе, човек? (Към Петърчо.) Казах да изчакаш малко.

Кольо Полеганов: Ами... Прелиствам си тука една книжчица...

Възрастната дама: Навън е много горещо!... (Вижда д-р Киндалов.) А?... Вие как сте, д-р Киндалов?

Майката на Петърчо: Мамо, Жоро просто минавал покрай нас и решил да ни се обади. Боже! То и лекар да не си на тоя свят!... Байгън от тревоги!

На външната врата се звъни.

Майката на Петърчо: Това е той!... Петърчо, иди да отвориш на татко ти!... Татко ти пак си е забравил ключовете! (Лицето на майката на Петърчо придобива страдалчески вид.)

Всички гледат към вратата – очакват бащата на Петърчо, но влиза семейство Финкови!...

Майката на Петърчо поглежда към Петърчо.

Петърчо (вдига рамене): „Аз не съм!“

Финков (отлага шапка): Чест и почитания!... Ето ти тебе среща!... Как сте господин Полеганов? (Подава ръка към Кольо Полеганов.) След толкова години ми е изключително

приятно отново да Ви срещна!...

Кольо Полеганов: Спомням си те!... Колко пъти те късах на изпита?...

Финков: Два пъти. Но това е една от най-приятните години в моя живот!

Кольо Полеганов (оставя книгата на масата): Значи сега се виждаме за трети път!... Как неусетно минават годините!... Онова магаре, къде се мотае!

Бащата на Петърчо не очаква жена му да е повикала роднини и приятели да го съветват и съдят и най-спокойно се прибира въщи. Но влязъл в антрето, разбира че в хола има хора, поглежда през остъклената врата на хола и вижда, че жена му с физиономия на страдалец е обект на особено внимание от роднини и приятели.

Бащата на Петърчо веднага хлътва в кухнята и захвърля сакото, навива крачоли и ръкави, слага престилка, пълни леген с вода, размива сапун да се получи пяна, потапя свое бельо, покрива ръцете си до лакти с пяна и тръгва към хола. В коридорчето сритва обувките, свлича чорапите и остава бос...

Бащата на Петърчо (отваря вратата на хола и, много изненадан, поглежда към жена си): Я-я...!? Ние сме имали гости!... Ти защо не ми каза?...

Кольо Полеганов (сморщил вежди, махва с ръка): Влизай!... Не се прави на циркаджия!

Бащата на Петърчо: Не знаех. Ще извинявате, но имам още малко работа в кухнята и след това веднага идвам.

Кольо Полеганов: Не! Ние сега искаме да те видим!

Бащата на Петърчо: Добре! Връщам се веднага! (Върви към кухнята и се подхилва.) „Ох, сега... Ох, само как ще я подреда аз нея... Ох, как ще я подреда аз нея сега!“

В хола приятелите и роднини-съдници гледат към майката на Петърчо и им се струва, че са попаднали „в небрано лозе“.

Бащата на Петърчо взима легена със сапунената пяна и малкото столче от кухнята, влиза в хола, тръсва легена на

паркета и сяда на столчето да си пере гащите...

Бащата на Петърчо: Нема как! Ще извинявате! Требва да си довърша прането. (Поглежда към д-р Киндалов.) Днес щех да ти се обадя. Напоследък не се чувствам хич добре!...

Д-р Киндалов: Не-е...

Бащата на Петърчо: Гледай!... Учат ме!... На! Учат ме и аз все не мога и не мога. Около ластика ми е най-трудно. (Изважда гащите и сочи къде.)

Майката на Петърчо: Ох!... Ох, не мога повече! (Става, бута вратата на стаята откъм хола и се хвърля на леглото.) Не мога-а...!

Всички тичат след майката на Петърчо да я утешават.

Д-р Киндалов (към бащата на Петърчо): Какви ги вършиш бе, кретен!...

Бащата на Петърчо: Трай сега. Нали видя, че и Финкови отидоха да я утешават?... Аз ги поканих!... Нарочно!... Но тя знае, тя не може да не знае, че тия клюкари ще я разнесат още утре... оттук, та чак до Франкфурт на Майн и Одер... с малки спирки тук-там!

(Външни снимки.) Разнопосочни преливащи се планове на съседни задни дворове на жилищни кооперации. Денят е мрачен.

С длан поставена косо на челото, Шек оглежда предварително терена.

Командата, състояща се от Ментата, Пепи, Петърчо... Шото, Шек и Шулц, върви в индийска нишка по пътека с пролуки в оградите между дворовете... на тях само известна. Избират сенчести места. Избягват прозорците или минават приведени под тях. Полуразрушената тухлена ограда преминават като всяко краче стъпва на определено място и „хоп!“ от другата страна. Дъсчената ограда, като изместват висяща на пирон тараба. (Камерата ги следва.) И така както вървят един след друг се озовават в постлан с плочи двор. В дъното на двора има изоставена къща с дървена стълба отвън. Дървената

стълба отвежда до таванска стая. Командата изкачва скърцащите дървени стъпала. Всички казват заклинанието. Отваря се врата и всички се озовават в „Тайнствената пещера“. На стената срещу вратата е написано:

– ИЗВЪН ТЕЗИ СТЕНИ Е ПУСТИНЯТА –

И ето, че върху снежнобяла пухена възглавница, донесена от някое момиченце, е полегнало Петърчовото тигърче, което, изпънало лапки, тихичко мърка.

Петърчо: Мънки-и...!

Шулц: Не. Казва се Синбад!

Шото: Момче ли е?

Шулц: Да. Ние проверихме. Всички! И се заклехме. Той е пълноправен член на нашата специална команда! Всеки от нас е длъжен да го брани с цената на собствения си живот!

И това е наистина така, защото всяко дете е донесло по нещо и го слага в подходящо съдче. За прясната вода има паничка.

Нели (прегръща котенцето): Как сладко мърка...

Пепа: Еми... На!... Да ме остави татко сам с панасоника, некой път и искам да ме остави с него на мира да си правя записи на котенцето как мърка.

Алиса: Чудесно!... Ти можеш ли да правиш записи?... Не е ли много трудно да се правят записи на котенце, което тихичко и много приятно мърка?...

Пепа: Само да ме попита некой... Само да ме попита... Вкъщи дядо и мама и татко и баба направо припадат от моите записи. Само че... само че татко държи горе на високо уредбата и-и... тя е много тежка и-и... ако са там... те само ме тормозят и-и... викат по мен: „Ще я бутнеш!... Не я пипай!... Ще я развалиш!...“ Те уж ми я дават... Хем ми я дават, хем не ми я дават...

Ментата: Такива са. Все се карат. Мама преди татко да замине, те пак се караха. „Защо да не си слагам вестника

на масата?... За какво е тая маса?“ (Имитира баща си.) „Не може!“ (Имитира пискливо майка си.) „Ами може. Чета за Президента какво прави. Ти знаеш ли това?“ (Имитира баща си.) „Не може все това цяла вечер!“ (Имитира майка си.) „Може!“ (Имитира баща си.) „Аз пък ти казвам, че не може!“ (Имитира майка си.) „А аз казвам, че може.“ (Изпъчил коремче като баща си, Ментата ходи важно, важно.) „Аз от теб не мога да си чета списанието тука!“ (Имитира майка си.) „Ами на! и аз не мога да си чета вестника!... И не издържам вече!... И какво става, не знам!...“ (Имитира баща си.)

Поток от коли. (Полуобщ план и странично придвижване на камерата, за да проследи червено ауди, което навлиза в малък площад. Камерата се движи срещу посоката на движение.)

Старшина промахва „слънчоглед“ и сочи на шофьора на аудито да отбие встрани и спре.

Старшината: Огледахте ли колата си отвън преди да потеглите?...

Шофьорът (любопитен да чуе какво ще каже старшината):
Защо?

Старшината: Колата Ви няма регистрационен номер. Без регистрационен номер, не можете да продължите! (Обикаля колата и отзад вижда зацапан регистрационен номер: СП 14 27.) Завийте в тази уличка, ако обичате!... Документите Ви, моля!

(Частичен план на маса, – сбутана навътре в някаква „Бира-скара“.)

Бащата на Петърчо седи на масата. Върху масата: отрупана с кебапчета чиния и отворена бутилка бира.

(Кадър с гръб на бащата на Петърчо.)

Зад бащата на Петърчо някакъв мъж с карирана риза разказва нещо на приятелите си и всички гръмогласно се смеят.

Мъжът с карирана риза: ...и да забрави в колата си две риби. Сашо Ненов му ги дал увити във вестник и той, понеже немал спомен да е купувал риба, ги забравя. На другия ден требвало да заmine с колата си в командировка, но акумулатора отказал и той заминал с влак. Връща се след две седмици. И „О! Ужас!“ Рибата се вмирисала и колата му смърди. Наоколо прозорците с транспаранти. Сашо Тричков забравил в колата си кебапче. Кебапчето се вмирисало и той се видял в чудо. „А, бе кебапче!? Ти немаш представа вмирисана риба какъв ужас е!“ (Гръмогласен смях.) Мил с оцет. Мил с калиев перманганат. Вкарал маркуч в купето. Не и не!... Взел дезодоранти! Взел ароматизиращи с трайно действие! „Кларънс“! „Джонсън и Джонсън“!... Не! Оставил колата отворена. Влезли мравки. „Гледам ги“ – вика, „бегат, като побъркани. Почудих се. Приближих. Смърди! Излях туба бензин. Търкам с четка. Сълзи ми текат. Привечер ни следа от бензина. Изпарил се. Смрадта от рибата вътре!“ Сменил маслото и я закарал на Солни пазар. Да я продаде. Да се отърве от нея. „Кой отвори вратата“ – вика, „и надникне, не се връща.“ Един седнал в колата. Щел да я оправи. Клюмнал. Схванало му се ченето. „Беше възрастен“ – вика, „може от друго да е.“ „Какво си правил с тая кола бе, човек?“ „Забравих две риби в нея.“ „Не може да е от това. От друго е! Не може от две риби такова чудо!“... „Оди обяснявай, ако си немаш работа!“ А ето го и него. Какво стана бе, татко?... Изглеждаш като да си изял дух!

Изтерзаният (сяда на масата): Колко му е. От погребение идвам. Оня от Солни пазар дето щеше да оправа колата. (Кикот.)

(Бащата на Петърчо е съсредоточен в това, което е пред него и трябва да изяде и не се вслушва в това, което се говори зад гърба му.)

Сашо Тричков: Оцет и мокра кърпа. Изпитано средство.

Изтерзаният: Опитах. Първо с оцет опитах. Не става! Шишето се вмириса. Хвърлих го.

Червендалест мъж: Отвори вратите да се проветрява. Нема да я откраднат. Опита ли некой, за по-малко от час и половина, ще го хванат. По миризмата.

Изтерзаният: Да, бе-е... Стелките на обувките ми!... Стелките ми се пропиха с гадната миризма. Рибарски магазин да не видя! А толкова я обичах проклетата риба!... Ядосах се и като на Богоявление цело шише парфюм... горе, долу... в средата най-много. Хвърлих шишето вътре. Вече нищо не ме интересува!... Не жая ни пари, ни време. Не знам аз ли съм грешен, те рибите ли са сгрешили... Изгриза го! Разнищи го! Нищо не остана от него!... „Шанел 5“, разбираш, нали? Но миризмата ма-алко се промени така. В смисъл загорча. Дадено! Излях две кила вермут. След два дни цело шише кампари. Нека горчи и убива. На другия ден рибешката смрад избви още по-отвратителна. Появи се кисела жилка. Въздухът стана като в ада. Писах се умрел. Намразих тая кола. Намразих всичко наоколо. Махалата си намразих. Закарах я на Солни пазар. Требваше ден по-рано. Да се излъже некой. Да я вземе. После... Да си троши главата! Но ме познаха. Всички! Излезох от колата и веднага обърнах глави. Хванаха се за носовете. „Тоя пак се довлече. Марш! Гониш клиентите.“ Миризмата се пропила в дрехите ми. Вмириса всички къщи. Те вече нищо не усещат. Не чуват пощаджията. Закръглиха се очите им. Гледат втренчено. Уплаших се. Тъщата ходи занесена из хола. Престилката ѝ отзад с фльонга. Прилича ми на перка. На плавник. Перколясвам. Димът от цигари се стеле като в аквариум. Не като в аквариум. Другояче. А тъщата все ходи. Отворих прозореца. Да се проветрява. Да се махне тоя кошмар. Перката на задника ѝ стои. Отстрани издута. В средата възелче. Като анусче. Може и бели мишки да затичат. Човек перколясва от какво ли не и аз тайно, без да кажа на некого къщи, се консултирах с психоанализатор. Доктор Киндалов ме прати при него. Познавал ме. Гледал ме на едни състезания. И човекът ми каза: „От това е!“

Къдрокосият: От кое?

Изтерзаният: От рибата. „Сложи си“ – вика, „газова маска и върти по шосето. Карай бързо. Въздушното течение ще те отърве на некой завой. От нея. От миризмата. Качвай само на автостоп. Качвай дебело облечени хора. Всека дреха ще попива. Втори път нема да ги качваш! Ще ти я натресат отново. Нема смисъл.“

Къдрокосият: Остави доктора. Къде е колата?

Изтерзаният: Зад къщата. Нема да стане. Нека постои. Сега променя цвета си.

Червендалестият: И вонята в нея.

Изтерзаният: А къде?

Червендалестият: Да стои тогава...

(Бащата на Петърчо набжда кебапче и оставя вилицата в чинията.)

На маса отляво на масата на бащата на Петърчо седи един с физиономия на току-що е надникнал. На главата му кожено каскетче с копче. Около очите му: вихър от сенки. Живото му простодушно лице не кротува, настроението му непрекъснато се мени.

Човекът с каскетчето: Така де... Яз съм неграмотен. Ставам болен като четем. Кво сте завикале по мене!... Кое е верно, верно е!... Яз ядем колко едно врабче. И врабецо яде колко оно тежи. Гледам вчера на Витошка... По едно време... Бре! Познато бебе. От некъде.

Рошавият (срещу човека с каскетчето): Нероденото бебе се смета за родено, кога е в негов интерес. (Посяга към чашата на дебелия до него. Дебелият дръпва чашата си.) А не. Кръстили го Торeadор!... После: „Леле, мале, ами, ако се извъди некое шубе!“

Дебелият (до Рошавият): Òди целувай мечки!... „Интерес!“... Важното е след нас кво ще остане!... След нас нужникът ще бъде пълен!... Зèми си и тоя кибрит, щом са го оставили òрата!... Айде да идем в неделя за риба!... Чух ония, че говорят за риба.

Човекът с каскетчето: Бо-оже... „За риба“!... Завалията!... Тоя не знае!... Риба има дето има чайки.

Дебелият: Е там има гарги. Оди си фàни две чайки!... Глей, глей как измъкнà цела баничка барабар с вестника от кошчето!

Рошавият: Нека си хапне животното.

Дебелият: „Животното“.

Рошавият: А какво?

Дебелият: Вместо да ме гледаш можеш да внимаваш. Целия си в катран.

Рошавият: Тебе ли гледам?... Яз си брòим клечките.

Дебелият: Прасето си е прасе и в София и в Бургас!

Рошавият: Остави ме на мира бе, човек!... Това вие шопето сте като пиян у автобус. С всички се закача. „Сам да е у него, он па че се бута.“

Дебелият: На говеда трябва да се дава в говежди дози!

Рошавият: Нали?... Виждàл съм човек тлът като футболна топка да вика за една котка: „Разкарай тая свиня от тука!“ (Кадър на бащата на Петърчо с лице към камерата.)

Бащата на Петърчо: Уфф! (Отпуска каиша.) Ъп!... Има си хас? (Решава да си ходи и поглежда към келнера.) Донеси ми още едно. На вилица. И сметката, ако обичаш!

Изтерзаният: Не съм вервал, че рибата е такова упорито нещо. Чух ония да говорят за риба. Аз съм аквалангист. Знаете. Тъщата донесла рибено масло за Малкия. Купила го. Лекар го предписал. Против рахит. Кухнята ни е северна. Като го видех откачих: „Да махаш тоя ужас от тука!“ Хвърлих го през прозореца. Подскочи. Удари бронята. Стана на сол. Шишето. Рибеното масло потече. Нов ужас!

Сашо Тричков: Земи буца кюмюр, бе... Шибни я в бронята и каквото стане. Все нещо трябва да помогне. Всека отрова има противоотрова. А камфор...

Изтерзаният: Язък за мене, това е истината. Намразих Сашо Ненов... Как го срещнах. Носеше пълна чанта с калкани. С Коце Романов се връщаха от Бургас. Отиваха при Шлянти.

Не беха изтрезнели. Пили във влака. Вече не мога и да помисля за такова нещо...

Сашо Тричков: С настъргани моркови...

Препълнен тролейбус. Интериор. Нетърпеливи притиснати един към друг пътници. Бащата на Петърчо е до задната врата.

Мъж (до бащата на Петърчо): Не знам какво би му хрумнало на Ремарк да напише, ако не познаваше жена като Жоан.

Мъжът (срещу него): „На Източния фронт нищо ново!“ Какво друго?

(Кадър на двама механици около хладилен камион.)

Бащата на Петърчо (бута вратата на жилищната кооперация, в която живее и влиза): „Некой не я е затворил, така че засега всичко изглежда да е наред!“ Но трясъкът зад гърба му го навежда на мисълта, че: „Некой трябва да я оправя.“, както си става и както му е редът.

С тази мисъл, битуваща от векове в съзнанието на много хора, ние сме губили царства, дори империи, – трети по значение и престиж в мъдрата и цивилизована сега, но символ на дивотия и варварство в миналото чаровна Европа, та една врата ли!... Божичко-о...!

Бащата на Петърчо така се беше натъпкал с мешана скара, че не се сети да погледне към пощенската кутия в преддверието. А, качвайки се по стълбите, помисли: „Поне да имаше асансьор в дни като този, некакъв, но асансьор.“ Не беше се сещал да провери дали е предвидено място за такъв в тая гадна жилищна кооперация, построена там, където някога са били бостаните на Стамболов. Тука някога, в реката, течаща под Орлов мост, са се изхвърляли боклуците на цяла София. Помнеше го баща му. Помнеше го и тъща му. Но за заселилите се по-късно, това място е едва ли не една от най-престижните части на античния някога, древния

преди и цветущ след това град, – столица на уважавана европейска държава в миналото, а след това понякога и от време на време...

На площадката пред апартамента бащата на Петърчо усеща, че въпреки усилието му да вложи повече ехидност в погледа си и така да засили иронията и придаде блясък в интонацията на гласа си, чертите на лицето му неудържими се разпадат. Губи се нещо от идеята му за света. За съвременния свят, разбира се!... Но „Давай напред!“... Хвърляш шлифера със замах на закачалката и им даваш да разберат в „говежди дози“!

Бащата на Петърчо отваря вратата и ето, че насреща му идва тъща му.

Тъщата: Добър вечер!... Ето, че се прибираме... Как сме?... Как мина деня днес? (Поема и шлифера и чантата му.)

Бащата на Петърчо: Предполагам, че дъщеря ти и Петърчо много се радват като те виждам всеки ден тук.

Тъщата: Не бъди лош.

Бащата на Петърчо: Да, но самото обстоятелство, че си ми тъща, ни прави врагове...

Тъщата: На теб съм тъща. На дъщеря ми майка. На Петърчо баба. На други: вуйна, стринка, леля, снаха, етърва и така нататък. И аз като всеки човек съм това, което отношенията между хората правят от мен. Без близки хора не се живее.

Бащата на Петърчо: Така неудобно.

Тъщата: Не е така. На звяра в гората звяр няма да помогне, но с враговете си човек с хора се бори. Вие по-младите, да ти кажа, немате тези трудности, които имахме ние и затова се държите някак неосведомено за живота, а и непристойничко малко...

Бащата на Петърчо: „Ум!... Виж ти!“ (Слага шапката на закачалката и, загледан в ласкавите очи на тъща си, а, а да се размекне, но се сеща, че днес си е турил нещо в главата и пак смръщва вежди.)

Тъщата: Не ми каза как мина деня ти днес!... Не си закусил

сутринта, бива ли такава нещо!

Бащата на Петърчо: Със студено млеко.

Тъщата: Добре. Утре ще приготвим топла юфка с настърган кашкавал за закуска. Аз съм запомнила, че ти обичаш юфката топла и с кашкавал.

Бащата на Петърчо: „Ох! Пак се люшкам, но давай напред!“ Да. Топла и с кашкавал я обичам, разбира се!... Какво има за вечеря? (Влиза в кухнята.) Не мога-а...! Сто пъти съм ви казва-ал...! Не мога да понасям зелен фасул с кайма-а...! (И, докато навира нос във всеки съд върху печката и крещи, капците на тенджерите тряскат един след друг.) Защо компота е мазен!... Да не сте потопили подводница в него!... Има си хас и да сте го запържили!... Вие и това можете да направите!...

Тъщата (влиза в кухнята): Не сме. Петърчо бръкна с мазна лъжица. Аз му се скарах.

Бащата на Петърчо: „Петърчо“. Един малък нещастник ви обърка кухнята, така ли?... Той ли ви накара да сложите отвратителния зелен фасул в каймата?... Той ли?

Тъщата (не повишава тон, но е загрижена): Има сарми. Ако искаш ще ги стопля.

Бащата на Петърчо: Те са от вчера.

Тъщата: Да. В хладилника са.

Предизвикателството вече е хвърлено и бащата на Петърчо се развихря.

Бащата на Петърчо: Нема да вечерям!... Нема!... Ще стоя гладен, щом така ми е писано!... Не закусвам!... Не вечерям!... За какво съм тогава аз тука!... Най-добре да си взема шапката и накъдето ми видят очите. Не може повече така!... Не може-е...! Не може и не може! Това е!

Майката на Петърчо (откъм хола): „Татко-о...! Татенце-е...! Ела да ме видиш, тате-е...!“

Бащата на Петърчо: Ето! (Ядосан вече не на шега, той сочи с права ръка към хола.) Това е всеки ден!... Извинявай!... Разбирам, че те боли, но не мога!... Не може да продължава

повече така!... Баста-а...! Това не е брак!... Това е капан за вечни мъки! (Излиза от кухнята.)

(Американски план на тъщата в средата на кухнята.)

Тъщата е сложила ръце на кръста и като изтъпяла гледа към дъщеря си, която, навлякла риза на мъжа си и метнала шал отгоре, влиза в кухнята, а в очите ѝ с проблясъци се вихри върховна радост.

Майката на Петърчо: Е?... И какво се разбрахте вие двамата с него?... Какво ще правиш сега тук ти?

Майката: Ще се опитам и твоята работа да свърша!... Разбий две яйца да панираме кашкавал!... Кашкавала ще нарежа аз.

Майката на Петърчо (побутва съдчето): Аз ти се чудя защо го правиш...

Майката: Ние, майка, сме си жени, нашият егоизъм е домашен, но запомни, че никой не може да бъде така пожертвувателен, както един мъж!

Майката на Петърчо: Стига да има интерес.

Майката: Аз не говоря за онези мъже. Истинският мъж е различен и особено, когато се касае за нещо глобално, за обществено значима кауза или значим случай, за нещо, което е полезно и за други, не само за него. Тогава тези мъже стават неузнаваеми. Майчиният инстинкт е сляп, той прави разлика. Мъжете са по-други, по-широко скроени са, по-възвишени са, по-артистични са някак... Но не бива да се забравя, че са малко и като децата.

Майката на Петърчо: „Че са като децата“ знам, но не виждам какво е артистичното в тях!

Майката: Мъжете са някак по-чувствителни. Те обичат да им се обръща повечко внимание и да бъдат уважавани и, ако ние жените сме по-внимателни към тях, те ще ни отвърщат с двойно и тройно повече внимание и доброта... Иначе им се струва, че съжителството с нас жените е некакъв своеобразно измислен акт!... А ние жените, особено пък напоследък, когато станяхме финансово по-независима,

искаме, а и упорито правим какво ли не, да ги променяме и то по наш вкус и особено, след като сме отимали дете от тях!... И понеже не си знаем точното място в семейството, а неудържимо ни се иска да ги променяме, дълго се борим за това и, когато най-после с много усилия, мъки и домашни скандали, успеем, – не ги харесваме, защото, видите ли, нашият избраник... „О!... Ама той бил съвсем обикновен човек!...“ А това ние жените вече не можем да понесем!... Той кашкавала с червен пипер обичаше, нали?...

Майката на Петърчо: Да. Неговият просташки вкус в това отношение поне е изключителен!

Майката: Шт!... Ти каква си, щом неговият вкус бил „просташки“?... А засягаш и мен. Подай ми червения пипер!... Гор е. И никога не забравяй, че трябва да мислиш и за детето!

Майката на Петърчо: Ама ние сме модерни хора бе, маме!... Оф!... Ти затова все не можеш да ни разбереш и все не одобряваш някои неща, да ти кажа правото!

Майката: Вие не сте модерни хора!... Вие сте болни хора!... И не разбирам каква е тази ваша претенциозност, като... Извинявай!

Майката на Петърчо: Е, как, когато мъжът ми е строителен инженер... А аз... Ти знаеш.

Майката: Че е инженер знаеш, но дали е твой мъж не си сигурна, нали?...

Майката на Петърчо: Мамо!!

Майката: Ние сме си жени, майка, но като ви гледам си мисля, че сте се събрали не да живеете един за друг, а да се измъчвате един друг!... Модерни били!...

Майката на Петърчо: Е!... Вие сте други!...

Майката: Досещам се. Изостанали, нали?... Тази свобода в отношенията, за която намекваш, ви нанася рани днес, които ще заболят по-късно, когато чувствата ви поизстинат и тогава ще ви стане мъчно. Затова трябва да внимавате сега!

(Полуобщ план на кухненската маса и електрическата печка от страна на тъщата. Леко придвижване на камерата към вратата, за да ни покаже влизания Петърчо.)

Петърчо (държи лист с рисунка): Бабо, виж!

Бабата на Петърчо (поглежда в рисунката): Bravo!

Петърчо: Хубава е нали?

Бабата на Петърчо: Много.

Петърчо (сочи): Това е Кума Лиса.

Бабата на Петърчо: А това?

Петърчо: Зайо Байо. Аз веднъж като ходихме с чичо Кольо на Люлин го видях там до черквичката... параклиса... чичо Кольо ми обясни. Мамо, виж!...

Майката на Петърчо (поглежда рисунката): Bravo!... Отивай в хола, не се мотаи повече тука, да не бутнеш нещо!... Иди я покажи на баща ти! Той поне от чертежи разбира!

Макар и неохотно Петърчо тръгва към хола.

Бабата на Петърчо: Малкият ми подсказа нещо. Защо не си вземеш котка вкъщи?

Майката на Петърчо: Не мога да ги понасям!... И татко не ги обичаше!

Бабата на Петърчо (усмихва се): Така е. Съвършени егоисти са!... Да-а... Странни животни са!... Понякога си мисля, че природата ги е пратила при нас да ни бъдат приятели и да се грижим за тях!... И да ги галим!... И да живеят с нас и ни наблюдават как се мъчим да правим добро не само на себе си, но и на другите, за да сме човеци!... Взemi си котка, съветвам те, наблюдавай я и не прави като нея!

Майката на Петърчо мълчи.

Бабата на Петърчо: И не забравяй, майка, че ние сме си жени!... Мъжете едва ли много, много се замислят, но ние добре знаем какво искаме и какво обичаме и какво не харесваме!... А те милите понякога са много важни. Ах, колко важни са те понякога!...

Майката на Петърчо (живо): Нали?... Ужасно!... Да се пукне човек от смях... с техните им там...

Майката: Да-а... Но това е вече сигурен белег, че жена му е потъпкала самочувствието му. Иначе той не би имал причина да не е нежен и внимателен.

Майката на Петърчо: Маменце... Мила! (Приятно изненадана, тя дълго гледа майка си.) Но кога разбра всичко това ти бе, маме-е...?

Бабата на Петърчо: Докато ти раснеше, моето момиче!... Но и след това, защото ти не трябваше да виждаш и чуваш някои неща!... Моето минало е твоето настояще, майка!... Сега аз ще ти помогна да панираш кашкавала, а ти, след като подредиш подобаващо масата в хола, ще го поднесеш.

Но ето, че в кухнята влиза Петърчо.

Петърчо (държи омърлушен листа с рисунката и гледа към баба си): Татко каза да не рисувам тъпи зайци, а Макавей Джамджията, където събирал фасове по улицата!

Майката на Петърчо се прави, че казаното от Петърчо не я интересува.

Преценила, че повече няма какво да прави в кухнята, бабата на Петърчо хваща Петърчо за ръка и двамата тръгват към хола.

В хола бабата на Петърчо поглежда през отворената врата на малката стая и, като човек затаил голяма новина, се усмихва към зет си, който, закрепил обувките си една над друга, лежи на кушетката.

Тъщата: Хайде-е...! Ще вечеряме-е...! Не се мръщи-и...! Пригответе си ти нещо, което най-много обича-аш...! Нема да ти казвам какво-о...!

(Полуобщ план откъм бащата на Петърчо върху кушетката и нощното шкафче.) На екрана на телевизора върви репортаж от финала на някакво рали.

Бащата на Петърчо: „Да вечеря? Има си хас!“

Върху масата в хола тракат прибори.

Майката на Петърчо: „Хайде-е...! Време е за вечеря-я... Всичко е на масата-а...! Само теб чакаме-е...!“

И, надигнал се с усилие, бащата на Петърчо пъха ръце дълбоко в джобовете на панталона си, – изпъва ги до скъсване и тежко, тежко влиза в хола.

Бащата на Петърчо: Вие първо ядосайте човека, па после очаквайте от него да му се яде.

Майката на Петърчо: Хайде-е...! Хайде, глезльо-о...! (Подредила масата с подходящ прибор, тя отива в кухнята да донесе чинията с панирания кашкавал.)

Бащата на Петърчо (към Петърчо): Така е, татков!... Учи се, моето момче!

Бабата на Петърчо (иска да промени темата на разговор): Какво каза татко за рисунката?

Бащата на Петърчо: Ела тука, сине, ела при татко си и на! хубаво гледай как постъпват с татко ти и се учи. (Слага Петърчо на коленете си.) Ти обичаш ли татко?

Петърчо: Да.

Бащата на Петърчо: Тогава цункай татко по бузата!

Петърчо забива носле в лицето на баща си.

Бащата на Петърчо: Дай и татко да цунка бузка на Петърчо!... (Целува Петърчо.) А така-а...! Сега татко ще цунка и другата бузка на Петърчо.

Петърчо е гальовен, баба му е във възторг, но Петърчо започва някак странно да навира носле около устата на баща си и баща му дърпа глава назад.

Бащата на Петърчо: Какво, бе?... Какво ти става?... Слез долу!

Но Петърчо се притиска още повече в баща си, защото иска да разбере какво е това, което му мирише и бащата се брани и дърпа назад. И, разбрал на какво му мирише, Петърчо се вкопчва здраво в баща си...

Бащата на Петърчо: Слез долу веднага!

Петърчо: Мамо!... Мамо-о...! Ела-а...! (И, когато майката на Петърчо влиза в хола с панирания кашкавал, Петърчо със сияещи от радост очи обявява откритието си.) Мамо, татко мирише на кебапче!

Майката на Петърчо: Комедиант!... Мръсна мизерна душа!... Винаги си бил негодник!... Захвърля чинията с паниран кашкавал на пода и отива в кухнята да се наплаче.)

Тъщата тръгва след дъщеря си да я утешава.

Петърчо бързо се смъква от коленете на баща си и тича към кухнята.

Бащата на Петърчо (гледа след Петърчо): „Тоя па как оплескà всичко!“

Съседни задни дворове на жилищни кооперации.

(В среден план камерата ни показва: окрадена очукана лека кола без таван с регистрационен номер: СП 14 27. Гумите на колата, сплескани и напукани от времето, са потънали с джантите в пръста.)

(Шулц в американски план.) До него, навил ръкави, Шото прави нещо с гаечен ключ по колата.

Шото (гледа гаечния ключ в ръката си): Татко има гедоре, но нема да го даде.

Шек: Това сирене ли е?

Шото: „Сирене“. Глупости!... Гедоре са инструменти мечта. Най-добрите!

Ментата: В Унгария има сирене „Мечта“.

Шулц: Де Гол умрял, защото не можал да управлява страна, в която има триста вида сирене.

Шек: „Триста“!

Шулц: И петдесет!... Бело, зелено, жълто, мазно, постно, късо, продълговато, с дупки, без дупки, с червена кора, без червена кора, с ядки, с портокалов сок, пушено...

Шек: Толкова много!... Защо?

Шото: Има ключ 18. Има ключ 16. Има ключ 14/15. Има ключ 8/9. Гаечен. Тръбен. Звезда... За всека гайка и ключ.

Шек: И за всеки човек сирене. Така ли?...

Шото (гледа към гумите на колата): Ще ни трябва крик. У нас в мазето има един. Ще го донеса. Нема да питам нашите.

Шек: Не ги питай. Моруците днес кажат едно, утре ги

хване пипката и хайде-е... обърнат страницата, – друго приказват!... По-добре, донасяш го и толкова!

(Кадър на Шулц и Шото с глави в багажника на колата.)

Задава се Петърчо; яде ябълка.

Петърчо: Имам лекарство за мускули.

Шулц: Кой има лекарство за мускули?

Петърчо: Аз.

Шулц: Защо?

Петърчо: За да имам мускули и съм силен!

Шулц (подава глава от багажника): Днес пи ли от лекарството?... Дай да видим имаш ли мускули!...

Петърчо: Да. (Свива ръка.)

Шулц: Браво!... Ей там на волана има парцал. Вземи го и лъсни гривните на фаровете с него, за да блеснат като нови!

(Близък план върху Ментата.) Той е до багажника на колата и гледа към Беви. Беви е с широка бяла риза и панделка под брадата. Много е елегантен!

Беви (към Петърчо): Донесе ли ми лекарството?

Петърчо: Не. Първо трябва да знам дали ще ти разрешат вашите.

Шулц: Ама и ти ли пиеш лекарство за мускули?... Я покажи?

Беви: Е-е... Не!... Ние свирехме второто упражнение на пианото и Петърчо като звънна и ние прекъснахме и аз дойдох тука.

Шулц: И сега ти не си научил второто упражнение.

Беви: Ние имахме три упражнения. Третото беше последното и той като звънна...

Шулц: Като пианист ти трябва да имаш силни пръсти. Нали така?... Ето, разделете си с Петърчо парцала и мини на другия фар. До довечера силата на пръстите ти ще стане двойна. По-добро лекарство нема!

Велосипедна работилница. Интериор.

Шефът: Не помниш къде си го оставил?... Виж отзад!... Втори ключ губиш. Влюбен ли си?... И запали лампата, какво

искаш да видиш в тъмнината!...

Чиракът (пипа по рафта): Чудна работа...

Шефът: Там не пипай! На рафтовете ключове не слагаме!
И нема да се слагат!... Ясно?...

Чиракът: Чудна работа! А одеве разбрах, че и помпата я нема! Да си я давал на някой?...

Шефът: Е сега вече ме отчая напълно!...

(Едър план на Петърчо.)

Петърчо е на отворения прозорец в малката стая с вход откъм хола и фокусира окуляра на голям бинокъл. Доволен от това, което вижда, се усмихва.

Гледна точка през окуляра на бинокъла: И ето, че котенцето Мънки постепенно идва на фокус. То е легнало на покрива на таванската стая на изоставената къща и старателно почиства лапките си.

Петърчо (в прилив на обич): Мъънки-и...!

Бащата на Петърчо (поглежда през вратата в малката стая): Веднага остави бинокъла!... Първо в калъфа и след това, където му е местото!... Колко пъти да ти казвам, че бинокъла не е за игра! (И тръгва към прозореца в хола да изпуши една цигара.)

И ето, че бащата на Петърчо за пореден път се сблъсква с един от многобройните проблеми на гъсто застроения голям град, защото точно срещу него, на своя прозорец, през улицата отсреща, в момента се обляга съседът му ватман, да изпуши и той една цигара.

Бащата на Петърчо (пали цигарата си и поглежда към ватмана): А, бе!... Не мислиш ли, че така както стоим един срещу друг нема некой ден да си подпалим носовете ние с тебе!... (Ватмана гледа към бащата на Петърчо, дърпа от цигарата си и мълчи.) Как се чувстваш?... Иначе как си?... Какво правиш с интелекта си напоследък?...

Ватмана: Това що направй баща ти с майка ти на сватбата...

Майката на Петърчо: „Ох! Добре те нареди.“ (Чула ватмана,

майката на Петърчо лъсва до мъжа си на прозореца.) О-о...! Нашият симпатичен съсед!... (Лицето на ватмана се разтапя в широка и много блажна усмивка.)

Ватмана: О-о...! Мадам! (Вдига цигарата си и кимва с глава.)

Майката на Петърчо: Как сте?... (Накланя се към мъжа си, духа в ухото му и шепне.) Ох!... Добре те нареди.

Ватмана: Добре, мадам!... Благодаря! (Гледа майката на Петърчо и му е невъзможно да прибере блажната си усмивка.)

Бащата на Петърчо (дръпва се от прозореца и, отдалечавайки се, непрекъснато повтаря): „О-о...! Мадам!... О-о...! Мадам!“...

Ватмана: Това е четвъртата ми днес.

Майката на Петърчо: Браво!... Намалили сте ги...

Бащата на Петърчо влиза в кухнята, гребва от къкрещата на котлона манджа, отмества тенджерата, изсипва черпака върху горещия котлон и се пъха в клозета.

Майката на Петърчо (от прозореца в хола): „Ах!... Яденето... Чао!“

Ватмана: „Чао!“

Майката на Петърчо бърза към кухнята.

Бащата на Петърчо пуска водата в клозета и влиза в кухнята след нея.

Бащата на Петърчо: Какво намираш в този идиот!

Майката на Петърчо: „Какво намирам“ ли? (Чисти около котлона.) Откъде да знам какво намирам!... Ами...? Ами, има нещо идиотско в него!...

Таванската стая на изоставената къща. (Вътрешни снимки.)
Ден.

Петърчо слуша Алиса, която в днешния ден се оказва изключителна разказвачка. В скута на Алиса доволно мърка котенцето Мънки или Синбад, според Шулц.

Алиса: И-и... той му дава ключа от Голямата гора и-и... после...

Катето: И-и... той отива в гората и-и... качва се в колата

и-и... започва и-и... човекът с флагчето дава такова... дава старт на колите и-и... всички коли тръгват и-и... минават Голямата гора и-и... той отива в късата пътечка и-и... спукал гумата. И-и... той... натиснал спирачките и-и... после... излязъл от колата и-и... той се учудил. „А-а...?“ Той мисли, че не може да говори спукана гума. И „Я-а...?“ И казва: „Кой се обажда?“. И-и... казва: „Кой се обажда тука?“ И-и... „Я-а...?“... И-и... таралежчето казва: „Ай, ай, ай!“

Петърчо: Защо?

Алиса: Защото Таралежко Бежко бърза да занесе лекарството на болните си деца и-и... на пътеката... спуква гумата.

Катето: И-и... Петьо се смилява и-и... казва на Таралежко Бежко да се качи в колата... докато... докато има въздух в гумата...

Беви: А къде са децата на Таралежко Бежко?

Катето: Ами „къде?“... В гората... В гората са децата на Таралежко Бежко и-и... всички животни искат да помогнат на Петьо... че е спасил децата му и-и... чистят колата му и-и... тя става като нова и-и... след това Петьо разбира, че е по-хубаво да има приятели, отколкото да спечели състезанието и-и... тръгва си... и-и... вижда-а... че-е... излиза на финала и-и... вижда-а... че-е ще спечели... и-и... минава чертата и-и... става победител и-и... след това идват и-и... другите животни...

Алиса: Не. Той кара и-и... колата му отива в гората при новите му приятели и-и... те викат: „Победа-а...! Петьо-о...!“ И-и... той се качва на един пън и-и... те... му поднасят подаръци...

Катето: И-и... вратите на колата правят крила и-и... Петьо отива до... до края на състезанието... после... такова... Петьо получава Голямата награда.

Беви: Можеха да му дадат златен медал... дето има... едно кръгче... и-и... което е златно.

Бащата на Петърчо е сам в хола и, довършвайки чертежа

си, от време на време поглежда в телевизора, където на екрана върви детско предаване.

Петърчо излиза от малката стая с вход откъм хола, поглежда баща си и продължава към кухнята. В едната му ръка има лист от тетрадка.

Петърчо влиза в кухнята. Баба му отмества това, с което се занимава в момента, взима листа от Петърчо и разглежда новата му рисунка.

Бабата на Петърчо: Браво!

Петърчо: Хубава е, нали?...

Бабата на Петърчо: Много!... Този тук кой е?...

Петърчо (повдига се на пръсти): Мама.

Бабата на Петърчо: А този?

Петърчо: Това е чичо Кольо. Това си ти. Ето те!... Това е татко. Това е Рекси. Кучето на леля Амалия. Знаеш го, нали?

Бабата на Петърчо: Това тук е агънце...

Петърчо: Не. Мишка. Нарисувах я голяма, за да достига рамото на татко. Това тук е чичо Финков. Това е котка...

Бабата на Петърчо: И всички са се прегърнали през рамената. Браво!

Петърчо (поглежда към майка си): Мамо!... Виж!...

Майката на Петърчо (поглежда рисунката): Да. Иди сега при баща ти в хола и му кажи да си прибере нещата, защото ще слагам масата за вечеря. Сложи тази подложка на масата.

Петърчо влиза в хола и подава рисунката на баща си.

Бащата на Петърчо взима рисунката и я разглежда.

Тъщата влиза в хола и слага пълна купа с манджа върху подложката на масата.

Бащата на Петърчо (поглежда Петърчо, после и тъща си): Вие да не сте му помагали...

Тъщата: Не. И аз съм впечатлена!... Детето е златно.

Бащата на Петърчо: Браво бе, татков!... Този сигурно съм аз?... Голема прилика има!

Петърчо (поглежда към майка си, която влиза в хола): Мамо...

Майката на Петърчо: Иди си измий ръцете!... (Петърчо тръгва към кухнята.) Почакай малко!... Защо са ти черни ръцете?

Петърчо: От ламарината.

Майката на Петърчо: „Ламарината“?... Кюнци ли чистиш?

Бащата на Петърчо (подава рисунката на жена си): Виж колко много прилича на чичо Кольо.

Майката на Петърчо: Видях. Преди малко. И всички са прегърнати през рамената. Голем замисъл има.

Бащата на Петърчо (гледа жена си): А я си представи... Не. Аз трябва да го заведа при Чико*!... Той да го види!... Това е... Та това е талант, бе!... Аз одеде не му обърнах внимание. Ама ние сме го изоставили това дете, бе!...

Майката на Петърчо: Имаш думата!

Бащата на Петърчо: А я си представи!... Ама представи си само, че между нас смотаните такива се е пръкнал... художник!... А?...

Майката на Петърчо: И все пак риск!... Нали?... В живота не е достатъчно човек да следва само призванието си!...

Бащата на Петърчо: А ти не забравяй, че при Ватерлоо са убити и англичани!...

Майката на Петърчо: Очевидно.

Бащата на Петърчо: И затова напред!... Напред, сине!... Нас ни очаква бъдеще!... Нали?... Ателие, изложби, скулптори... Един ден важна клечка!... Художниците сега плуват в пари!... Татко ще му купи велосипед на него. (Взема нещата си от масата и ги слага на масичката до прозореца.)

Петърчо: Ама жълт!... На Ментата са му купили жълт. Много хубав!

Майката на Петърчо: И лампион.

Бащата на Петърчо (сяда на масата): Не може.

Майката на Петърчо: Требва. Този в стаята се счупи. Счупи се като бърших прах...

---

*Чико – художникът Стефан Петров (бел. ред.)

Бащата на Петърчо: Ти с чук ли бършеш прах?... Не става както виждаш!

Майката на Петърчо: Падна.

Бащата на Петърчо: Ти дръж.

Майката на Петърчо: Късно.

Бащата на Петърчо: Късно било!... (Дъвче и сочи с вилица.) Винаги съм казвал, че влюбените жени са добри готвачки. Знам го от личен опит! Мое лично наблюдение!...

Майката на Петърчо: Ти тая вечер май наистина си гладен!

Бащата на Петърчо: Не това е причината!... По-рано ти правеше мусаката някак по-добре!...

Майката на Петърчо: Като ти палачинките. Да разкажа ли на мама какви палачинки умееш да правиш?...

Бащата на Петърчо: Но ти тогава имаше онзи чудесен тоалет...

Майката на Петърчо: Синята рокля. Синята рокля на бели точки, с която мъжът ми, ах, как страшно много ме харесваше!...

Бащата на Петърчо: Да-а...

Майката на Петърчо: Така беше!... Но хайде да разкажем на мама как тогава ти приготи палачинките!... Маме, една сутрин, ама съвсем рано, като се измъкна от леглото той и аз станах след него да видя какво ще прави, защото предния ден беше смъкнал риза от въжето и облякъл с щипките по нея. (Смях.) Беше съвсем в началото, когато дойдохме да живеем сами тук. (Смее се и бащата на Петърчо.)

Тъщата (радостна): Помня.

Майката на Петърчо: Да-а...! А то, милото ми мъжле (Спомня си това-онова и заравя пръсти в косата на мъжа си.) решило да ме сюрпризира. Но как?... С палачинки за закуска, разбира се!...

Бащата на Петърчо: Така беше!

Тъщата: Браво!

Майката на Петърчо: Чакай, още има!... Сложи си една престилка той, а аз съм зад него и го наблюдавам, но си

мълча. Взе тесто от хладилника и го мачка. Мачка го, мачка го около десетина минути, направи го на питка и „ха!“ в студеното олио. (Смях!)

Бащата на Петърчо: Хайде-е...! Не беше точно така!

Майката на Петърчо: А той, маме, взел вилица и важен, важен чака, горкия-ят...! А в тигана... А в тигана... Ох!... А в тигана четири пръста студено олио...

Бащата на Петърчо: А какво требваше да правя!...

Смехът на майката на Петърчо е така заразителен и толкова неудържим, че и бащата на Петърчо се смее. Но всеки път, когато тя залитне и, опасността да удари челото си е голяма, той посяга да я предпази.

Майката на Петърчо: Ти можеш ли да си представиш картинката-а...?

Бащата на Петърчо: Е не можа да го забравиш толкова години!

Майката на Петърчо (с ръка на гърдите): Ка-к...? Как да го забравя-я...? Как се забравя такова нещо, като тестото, като питката беше станала твърда като камък... Като паметник беше станала твърда...

Бащата на Петърчо: Не! Ти преувеличаваш.

Майката на Петърчо: А той маже, маме... Той маже паметника с конфитю-юр... Ох, чакайте... Чакайте, че... А той маже паметника с конфитюр и се ядосва... Не може да го прегъне-е... Искане на руло-о... да го направи...

Бащата на Петърчо (смее се и удря с вилица по масата): Ех!... Ама то по едно време като взема та се счу-пи-и... на две-е... По-големото в тая ръка, другото на вилицата-а... От паметника...

Момиченцата и момченцата от специалната команда, към която принадлежи и Петърчо, са около изоставената лека кола. С вакса за обувки и подходяща четка Петърчо полага усилие да направи гумите на колата черни. И Ментата маже с вакса колата, но отпред. С лъскав гаечен ключ Шулиц

оправя волана. Отдясно, за рамката на откраднатото предно стъкло, е вързана с тел дълга шарена свирка.

(Частичен план върху котенцето Мънки, което мърка в прегръдките на Алиса.) Около Алиса са: Катето, Ина, Юла и Беви. Лицето на Алиса е апатично – изглежда, че това за което говорят другите не е интересно на Алиса.

Ина: Аз като сме в нашата кола и татко вика: „Без вяра не карай!... Много трудно се кара.“

Беви: Всеки си говори такива глупости... смешки искам да кажа. Пресичат си бавничко. Аз един път видях един... Един се напил и сгази котенце. Малко!

Юла: Ами то не вижда, че идва кола и трябва да го обикаляш... и-и... колите трябва да карат на зигзаг... Има много... има много заспали бабички и-и... да ги правят на зигзаг... да карат колите...

Беви: Тогава ли се ядосва баща ти?

Юла: Да. И-и... натиска клаксона и-и... бабите скачат и-и... бягат...

Ина: Татко много рядко го глобяват. Само веднъж го глобиха, защото той спря на жълто и-и... леко тръгна, защото то надолу отиваше и-и... той да тръгне и-и... то свършваше жълтото, но дадох червено и-и... той леко тръгна и-и... го глобиха.

Беви: Едно дете... детенце пресича... ама тича... и-и... дядо трябва да спре... защото да не го сгази... Ама то тича... гледа дядо и-и... се плези.

Всички членове на специалната команда се настаняват в колата и, съгласно предварително определения от тях ред, Шулц е на волана. Алиса и Петърчо са отпред на седалката до Шулц. Останалите са отзад.

Шулц (слага важно ръце на волана и нарежда): Пуши!... Сигнал!

Петърчо залепва муцунка на дългата шарена свирка и надува с всички сили.

Шулц (като истински кавалер, поглежда Алиса): Как е

настроението? (После стъпва на педала за газта и нарежда.)
Пуши!... Достатъчно!... Прекрати сигнала!

И колата с Шулц на волана „бавно потегля“ и всички деца пеят:

Ний сме портокали...
От Портокалия,
От Портокалия...
Ний сме портокали...
От Портокалия-я...*

Текстът се преповтаря.

Песента омръзва на Шулц и той, „превключил на по-висока скорост“, дава нова заповед.

Шулц: Алиса, моля Ви, пуснете радиото!

Под предния капак в празното място, където е бил мотора, се е свил Ментата. Пред Ментата виси бяла дъска. Отгоре надолу на дъската е написано: Лондон... Будапеща... Белград... София... Рим... Пред дъската виси голям болт. Болтът е вързан с канап за голямо ожулено дървено копче от бюфет, което е горе в купето. В зависимост от посоката на завъртане на дървеното копче, висящият пред дъската голям болт слиза или се качва.

Алиса върти дървеното копче, болтът застоява на Лондон и гласът на Ментата отдолу гръмва: Ол-райт!... Сън-лайт... Ферибоот... Тренчиоот... Ъндерстенд... О кей!... Май дарлинг... Къмпани... Къманн... Би Би Си... Уот ис ъп абаут, сър?... Иеее-с...

Шулц (клати глава): „Ноу!...“

Алиса (върти копчето и болтът застоява на Рим): „Рома...“ (Но мръдва и застоява на Белград.) „Овде радио београдска

---

*Текстът на песента е част от виц: „Корабокрушение на плавателен съд, превозващ портокали. Носени от водата, портокалите пеят: „Ний сме портокали...“ Чува се тънко гласче и портокалите вкупом викат: „Трай бе, лайно!“ (бел. ред.)

станица... Даемо вести... Америкски авионе са бацале бомбе у либийског пустине... Тъжно, тъжно!..." (Но копчето отново мръдва и застоява на Будапеща) „Уйпещ... фаарош... керекем... чоколом... серетем... минденем... могоор... орсао... уйпещ фаарош..."

Катето: Я завърти на София, че оня долу не знае унгарски песни!

Болтът увисва на София: „Па-на-и-и-ри... Пàа-наири-и..."
Котенцето „Мънки-Синбад“ мърка доволно в скута на Алиса.

Шулц (изпъва ръце на волана и се обляга назад): Това е!...
Всички са радостни и весели.

И ето, че, появил в косите им, тих ветрец отнася децата надалече, съвсем надалече и... **с преливане**... колата с децата минава през пустиня. Гонен от вятъра, трън-ветрогон се търкаля на пясъчна дюна... Появяват се: палми... камили... прелита стадо импали... Туземец някакъв върви с равни крачки... Залез и в залеза притъмнелите корони на баобаби...

А съвсем наблизко, мъж някакъв, зарязал кюнците, които чисти зад една от жилищните кооперации, тръгва да види кой така отвратително пее тази хубава песен на Лили Иванова. И, видял регистрационния номер на колата си: СП 14 27 да се мъдри на някаква очукана таратайка, ахва и като сокол, размахва ръце и врълхита на децата в колата и всичко се разпилява: деца, камили, туземец, баобаби, а той тича да лови и лови когото стигне, а ръцете му черни от саждите мърлят всичко, което докосне. Шото му се изплъзва и той хваща Шек, който е дебел и не може бързо да тича. А Шулц, като най-голям, проявява кураж да се опре на „нахалника“ и спасява Алиса. Петърчо е най-малък и най-сигурната жертва. Хванал Петърчо и Шек, ядосаният мъж решава, че „И тия са достатъчно! Ще си кажат всичко. Всичко-о...! Ще кажат и за другите!“ А Ментата, не разбрал какво става отвън, надига капака да излезе и мъжът хваща и него!...

(Частичен план с прозореца и вратата в хола на жилището на семейството на Петърчо. Масата е избутана встрани.)

Бащата на Петърчо (тръсва последния изтупан килим на паркета в хола, хваща се за кръста, поема си въздух и поглежда към стаята с врата откъм хола): С необходимия индекс за предложен на поста си!... Готово, шефе!... Доволна ли си?... (На масата има захлупена книга и той я прелиства.) Ти ли четеш тая книга?... Тит Ливий. История на Рим. Петдесет и девета година в Патавий*... Ще я прочетеш ли тази година? (Затваря книгата.) Много история стана!... Много наука!... Много литература!... Много кино!... Човекът се изгуби съвсем!... Колкото повече чете, толкова по-малък става!... А нашият интелигентен ерген Пепо Билдирев се е вкоравил като кожа на слънце! Да обхванел всичко! А науката се пръсна. Начупи се на клони, клончета, вейки, филизи и, ако се мине към „лимес“, както казва оня „Босият“ с неговата теория, става една... Не ти е работа!... Написаното в три реда, днес се е разположило в най-малко десет стаи и колкото расте по-тромаво и по-тромаво става. Не върши работа!... С трактор не можеш се обръсна!... Ти защо не се обаждаш?... Какво правиш?

Майката на Петърчо (от стаята): „Слушам те.“

Бащата на Петърчо: Оня къде е?

Майката на Петърчо (от стаята): „Сигурно у чичо си Кольо. Хапнал е нещо и е изчезнал.“

Бащата на Петърчо: Той като че се и пресели у чичо си Кольо. Ще обедваме ли?

Майката на Петърчо (от стаята): „Аз се храних.“

Бащата на Петърчо (взима кутията с цигари и сяда): Приличаш на баща си!... Майка ти е друга. Тя нема ли да идва към нас?

Майката на Петърчо (от стаята; смее се): „Едва ли. След оня случай с прането, тя вече плаши децата в квартала с теб.“

---

* Патавий - днешна Падуа. (бел ред.)

Бащата на Петърчо: Много важно. Аз и без това реших да се разведа с теб. Тия дни ще получиш исквата молба.

Майката на Петърчо (от стаята): „Тя ще е недействителна.“

Бащата на Петърчо: Защо да е „недействителна“?

Майката на Петърчо (от стаята): „Жоро каза, че първо трябва да те освидетелстват.“

Бащата на Петърчо: Мен?...

Майката на Петърчо (от стаята): „Теб!... Онзи ден той те нарече кретен. Ти да не би да си си помислил, че е искал да те обиди само?..."

Бащата на Петърчо: Много важно! С Жоро сме приятели от деца.

Майката на Петърчо (от стаята): „Да, но вчера по телефона ми каза, че било диагноза. Жоро е много добър специалист. Всички се консултират с него.“

Бащата на Петърчо: Как ли пък го измислихте...

Майката на Петърчо (от стаята): „Като невменяем ще бъдеш под юридическо попечителство.“

Бащата на Петърчо: „Под юридическо“! Защо?...

Майката на Петърчо (от стаята): „То е за предпочитане!... Каквото и да направиш, никой няма да ти обръща внимание!“

Бащата на Петърчо: И решението на съда ще бъде в твоя полза?

Майката на Петърчо (от стаята): „Да. Ще бъдеш под мое попечителство, ще работиш, докато отгледам детето и никой няма да може да те уволнява!“

Бащата на Петърчо: Ама па розово бъдеще...

Майката на Петърчо (от стаята): „Друго няма!“

Бащата на Петърчо: Е, щом „друго няма“, тогава, нема как, ще играе патронът, та поне един от нас да си поживее на рахат некая и друга година! (Прекрачва килимите и тръгва към прозореца да изпуши цигара.)

И, докато бащата на Петърчо пали цигарата си, отсреща се появява ватмана, който подпирайки лакти на перваза на прозореца си, драска с клечка кибрит да запали цигарата си.

Бащата на Петърчо: Така ли е, комшията-а...? Не е много в реда на нещата, но всеки човек си има по нещо на физиономията и, като го срещнеш и погледнеш, ти се иска да му шибнеш една по сурата!...

Ватмана (поглежда бащата на Петърчо, засмива се и сочи с глава надолу): Остави това!... Ама я виж с кого се прибира сина ти!... Виж каква приятна компания си е намерил!

Бащата на Петърчо поглежда надолу и ахва!... Милиционер води Петърчо!

Бащата на Петърчо излиза на площадката пред апартамента. След малко на площадката се качват: милиционерът и Петърчо. Бащата на Петърчо се отмества назад. Баща и милиционер се гледат.

Милиционерът: Вие ли сте баща на това момче?... То плачеше най-много. Требва да дойдете с него в Управлението.

Бащата на Петърчо: Плакал!... Защо?... Той беше у чичо си Кольо. Нали беше у чичо си Кольо, бе?...

Милиционерът (с ръка на главата на Петърчо): Той ще Ви обясни. Хайде, Малкия, нема страшно, спирай сълзите!

Бащата на Петърчо (гледа милиционера): Но, моля Ви, кажете всъщност какво е станало!

Милиционерът: Ами... Крали.

Бащата на Петърчо: „Крали“!...

Милиционерът: Е не точно „крали“, но взели инструменти, без да питат.

Бащата на Петърчо (към Петърчо): Защо, бе?...

Петърчо (плаче): Да си ремонтираме колата...

Бащата на Петърчо: Каква кола, бе?...

Милиционерът: Оставете, не си заслужава!... Някаква изоставена кола. Щехме да ги пуснем, но има засегнати другари.

Петърчо: Меченцето е от нашата кола... Взех го, докато си играем... Щех да го върна...

Бащата на Петърчо: И таз добра!... Едва проходи и го помъкна милицията. Наследство! Нема що!... Ще дойдем,

разбира се!... Кога трябва да сме в Управлението?...

Милиционерът: Утре в пет следобед. На родителите на другите деца пратихме известие. Относно Вас, смятаме, че с посещението ми при Вас съобщението е предадено.

Бащата на Петърчо: Напълно!

Милиционерът: Един момент, щех да забравя!... Предвижда се другарят Ангеловски да изнесе кратка беседа пред родителите на застрашените момчета. Часът и датата ще Ви съобщим допълнително!... Довиждане! (Докосва козирката на фуражката си и тръгва.)

Бащата на Петърчо: Благодаря. Довиждане!

Бащата на Петърчо (пуска Петърчо да влезе преди него): Така-а...! И разбирателство няма в нашия дом, но и скука няма!... И тоя сега!... Чудех се къде изчезна играчката от колата, а то какво било!... Отивай при майка ти в кухнята. Скри се зад умивалника и ме остави сам да бера срама пред човека!...

(Частичен план на хола в жилището на семейството на Ментата. Вратата на хола е широко отворена. Ментата седи във фотьойл. Телевизорът работи, но не се вижда.)

Майката на Ментата изкачва стълбите на жилищната кооперация. Лицето ѝ е сериозно и уморено. (Била е някъде! Много е отчаяна.) Влизайки в апартамента, тя чува, че телевизорът работи и поглежда в хола, но после продължава към стаята си.

Поглед към дворовете на съседните жилищни кооперации.

Шото, на свой ред, закъсал с баща си – спортен тип млад мъжага – тича покрай оградата и, взел преднина, минава през висящата тараба в съседния двор. Бащата тича покрай оградата и, видял гърба на сина си да изчезва в задния вход на съседната жилищна кооперация, се връща да го пресрещне от другата страна. Но Шото се връща, минава през тарабата и, сменил посоката, прескача тухления зид

и покрай телената мрежа и прохода покрай работилницата за велосипеди, излиза на улицата с трамвая и си отдъхва.

А в същото време, върнал се от работа вкъщи, бащата на Ментата пердаши Ментата. Хванал Ментата през кръста, той натиска главата му с лакът и го налага по задника. А разбунтувалият се Мента плюва и маже по светлия сив панталон на баща си и, не толкова от болка, колкото от яд, вика та се къса. Майката на Ментата е в стаята си и не помръдва пръст да му помогне. Много е назидателна!

Бащата на Петърчо е седнал в един от фотьойлите в хола и, подпрял глава, си мисли нещо. По едно време чува, че във на улицата викат деца и се вслушва, но нищо не разбира.

Майката на Петърчо излиза от стаята с врата откъм хола, поглежда мъжа си и продължава към кухнята.

Детски гласове (от улицата): Пушо-о...? Пушо-о...!

Петърчо (на прозореца): А-а...?

Детски глас (отдолу): Биха ли те-е...?

Петърчо (на прозореца): Не-е...!

Детски глас (отдолу): Нас ни биха-а...! Шото избегал. Сега бият Ментата-а... Ела!... Ментата ще се покаже на прозореца-а... Ела!... Ще видим как са го наредили-и...!

Бащата на Петърчо взима каната от масата и лисва вода по децата долу.

Викането на улицата секва.

Бащата на Петърчо (към Петърчо): Взимай книжка и влизай в малката стая!... Вътре ще стоиш! Нема да ходиш никъде!

Майката на Петърчо (от кухнята): Да дойде да се измие-е...!

Бащата на Петърчо: Каква е тая чернилка по ушите ти, бе?

Петърчо: Оня дето ни лови...

Бащата на Петърчо: А защо ви „лови“, бе?

Петърчо: Ами... играехме си...

Бащата на Петърчо: Хубава игра!... А инструментите защо ви беха?

Петърчо: Да си ремонтираме колата...

Бащата на Петърчо: Бегай!... Махай се!... Върви при майка ти да те измие, върколак с върколак такъв!... Ще ви дам аз един ремонт на вас!... (Но се сеца нещо и вика към жена си в кухнята.) А, бе ти познаваш ли някой си Ангеловски?... Лектор бил?... От вашия квартал!

Майката на Петърчо (от кухнята): „Лектор“!... Та той е пелтек.“

Бащата на Петърчо: Тая па!... Е може, всичко може!... Може за вас морално падналите в квартала и лектор-пелтек да са ви намерили!

Майката на Петърчо (от кухнята): „Голем смех ще падне!... Казват, че пелтеците били доста буйни като мъже!“

Бащата на Петърчо: Имат комплекс, затоа!

Майката на Петърчо (от кухнята): „Положително!... Сега вече знам какво да правя с теб като запелтечиш от ракията!“

Бащата на Петърчо: Хайде-е...! (Тръгва към прозореца да изпуши цигара и поглежда към прозореца на ватмана отсреща.) А, бе на тия отсреща прозореца защо пак е счупен?

Майката на Петърчо (от кухнята): „Та те си се бият постоянно. И двамата са къркачи, но тя крие пиенето от него.“

Бащата на Петърчо: Твоят ухажор!... Чудесна махала, нема що!... Хайде да се махаме! Да заминем!

Майката на Петърчо (от кухнята): „Утре трябва да си в Управлението с Петърчо!“

Бащата на Петърчо: Не ме интересува!... Големо чудо станало!... Ние едно време джанка не оставяхме в махалата!... Хайде да изчезваме!... Август изтича, нема защо да отлагаме!...

Майката на Петърчо (от кухнята): „Да, бе едва пети е днес!“

Бащата на Петърчо: И какво от това!... Утре уреждам отпуската и се омитаме!... Имам и пет дни от миналата година!...

Майката на Петърчо (от кухнята): „На Кольови трябва да се обадим. Сами са. Дъщеря им отиде на море.“

Бащата на Петърчо: Нема много време! Докато се замъкнем

и трябва да се връщаме!... А ни трябва и време да подготвим „монтъора“ за забавачница...

Но „Звънн!“ И бащата на Петърчо отива да отвори.

Задъхан и разтревожен на площадката пред апартамента е бащата на Ментата.

Бащата на Ментата: Защо не сте го били?...

Бащата на Петърчо: Кого?

Бащата на Ментата: Сина си.

Бащата на Петърчо: Защо да го бия?

Бащата на Ментата: „Защо да го бия?“ Защото моят сега реве вкъщи.

Бащата на Петърчо: „Реве“?... Ментата реве и аз трябва да набия Петърчо?

Бащата на Ментата: Да. Пушо!... Пушо викат на сина ти!... Айдуци с айдуци такива!... Подкокоросвате да такава, после друг да опира пешкира!

Бащата на Петърчо: Слушай-й!... Я се омитай... че... че шш... Ти ще ми кажеш кого да бия и кого да не бия!... Виж отзад панталона си, смотаняк със смотаняк нееден!... Марш!

Прогонил бащата на Ментата, бащата на Петърчо влиза в кухнята: Заминаваме!... Не мога повече!... Подлудиха ме!... Лекции-мекции... Милиция. Разправии. Срам. Сега и тоя идиот!... Излъгал се!... Набил си кретенчето!... Много важно!... После размислил и решил, че се е минал!... Странни хора знаеш!... Ама какви са тия работи, бе?... (Свива заканително пръст към Петърчо.) Петре, я ела тука!

Измит и сресан, Петърчо пристъпва към баща си.

Бащата на Петърчо: Ти как се казваш?

Петърчо: Петър.

Бащата на Петърчо: Не!

Петърчо: А... Пушо.

„Пляс!“

Майката на Петърчо: Звяр!... Не бий детето-о...!

Бащата на Петърчо: Ти чу ли какъв прекор са му лепнали?

Майката на Петърчо (приклеква пред Петърчо): Ела мам-

че!... На татко ти като бил малък са му викали Наско Петела.
Бащата на Петърчо (засегнат и ядосан): А на тебе Лили Шилото.

Майката на Петърчо: Това е лъжа!

Бащата на Петърчо: Само аз знам дали е лъжа!

Майката на Петърчо: Да не съм те насила домъкнала тука. Насила ли те домъкнах?... А?

Бащата на Петърчо: И Стефка Лъжлата. И Мими Кадифето...

Майката на Петърчо: Като твоите лигльовци...

Бащата на Петърчо: На никой не са викали Снежа Бомбайчето...

Майката на Петърчо: Глупак!... Глупак мизерен!... Нема да спреш да четеш драсканиците по градските клозети!...

Бащата на Петърчо: И рисунките!... Като тебе!...

Майката на Петърчо: Идиот!... Ела майка!... (Но Петърчо го няма.) „Къде отиде това дете!“ Петърчо?... Петре-е...! (Излиза на площадката пред апартамента.) Петре-е...?!)

(Външни снимки. Общ план на оградата и дървената стълба, която отвеждат до таванската стая на запустялата къща. В полуобщ план: кола тип Паяк на Пътна помощ вдига изоставената кола. Частичен план на Петърчо в гръб.)

Петърчо, притеснен и много объркан, изкачва стълбата и влиза в таванската стая.

В стаята са: Ина, Юла, Беви, Катето и котенцето Мънки-Синбад.

Гушналаса котенцето, Ина прави място на Петърчо до седне до нея.

Катето (към Юла): Аз съм си харесала една професия. Страхотна! Твоята хич не е хубава, ама хич!

Ина: А Ментата си мисли, че професията е принцеса със златни коси и иска да я намери и запази само за себе си. А Мими от горния етаж, която е една ужасна зубрачка му се присмя: „Какви ги приказваш, бе като никъде няма такава принцеса?“

Юла: А моят татко, ако искаш да знаеш, смята, че неговата професия му е откраднала усмивката.

Ина: Така ли смята?

Катето: Ами най-важно било да се мисли предварително. И малките деца мислят много, за да са като големите!

Ина: „За да са като големите.“ Тогава, кои мислят повече?... Големите или малките?

Юла: Ами големите, защото имат големи мозъци.

Ина: Ама защото имат големи, трябва да мислят по-малко!... А на нас малките какво ни остава?

Котенцето Мънки-Синбад изпъва лапки, надига се и скача в скута на Петърчо.

Петърчо (засиява от радост): Мънки!... Миличък!

Катето: Не затова, а защото малкият мозък е стегнат и може да се разпъва, а големият...

Беви: Мм... Ами големият е разхлабен и не знае и не може. На моите шорти имаше един голем ластик, ама много голем...

Ина: И така, кои са по-умни?

Юла (тихичко): Малките...

Колата на семейството на Петърчо преминава малък площад и продължава по оживена софийска улица. Бащата на Петърчо кара внимателно и, опрял лакът в рамката на прозореца, наблюдава движението пред себе си. Майката на Петърчо е на седалката отпред. Петърчо е на задната седалка между Сия и Кольо Полеганови. (Камерата е в колата.)

Кольо Полеганов: И сънувам, че закъснявам за академичния съвет и бързам, бързам, а вървя през гора с огрени от Слънцето поляни и не знам колко е часа и питам, питам и листата на дърветата прошумоляват, цветята се поклащат, сякаш ми казват колко е часа, а аз не ги разбирам и ми е тъжно, тъжно и се обърквам...

Петърчо: И се събуди.

Кольо Полеганов: Да, но, ако не бях се объркал и притеснил, нямаше да се събудя и да съм готов, когато вие

дойдете да ни вземете. За мен беше малко раничко, ако трябва да кажа истината...

Сия Полеганова: На чичо ти Кольо му е мъчно, че се е събудил преди да разгадае тайнствения език на цветята и да разбере колко е часа!... Но ние сме ви много благодарни, че ни поканихте да дойдем с вас!... Аз много обичам да ходя на Витоша. На Витоша се чувствам много добре. По някой път и сама ходя, но Кольо се тревожи, защото времената сега, нали знаете... А на Витоша ми е весело и се чувствам като дете. Дни наред след това ми е все така весело и едва малко по-късно отново ме обхваща копнежът по чист въздух и тишина.

(Общ план върху колата на семейството на Петърчо.) Колата напуска София и излиза на Ботевградско шосе. (Близък план на бащата на Петърчо в профил.) Шосето е пусто, но бащата на Петърчо кара внимателно и не откъсва поглед от пътя пред себе си. По едно време забелязва, че доста далече пред него по нанадолнището нещо подскача и лети и се насочва право към него, а след „нещото“, – нищо и той поглежда с весели очи жена си.

Петърчо: Кенгуру!

Бащата на Петърчо: Не. Това е гума с джанта.

Майката на Петърчо: Отбий, че може да ни тресне!

Бащата на Петърчо отбива и гумата профучава покрай колата.

Бащата на Петърчо наблюдава шосето пред себе си, но дълго време нищо не се показва и той прави обратен завой, застига гумата, вкарва я майсторски в шарпа, шибва я в багажника на колата си и потегля обратно по шосето нагоре.

Бащата на Петърчо: Тая па ква беше!... Гледайте за гъби!... Видите ли, и тех ще шибнем в багажника!... Довечера аз ще ги приготвя!

И ето, че след гърбицата на шосето една лада е зарила преднича в асфалта!... Около ладата – тюхкащи се хора.

Майката на Петърчо: Да не подминеш!...

Бащата на Петърчо: Нема.

Бащата на Петърчо паркира и отива да каже на шофьора на ладата, че е прибрал гумата и, че трябва да дойде до колата му, за да си я вземе.

Шофьорът и хората около него не могат да се нарадват и отблагодарят на бащата на Петърчо.

(Близък план върху колата на семейството на Петърчо. После предното стъкло, гледано отвътре. Близък план на Кольо Полеганов. Камерата се придвижва да покаже бащата на Петърчо.) Бащата на Петърчо поглежда към жена си. (Кадър на майката и бащата на Петърчо.)

Майката на Петърчо: Внимавай! Виж го тоя как изпреварва! Кольо Полеганов се навежда и той да види.

А някакъв, навлязъл в насрещното платно, пердаши с бясна скорост покрай колона от автомобили и лети право срещу колата на семейството на Петърчо!

Бащата на Петърчо: Късмет!... Върви ми днес!... Одеве гума, сега цел автомобил.

Майката на Петърчо: Гледай го тоя идиот...

Бащата на Петърчо: Какво да го гледам! Тия нема да го пуснат в колоната! Ха-ха- ха-а...! Егати тиквеника!... Ха-хи-ха-хо...!

Майката на Петърчо: Вдесно!... Вдесно-о...! Тоя ще ни удари. Махни тия тъмни очила-а...! (Посяга да се хване в нещо и колата на семейството на Петърчо друсва в канавката и хлътва в нивата.) Божичко!... Това пък защо?

Неправилно изпреварващата насрещна кола отбива, но може само вляво и двете коли, поднасяни от пръста на нивата, се устремяват една към друга.

Кольо Полеганов: Газ!... Заседнем ли, нема измъкване!

Бащата на Петърчо: Леле, тоя глупак! Леле, тая свиня! Леле, тоя простак!... Тоя ще ме улучи.

Бащата на Петърчо натиска педала за газта, онзи също, но натисне ли педала на спирачката, колата затъва и затова лев волан... десен... лев... и кой вярва и кой не, но... „Бамм!“

Петърчо: Бамм!... Ура-а...! Уцели те.

И ето, че в изорана нива на километри от населено място две коли се шибват една в друга в намеренията си да се измъкнат: едната на изток, другата на запад.

На шосето: гъсеничен трактор. Около трактора: купчинки кал. От нивата към шосето: следи от влачене. Другата кола я няма. Колата на семейството на Петърчо и бащата на Петърчо в нея са в нивата.

Трактористът (хвърля края на стоманено въже към бащата на Петърчо): Здраво вържи да не изпусне!

Бащата на Петърчо: Лесна работа! (Дърпа въжето към колата.)

Сия и Кольо Полеганови, Петърчо и майката на Петърчо са на шосето и наблюдават какво става в нивата.

Бащата на Петърчо сядва в колата и тряска вратата. Тракторът потегля на бавен ход и опва стоманеното въже един път, втори път, трети... Веригите на трактора рият и отхвърлят парченца асфалт, а колата в нивата не мърда и мърда.

Кольо Полеганов: Да не е завързана за земната ос тая кола!...

Трактористът (към бащата на Петърчо): Не ме гледай! Помагай!... Виж ръчната спирачка!

Бащата на Петърчо проверява, хваща волана, настъпва педала за газта, но колелата под него боксват и затъват по-дълбоко и по-дълбоко в пръстта, а колата не помръдва...

Трактористът връща и въжето увисва.

Кольо Полеганов (вдига ръка): Чакайте!...(Слиза в нивата.)

В нивата след Кольо Полеганов слизат: Сия Полеганова и майката на Петърчо. Петърчо не чака да го подканят...

Кольо Полеганов (оглежда внимателно нивата и забелязва симетрично разположени кранове): А, бе знаете ли, че...

Майката на Петърчо (също вижда крановете): Боже!... Какъв е пък тоя наш късмет!...

Трактористът дърпа на пълни обороти. Ауспухът бълва черен дим. Тракторът се тресе. Колата в нивата мръдва малко.

Кольо Полеганов слага ръце на багажника да бута. До него ръце лепва и майката на Петърчо. И кой вярва и кой не, но става нещо, което никой от присъстващите не очаква, защото пръстта около затыналата кола започва, като втасало тесто, да се надига, разпуква и мести с тревата и бурена в нея.

Майката на Петърчо: Божичко!... Петърчо, бегай, майка!... Лельо Сия, ти пък защо слезе!... Бегайте бързо на шосето!

А изпод раздвижилата се пръст под и около колата започват да изникват тръбни колена, холендери, спирателни кранове с тръбите към тях и, влачени от трактора, се подмятат, дрънчат, катерят се нагоре и продължават по шосето, а колата с бащата на Петърчо в нея остава в нивата.

Бащата на Петърчо (към тракториста): Къде бе-е...? Къде бе, ненормалник?... Къде тръгна, бе-е...? Ти кьорав ли си, бе-е...?

А трактористът не спира, само клати глава, псува и плюва назад.

(Общ план на кръстовище в непознат попътен град. Различни общи планове на града в дъжда.) Времето е напреднало. Вече се здрачава.

(Близък план върху ръката на бащата на Петърчо.) Превключил на по-ниска скорост, той посяга към Петърчо.

Бащата на Петърчо: Уплаши ли се?... Нема страшно, моето момче!

Петърчо: Никак!

Колата на семейството на Петърчо завива и, като призрак, появил се из преизподнята, паркира пред някакъв ресторант.

За да им е по-спокойно, нашите хора избират маса близо до прозорец в дъното на ресторанта. Гледката през прозореца към изключително красивата околност, с процеждащата се между борове мъгла в настъпващия сумрак, е впечатляваща и леля Сия не откъсва поглед оттам.

Бащата на Петърчо (държи листче): Тц!... Днес не ми

върви, но записах номера му.

Майката на Петърчо: Да си имаш един в повече!... Защото изплащането на такава напоителна система може да обърка финансите на всяко семейство за цел живот!... Колко пъти да ти казвам, че трябва да престанеш да хипнотизираш хората?... Ти го насочваше горкия човечец!... „Ха налево! Ха надесно!“... Той се обърка и накрая, какво?... „Баамм!“... И какво още?... Не помня вече!...

Кольо Полеганов: Карал е шофьорски курс в Луна парк...

Петърчо: А!... Да. С автомобилчетата... „Баам!“... „Джаан!“... „Траас!“... Ура-а...! Кеф!... „Баам!“...

Бащата на Петърчо поглежда към жена си, но му е толкова тъпо и тягостно, че няма никакво желание да ѝ отвърне.

Сия Полеганова: Тук е много красива природата!... Каква красота, Боже!...

Бащата на Петърчо (прибира листчето в джоба си): Тука са ѝ се наситили на тая красота. За какво им е?... „Яде ли се?... Пие ли се?“ На мен там това диво прасе много ми харесва!

На стената срещу входа на ресторанта е закрепена препарирана глава на глиган. Дългите глиги, втрещените очи и разкривената зурла придават израз на главата и, гледайки в нея, на човек му се струва, че глиганът му се присмива.

Идва учтива усмихната келнерка. Всички на масата се оживяват и се отдръпват, да ѝ направят място и тя трупа поръчаната скара; отваря бутилки... Това тя прави доста сръчно и, гледайки я, бащата на Петърчо решава да се пошегува, но не се усмихва.

Бащата на Петърчо: Там това диво прасе много ми харесва и ще си го открадна.

Келнерката (грейналата усмивка пада): Не мож го открадна, оти управителю е ловджия!...

Бащата на Петърчо: Анджак!... Ке си го фане он другото прасе у гората, а ова ке ми го дае на мене. Речи му!

Но не би!... Усмивка вече няма!... И учтивост няма!... Хляба,

чиниите, бутилките, чашите се „слагат“ на масата, – две филии падат, – не ги вдига, тръсва таблата и си отива.

Бащата на Петърчо: И не! (Въздъхва.) Какъв ден!... Настроението хвъркна, разбрахте, нали?... Не ми върви днеска!... Тц! (Взема бутилка, гледа в прасето и дълго пие.)

Майката на Петърчо вижда, че келнерката разказва нещо на барманите, после и на други двама и всички гледат към бащата на Петърчо.

Майката на Петърчо: Върви ти, върви-и...!

Бащата на Петърчо (поглежда към бюфета): Нали?... Това е той тиквеникът!... Щом чуе за кражба и веднага губи спокойствие, – шашва се!... Дали ще краде или ще го окрадат е без значение!... Каил е... Каил е какво ли не да му направят!... Да го наплюват! Да го убият! Да го намразят! Да му бръкнат в задника!... Виж това може!... Но да си извадят пръста... Не-е...! (Вилицата дрънва в чинията пред него.)

Майката на Петърчо: Не се дръж като прасе!... Не сме сами! Засрами се!

Бащата на Петърчо: Нали?... Дивотии. В болниците го правят с диагностична лечебна цел всеки ден и си се хранят след това... Значи, режим на занаята!... Имам приятели лекари и го знам!

Майката на Петърчо: Ти си се напил!

Бащата на Петърчо: Нали?... Как го пък измисли!... (Но поглежда бутилката в ръката си и опва лице.) Ха!... Наистина!... Това в бутилката било вино!... Вино, нали?... Не е швец!... Вино е, нали?... Вино!... Сега вече я оплескахме!

Майката на Петърчо: Боже, тоя идиот!... А ти, докато пиеше, къде беше, та чак сега разбра?

Бащата на Петърчо: Оная ме ядоса!... Ако имаше у нея поне капчица чувство за хумор, всичко щеше да е наред!... Нищо лошо не съм казал!... В това прасе има нещо византийско. Вижте как гледа!... Сякаш казва: „Кратки са дните ви, хора-а...! Всеки ще си намери майстора-а...! Моят сега пие в бюфета на гарата, а ракт го дебне зад черния дроб с кисело зеле

на вилицата.“ (Смее се.)

Майката на Петърчо: Простотии!... Сега трябва да го чакаме да изтрезнее.

Бащата на Петърчо: Офф!... Дай ми любоф!... Или... Меним те за две бутилки!... Какво си ме сграбчила, ма? (Поглежда към бюфета.) Ти там чуваш ли, ма? (Размахва карта.) Тука-а...! Бързо-о...! Хоп-хоп-оп!...

И, видели картата, онези на бюфета блъскат келнерката и тя, покорна и усмихната, тръгва към масата на бащата на Петърчо.

Бащата на Петърчо: Две бутилки вино!... Веднага-а...! (Прибира картата.) Носиш ги...

Келнерката (усмихната): Идват!... Веднага!...

Бащата на Петърчо: Ето!... Видяхте, нали?... Креснеш му и то стане човек!... А ти търсиш чувство за хумор у него!

Майката на Петърчо: Правилно!... Но не разбирам защо им крещиш, като държиш читателска карта от Техническата библиотека в ръката си. Инспекторските са зелени.

Бащата на Петърчо: Така ли?... Тогава ще намеря точно такава!... Един като ония там отдавна ме моли да му ходатайствам пред Гошо Арпаджиков за разрешение да си построи вила. И танто за танто. Свърших ги!... Носете вино, или... Загивате прави!... Това диво прасе ми прилича на Гошо Арпаджиков.

Майката на Петърчо: Хайде, клюкарко, хайде пак за приятелите си!

Бащата на Петърчо: И Гошо е рушветчия, и той има четина на главата си, но гледа хрисимо като гуца.

Майката на Петърчо: А сега кажете!... А сега ми кажете това човек ли е!... Доведе некого вкъщи и: „Женичке, това е най-добрият ми приятел!“ и щом човекът си отиде: „Голема шушумига е! По-голема отрепка и Фуше не е познавал!“

Бащата на Петърчо: Да, бе... Нали Фуше беше написал „Саламбо“.

Майката на Петърчо: „Собствените му деца се срамували

заради него!“

Бащата на Петърчо: А не е ли верно?... Дъщерята на Ламбрев защо избега от дома си?...

Майката на Петърчо: Може, но така не се говори!

Бащата на Петърчо: А ти за Финкова?

Майката на Петърчо: Какво аз за Финкова!

Сия Полеганова: Не се карайте. В това прасе наистина има нещо интересно!

Кольо Полеганов: Израз има.

Бащата на Петърчо: „Има.“ Прасе!... Крила нема да му пораснат!

Сия Полеганова: Досега не бях виждала такова прасе!

Майката на Петърчо: Прилича ми на...

Бащата на Петърчо: Ха сети се, де!... (И той има някого на ум, но изчаква жена му да каже.)

Петърчо: На чичо Васко от Плевен.

Бащата на Петърчо: Трай па ти, бе!... Все моите роднини!... Защо не на чичо ти Кольо!

Кольо Полеганов (трепва и поглежда към бащата на Петърчо): Аа-а... Не! (Но бащата на Петърчо се смее и го гледа дяволито и той разбира, че „топката се прехвърля“ към рода на майката на Петърчо.) Не може да се каже същото и за мен!... Виж каква хубава четина има това прасе!...

Бащата на Петърчо: А поне тогава, когато си бил млад?...

Кольо Полеганов (смее се и потрива плешивата си глава): Това вече може. Дай ми четината и младите години, пък нека и на диво прасе да приличам!... Но за съжаление... „Да не скърбим и да скърбим... остава ни едно и също!... Спокойно да благословим... онуй, което се не връща!... Което идва с песента... и си отива с нашта младост!... Тъй, както слиза вечерта... над притъмнелите ливади.“

Всички: Браво-о...! (Оказва се, че Кольо Полеганов речитира поразително добре.)

Кольо Полеганов оставя чашата си на масата.

Сия Полеганова гледа дълго мъжа си и мълчи.

Сия Полеганова: Миналия четвъртък беше пълнолуние и с Кольо се поразходихме из Парка. Беше невъобразимо красиво!... Минахме покрай вас, но си бехте легнали, иначе щехме да ви поканим да дойдете с нас.

Бащата на Петърчо: Можело е!... Оня ден, щом уредих отпуската си, и закопах будилника в мазето!... Ха-ха-а...!

Кольо Полеганов: „А щурците пак си пеят... във тревата за любов! Най-щастливите поети... след Христос и Мохамед!“

Сия Полеганова (гледа към бащата на Петърчо): Днес Кольо е в особено състояние на духа!...

Кольо Полеганов: Така е!... Всеки усеща различно!... Естетът... естетичното!... Лудият... лудото!... Поетът всичко!...

Сия Полеганова (гледа мъжа си): Кольо, бе, къде изчезна онази тетрадка?... Ти все я криеше от мен!... Търсих я тези дни и не я намерих!

Кольо Полеганов (поглежда жена си): Не мога да се сетя за коя тетрадка ме питаш!...

Сия Полеганова: Синята тетрадка!... „Чернаев“ пишеше на нея.

Кольо Полеганов: А-а...! (Поглежда жена си с благодарност в очите.) Да-а...! Но остави!... Лоши стихове беха!... Но и аз, като всеки средно интелигентен човек, имам този грях на душата!...

Полунощ. Ресторантът е затворен. Колата на семейството на Петърчо е на паркинга. Предните врати са широко отворени. Бащата на Петърчо спи на предните седалки. Краката му стърчат отвън. Петърчо е облякъл пуловера на баща си и спи на задната седалка. Майката на Петърчо е отвън до колата и, загърната зиморничаво в жилетката си, стои замислена едва ли не за целия си живот.

Собственикът на ресторанта е приютил Сия и Кольо Полеганови в дома си...

(Панорама на селце, – сгушено в полите на старопла-нинско възвишение.)

В дъното на селски двор с много зеленина и стопански постройките се намира къщата, в която са отседнали: семейство Полеганови и семейството на Петърчо. Къщата е голяма, модерна и с асма отпред. Под високото клонесто дърво в двора е поставена голяма кръгла маса.

Бащата на Петърчо, пъхнал ръце в джобовете на панталона си, седи на един от плетените столове до кръглата маса и, опрял крака на друг, не помръдва. По едно време вижда, че в двора влизат: Сия Полеганова, жена му, Петърчо и поизостаналият малко назад Колю Полеганов и се размива от сърце. Всички са облечени като „на дача“: с якета и туристически обувки. Били са на излет. Всеки държи в ръцете си букет от полски цветя. Колю Полеганов е и с раница на гърба.

Майката на Петърчо: Я-а...! Ти си се върнал...

Бащата на Петърчо: От три часа не съм мръднал от този корав стол и се чувствам отлично!... Тука си е съвсем друго!

Майката на Петърчо: Ясно!... Не си намерил ония, а кръчмата е затворена.

Сия Полеганова: Днес ти напразно не дойде с нас, но утре ела.

Бащата на Петърчо: Не знам, като ходите насам-натам, дали ще видите нещо повече, а си и мисля, дали няма да е по-добре, ако вместо да се катерите по чукарите, седнете и се наядете едно у-убаво така...

Едва завърнали се от излит и Петърчо, преоблечен с чиста бяла фланелка, излиза на двора. В ръцете му е недо-вършената част от хвърчилото, което майсторят с баща си.

Петърчо: Татко, лепило откъде ще вземем?

Бащата на Петърчо (лениво): С брашно.

Петърчо: Става ли?

Бащата на Петърчо: Идеално!... Ти първо изтъркай лет-вичките, па после ще мислим за лепилото...

Сия Полеганова излиза на двора и тръгва към въжето за простиране. Въжето ѝ стои високо и тя се понадига.

Петърчо (гледа леля си Сия): Лельо Сия, ти май не си била много, много послушна като малка...

Сия Полеганова: Така ли?... Защо?

Петърчо: Не си си пила млекото на закуска и не си пораснала и си останала малка.

Бащата на Петърчо: Шт!... Така не се говори на възрастен човек!

Сия Полеганова (смее се): Ах, умникът ни той!

Бащата на Петърчо: Той да не си позволява много, много...

Сия Полеганова: Напротив!... Така той общува с мен. Я аз да взема да разкажа на Кольо, та да видиш как ще се посмеем... (Тръгва към къщата.)

Петърчо (гледа след Сия Полеганова): Татко, синката от какво я правят?

Бащата на Петърчо: От морска вода.

Петърчо: От „морска вода“!...

Бащата на Петърчо: Да. От един камион морска вода правят две синки. Ти търкай летвичките да станат гладки, а аз ще излеза за малко, че нещо не ме свърта и веднага се връщам!... Кажи на майка ти.

Петърчо търка летвичка, пооглежда я, любува ѝ се и пак търка.

Петърчо (вижда, че Кольо Полеганов е под клонестото дърво): Чичо Кольо, защо те обичам аз тебе толкова много?...

Кольо Полеганов (поглежда към Петърчо и взема раницата си от масата): Как „защо“?... Ами защото аз знам „Тайния знак“!

Петърчо: „Тайния знак“!

Кольо Полеганов (слага пръст на устните си): Шшт! (Влиза в къщата.)

А Петърчо зяпва след него!...

Петърчо подрежда летвичките на земята. (Хвърчилото е вече оформено, но трябва да се натъкми.)

Майката на Петърчо (излиза от къщата и тръгва към

Петърчо): Къде изчезна баща ти?

Петърчо: Каза да ти кажа, че излиза за малко и веднага се връща. Мамо, какви са тия сливи?

Майката на Петърчо (гледа към улицата): Знам го това „малко“ аз!

Петърчо: Чуваш ли!

Майката на Петърчо: Чувам!... Остави ме на мира!

Петърчо (сочи сливите на дървото): Питам те какви са тия сливи.

Майката на Петърчо: „Какви“. Не виждаш ли?... Сини сливи.

Петърчо: „Сини“!

Майката на Петърчо: Сини.

Петърчо: А защо са червени?

Майката на Петърчо: Защото са зелени.

Петърчо: „Зелени“!... Аз ги виждам червени.

Майката на Петърчо: Зелени са.

Петърчо: А защо одева каза, че са сини?

Майката на Петърчо (тръсва ръце): О-о...! Престани най-после!... Ела да видим къде се завлече баща ти! (Влиза в къщата и изнася горна дрешка за Петърчо.) Баща ти е гений! (Облича Петърчо) Гений е твоят баща!... И тук, за нула време, успя да завъди приятели и сега пие некъде и играе карти!...

Улица в селото. (В кадъра; в гръб; майката на Петърчо държи Петърчо за ръка. Близък план на двамата отстрани.)

Петърчо: Мамо, никъде не ми се ходи...

Майката на Петърчо: Требва да потърсим баща ти...

Петърчо: Татко не обича да го търсим.

Майката на Петърчо: И аз много неща не обичам, ама на! нема накъде, моето момче.

Петърчо: Като и ти не обичаш, защо го търсиш?

Майката на Петърчо (спира да върви): Прав си!... Накъде съм се запътила и аз!... Много съм проста!... Той нали ще се върне вкъщи!... Той нали ще ми се върне!... Ще го науча

аз!... Надявах се, че поне тук, пред чуждите хора, няма да ме ядосва!...

Полунощ. Къщата. Стаята на майката и бащата на Петърчо. Вратата се отваря. (В кадъра в едър план бащата на Петърчо много пиян.) Майката на Петърчо спира да плете.

Бащата на Петърчо: Цел живот книги купува. Не е прочела нито една. Плете. Ти чела ли си „Двайсет и седем дни с балон над Атлантическия океан“, ма?... Ха-ха-ха-а...! Скаридката нудист!... Ей толкова дебела книга!... С плетки и мотиви всекакви!... (Посяга към фруктиерата на масата, залита, шипа глава в стената, свлича се, посяга към ожуленото на лицето си и пада по корем на леглото. Не диша!

Уплахата на майката на Петърчо е голяма. Тя прави опит да го обърне, но мъжът ѝ е тежък и силите ѝ не достигат.

Майката на Петърчо: Наско?... Божичко!... Насенце, много ли те боли?... Кажй нещо, ако ме чуваш!... Насе-е...! Плашиш ме, Наско-о...! (Взема памук и кислородна вода да почисти ожуленото место на лицето му, но той лежи по корем и това е невъзможно.)

Как се е борила и какви усилия е положила, докато го обърне и сложи главата му на възглавницата, само майката на Петърчо си знае.

Майката на Петърчо сваля обувките на мъжа си, слага ги долу до леглото, завива го с одеяло, оправя косата му и докосва челото му с устни.

И ето, че мъжът ѝ е дошъл на себе си!

Бащата на Петърчо: Аaaa...! Аaa-a-a...!

Продължителен страховит рев като от гърло на африкански бивол блъска и отхвърля майката на Петърчо и тя, вкопчила се в пердето на прозореца, слага ръка на устата си, – да не изпищи и с ужасени очи гледа към бащата на Петърчо.

Майката на Петърчо: Божичко!... Насе?...

Бащата на Петърчо (провлечено): Така... ревьт... мамутите...

в пам-па-сите-е... (Изпъва крака и притихва.)

Майката на Петърчо: Божичко!... Наско?... Какво ти е?...
Каж ми нещо, Насе!...

Бащата на Петърчо не диша. Тя опипва китката на едната му ръка за пулс, но нищо не усеща и, крайно притеснена, разкопчава ризата и слага ухо на гърдите му.

Бащата на Петърчо: Аа-ааа-а... а-а-а...! (Нов още по-страховит рев раздира тишината и безкрайно доволна усмивка се настанява на лицето му.) В пам-пасите... на свобода-а...!

На другия ден. (Бързо сменящи се кадри на улици в селото. В кадър; в едър план; в гръб; Петърчо и майката на Петърчо.)

Майката на Петърчо: Той нали ще ми се върне!... Нали ще си дойде!... Ще го науча аз него!

Петърчо: Ето го!

Майката на Петърчо: Божичко!... Майчице!... Татко ти е полудял!

Петърчо: Татко-о...?

Появил се от някаква уличка, бащата на Петърчо пристъпва по чорапи – крепи в телена кошничка две шишета от бира.

Майката на Петърчо: Ох!... Божичко!... Станало му е нещо!... Много лошо се удари!

Петърчо: Татко, бе-е...!

Майката на Петърчо: Сигурно си търси бира. Дано е това, Божичко!...

А бащата на Петърчо, чул Петърчо, забавя ход и, обърнал се назад, вижда сина си и жена си, че стоят в средата на улицата и гледат към него... с погледи объркани и очи кръгли... като сирачета.

Бащата на Петърчо (все още махмурлия, той е и много ядосан): А ма, идиотко-о...! Кой ти каза на тебе... без да ме питаш... да ми свалиш ти на мене обувките от краката ми...!

На другия ден.

Телевизорът на стопаните на къщата е на масата под голямото клонесто дърво. Капакът му е махнат и сложен встрани.

Петърчо стои до стената от ляво на входната врата на къщата и, опрел глава назад, рони горчиви сълзи. Пред него са: домакинът на къщата, Сия Полеганова, майката на Петърчо, бащата на Петърчо и хора от селото, които са дошли да помагат за колата на бащата на Петърчо.

Бащата на Петърчо (с пресипнал глас): Кажй бе, човек!... Кажй!... Нема нищо да ти сторим!... Нека и хазаинът да ти каже!... Кажй къде сложи лампата на телевизора!...

Хазаинът: Той е искал да си поиграе и сега ще ни я даде, защото мачът започва след малко. Нали, Петърчо!... Хайде, чичовото, хайде дай лампата на чичо си Пешо, нали сме адаши!...

Петърчо (тръсва глава): Никога!... Никога нема да направя това!... Вие не трябва да очаквате такова нещо от мен!

Бащата на Петърчо (много ядосан): Защо бе, идиот!

Майката на Петърчо (притеснена): Не така! (Тръгва към Петърчо.)

Бащата на Петърчо (спира я с ръка): Ти не се бъркай!... Стой настрана!... Кажй, бе!...

Петърчо мълчи.

Бащата на Петърчо: Защо мълчиш, бе?... Какво ти е, бе?... Защо млъкна, бе?... Кажй, бе!...

Петърчо вдига високо глава.

Майката на Петърчо (избутва мъж си): Петърчо, кажй на мама!... Кажй на мама, моето момче!...

Петърчо: Вече казах!... „Нищо не знам!... Нищо не съм видял!... Нищо нема да кажа!“ Можете да ме разстреляте!

Всички вторачват очи в Петърчо. Сия Полеганова събира молитвено ръце и поглежда към майката на Петърчо.

Бащата на Петърчо (решава да опита с добро): Никоий нема и не иска да те разстрелва. Кажй къде сложи лампата

и върви да играеш.

Майката на Петърчо: Хайде, мама, кажи къде е това нещо, което си взел и довечера ще отидем на ресторанта и мама ще му поръча пет, не! седем, не! десет кебапчета и сладолед и пасти... и после ще отидем на реката да видим рибките и ще...

Петърчо (пъчи гърди и презрително гледа всички пред себе си): Вече казах! „Нищо не знам! Нищо не съм видял! Нищо нема да кажа!“

А Кольо Полеганов, привлечен от разправията на двора, взима книгата, която чете, излиза на двора, хваща Петърчо за ръка и двамата се отправят нанякъде...

Бащата на Петърчо (върви след тях): Глупак!... Чист глупак!

Пред къщата останалите гледат след Кольо Полеганов и Петърчо и очакват, че Кольо Полеганов ще убеди Петърчо да върне лампата от телевизора, но Кольо Полеганов и Петърчо кривват и изчезват от полезрението им...

И ето, че зад кокошарника Петърчо вдига избелял от времето картон, отмества плосък камък и взима „Тайния знак“.

Кольо Полеганов: Така-а...! Това е всичко! (Поел лампата от Петърчо, той присяда на близкия голям плосък камък, приканва Петърчо да седне до него и слага ръка на рамената му.) И ти защо си направи това тайно скривалище?

Петърчо (подсмърча): Всички партизани са имали тайни скривалища!

А бащата на Петърчо, изгубил всякакво търпение, пристъпва към тях, но, видял, че Кольо Полеганов му подава скришом лампата на телевизора, я взима.

Кольо Полеганов: Да-а... Това е така. Те са имали тайни скривалища, и тайни радиостанции, и тайни явки, и тайни помагачи за саботажите, които са извършвали. Хората са ги обичали и са им помагали, защото са се борили против фашистите, а ти защо?

Петърчо: Но те са фашисти!

Кольо Полеганов: Кои са фашисти?

Петърчо: Татко е фашист.

Кольо Полеганов: Как така!

Петърчо: И мама е фашистка. Ти знаеш ли фашистите какви клюкари са бе, чичо Кольо-о...? А аз така много искам да съм голям!... Ама толкова немам търпение да бъда пораснал и силен!...

Кольо Полеганов (гали Петърчо по главата): Защо, моето момче?... Защо толкова много искаш да бъдеш пораснал и силен?... Кажи защо!... Кажи на чичо си Кольо защо!...

Петърчо (подсмърча): За да си... имам... котка-а...!

Бащата на Петърчо поставя лампата в телевизора и всички влизат в къщата да гледат мача.

Майката на Петърчо върви в посоката, в която преди малко кривват Кольо Полеганов и Петърчо и ги вижда да седят на голям плосък камък.

Майката на Петърчо (отдалече): Как не те е срам да се държиш като глупак!... Толкова много хора разтревожи!... И чичо ти Кольо ти се сърди сигурно! (Хваща Петърчо за ръка и го повежда към къщата.)

А Кольо Полеганов гледа замислен след тях и остава на камъка.

В двора влиза възрастен мъж със широкопола шапка, екстравагантна широка дреха – каквато носят художниците, широки панталони, широки движения и много широка жизнерадостна усмивка.

Възрастният мъж (вижда Кольо Полеганов): Кольо?... Наборе!... Кой те наказва да седиш до тоя кокошарник?... Къде е Сия да я науча аз нея...

Кольо Полеганов: На!... Ето ти тебе среща!... Как си бе, човек?...

Двамата тръгват към масата под голямото дърво в двора.

Възрастният мъж: На път ни бехте и аз реших да се отбия.

Ти изглеждаш добре...

Кольо Полеганов: Ела!... Ела, приятелю!... Сутринта пре-прочитам една работа, в която едва сега, след толкова години, открих нещо, което много ме впечатли!... Добре, че се отби, така ще мога да чуя и ти какво мислиш. (Поглежда към къщата.) Сия...! Ела да видиш кой е дошъл! (Придърпва три стола към масата под дървото.)

Сия Полеганова (излиза от къщата и събира длани в знак на умиление): Боже!... Чудесно!... Наистина е чудесно!

Възрастният мъж (отлага шапка): Мир и... Любов!... Мислех, че ще заваря повече хора тука...

Сия Полеганова: Дъщеря ни предпочете морето. Заради децата. На връщане ще поостанат с нас и се прибираме заедно.

Кольо Полеганов: Хайде сядайте!... Сядайте, мили мои хора!... Простете ме, че губя търпение, но това, което ще ви прочета е нещо, което... как да кажа...

Сия Полеганова (към възрастния мъж): Кольо е малко като децата... (Тя е сигурна, че ще е правилно разбрана.)

Кольо Полеганов: Тихо-о...! Слушайте сега... Знам, че си го чел!... „Чуваш ли... (Прави пауза.) Некъде наблизко бръмчи пчела... Не е пчела. То е глас на жетварка, която жъне мек като коприна овес и пее... Но къде е тя? Тоя глас ме отнася отвъд годините. Той ме вълнува и милва като майчина ръка. Това е гласът на майка ми, която жъне и сръчно реди сребърните ръкойки. Аз съм малко момче с червена шапка и бела парà пришита под шапката над челото. Аз не мога още да приказвам. Лежа на земята под един сноп и слушам с широко отворени очи. Нищо не зная и нищо не проумявам от Божия свят, както и днес нищо не проумявам. Аз чувам гласа на майка си и той ми стига.“ (Кольо Полеганов сваля очилата си, затваря книгата и полага ръка на нея.)

Възрастният мъж: Каралийчев е това. (Поглежда замислен надолу и дълго мълчи.)

Сия Полеганова: Рядък поет.

Кольо Полеганов: Това не е белетристика, Коста-а...! Не е проза!... Тук има повече лиризъм и дълбочина на символа, отколкото във везаната реч на сума стихотворци, защото Земята е велика Майка!... И, когато Тарквиний, ако си спомняме добре от книжките, изпраща синовете си Тит и Арнус, придружени от Луций – син на сестра му, при Делфийския оракул и Делфийският оракул казва, че ще царува онзи, който пръв целуне майка си... И, докато Тит и Арнус тълкуват думите погрешно и предоставят това на случая, Луций Юний симулира спъване, пада и целува Земята, защото носи златна пръчка в дрянова тояга като символ!

Млад мъж влиза в двора и възрастният мъж маха с ръка към него.

Възрастният мъж: За мен е!... Обадете ни се като се върнете... И ние ще ви търсим!... Доскоро!

(В кадър; в едър план; бащата и майката на Петърчо; един срещу друг.)

Майката на Петърчо: Хайде, хайде!... Видях, че чупят хляба като торлаци.

Бащата на Петърчо: Голема работа!... Щом им живеем в къщата и сме им гости, ще се правим, че не забелязваме някои работи.

Общ план на потънал в зеленина двор. (Камерата се придвижва и показва: улици, дворове, къщи, триколка, момче на велосипед, път в ремонт, герен*, крякащи в нисък полет над реката осем-девет питомни гъски...)

Петърчо и бащата на Петърчо изпробват хвърчилото на герена.

Въздушното течение над герена подема хвърчилото и то постепенно набира скорост и се издига нагоре и все нагоре и Петърчо посяга за макарата с канапа, но хвърчилото

---

*Ниско възвишение близо до река. (бел. ред.)

започва да се мята насам-натам, изпълнявайки, като че ли, някакъв свой специален номер и бащата на Петърчо преценява, че „още не му е време“.

Бащата на Петърчо: Нека се стабилизира! (И след малко.) Биндер е ранен в носа. Ти стой тук и дърпай назад канапа, без да мърдаш, а аз ще тичам напред да видя какво става!

Хвърчилото се снижава плавно и цяла сюррия деца от селото се юрват да видят как бащата на Петърчо ще помогне на Биндер, който е ранен в носа.

Проблемът с „носа на Биндер“ е решен и макарата с канапа е вече в ръцете на Петърчо. Хвърчилото се рее плавно над герена!... Децата около Петърчо радостни подскачат, а Петърчо е на седмото небе от щастие.

Бащата на Петърчо стои малко встрани и, мислейки си вероятно за нещо, дърпа от цигарата си.

А дядо Сандо, опрял гръб на близката стопанска постройка, смъква малко калпачето си, да не му пречи Слънцето и се визира нагоре, там, където хвърчилото трепти и май му се чуди малко...

Панорама: Последни лъчи на залязващото Слънце над селото. Тихо е. Само хлопатарите на завръщащия се от паша добитък нарушават тишината.

Частичен план на реката.

Петърчо и деца от селото седят на брега на реката, клатят крака, говорят си и от време на време някое и друго плоско камъче плъзва по водата и прави ластовица.

Данчо: Допреди миналата година у нас всеко лето живееше една учителка. Тя говореше на френски. От нея знам как е куче. Знам как е тетрадка. И жаба знам. И прасе знам. Мърляво животно, което се търкаля в локва.

Петърчо: Ти виждал ли си живо прасе?

Данчо: Да. Като бех малък си играехме с едно. Сега чета приказки и не ми остава време.

Петърчо: Какво си приказват прасенцата?... Ти галил ли си прасенце?... На какво си играят прасенцата?

Данчо: Ами... Играят си кое първо да се търколи в локвата. И се карат. И се бият. Защото искат локвата да е само на едно. Другото да си намери друга локва. Като бех малък си говорехме с едно...

Петърчо: Как си говорехте?

Данчо: Ами... Грухтяхме.

Петърчо: А ти какво му казваше?

Данчо: Не си спомням.

Тотка: Аз знам да говоря като прасе.

Петърчо: Кажы нещо!

Тотка: Грух... гру-ух... грух...

Петърчо: Аа-а...! Ти какво каза?

Тотка: Ами... Благодаря много!

Прекъсване.

(Същият кадър. Среден план на Петърчо с гръб към камерата.

Кадър на две деца: едно срещу друго; в профил.)

Сашко: Аз не мога да си го обясня!... Според мен възрастните са по-умни от децата, защото като са били малки са ги наказвали!... Не са ги биели като нас!... Моят дедо ми каза как са ги наказвали... Слагали черупки от орехи на земята и децата да седат с боси крака на тях... и така половин час. А нас ни наказват: „Я до стената!“... и... „Горе ръцете!“... И за различни неща ме наказват. Понякога ме наказват, понякога не... Ето това не мога да си обясня!...

Мариана: Защо?

Сашко: Ами, защото не мога.

Мариана: Добре. Хайде, разкажи ни как те наказват!

Андро: Бият го даже!...

Сашко: „Да се махаш от тука-а...!“ „Марш!“... Не. Карането е жесток глад!... А в училището е пък пълно неразбиране!... И-и... защото са по-големи, не ги интересува нищо!...

Анчето: За какво са тогава учителите?...

Сашко: Ами, да се карат!... Карат се за всичко! А госпожа

Динкова!... Ако кажеш или вдигнеш ръка да я питаш нещо... „Не-е...! Не ме прекъсвай!... Не ме прекъсвай, когато аз говоря!“

Пенко: Ние си играем на морски шах, а тя като мене и започва да писка. „А-а...! Какво правите-е...? Ще ви изключат!... Ще ви напиша отсъствие!... Ще видите-е...!“ И така става всеки ден!

Дърво, обрасло с павит и други виещи се растения, се е превило и оформило нещо като „страшна пещера“. Петърчо се взира в пещерата. (Камерата го следва.) Петърчо върви към хамбар в дъното на стопански двор и, видял дядо Сандо да седи на припек до хамбара, тръгва към него да го пита нещо.

Дядо Сандо: Па бият, ка да не бият. Я помним... Учителю-о... земе та ме прати да отсечем прачка от жилаво дърво. Прати ме... И аз идем!

Петърчо: „Прачка“.

Дядо Сандо: Те прачка. Донесем му я аз! Он я поогледа... поогледа я таков, па... „Тц!“; фърли я!... Не му аресала!... И ме прати друга да отсечем!... И аз идем! Що да чиним? Дека да се девам!...

Петърчо: Избягай!

Дядо Сандо: Дека?... Нали дома па тате че ме ‘усмърти!... Донесем я аз и он каже: „Направи кокошка!“... Те така е. (Събира горната част на пръстите.) И он мелне озгор по них... по пръстите де... и земе та ме йзуши. Речем да ги пхнем... те пръстите де... под кожушето... он маа па по главата... Млати и не гледа дека млати...

Петърчо е ококорил очи и съпреживява.

Дядо Сандо: Имаше песен една... (Запява носово; гъгнуво.)

Ах! Ти училище-е...

Адско мъчилище-е...

Ах! Вий учителе-е...

Адски мъчителе-е-е...

(Общ план върху колата на семейството на Петрчо и голямото клонесто дърво в двора. В гръб: бащата на Петърчо наведен над мотора. Петърчо до колата.)

Петърчо (взима оставения от баща му до колата гаечен ключ, върти го в ръцете си и поглежда баща си): Татко, на герена има ветър. Ще ходиме ли да вдигаме хвърчилото?

Бащата на Петърчо: Ще ходиме, но следобяд некъде... Тогава ветъра е най-подходящ, защото се спуска от планината, а и върбите покрай реката помагат...

Петърчо: Татко, а в училището страшно ли е?

Бащата на Петърчо: Не е страшно, защо да е страшно?... Всички сме били ученици. Остави ключа долу и иди да си играеш!

Петърчо: А в училището бият ли?

Бащата на Петърчо: Не бият!... Мисля, че не бият! Остави ключа ти казах, нема да се разстрелваме само ние с тебе!...

Петърчо: А дедо Сандо каза, че бият!... Неговият учител го биел с пръчка.

Бащата на Петърчо: Бил го, защото е бил малък и му е надвивал!

Петърчо: А, ако е бил голем?

Бащата на Петърчо: И голем да е бил!... Човек винаги може да изяде един хубав пердах!... Никога не е късно!... Чехов например казва, че с бой можеш и заека да накараш да пали кибрит!

Петърчо: „Чехов“!

Бащата на Петърчо: Той!... Бегай сега!

Петърчо: Кой е тоя Чехов?

Бащата на Петърчо: Е-е-е... Стига-а...! Махай се!... Иди да си играеш ти казах!...

Петърчо: А защо Чехов иска да бие заека?... Нали заека нищо лошо не му е направил?...

Бащата на Петърчо: Иди да си играеш!

Чула разправията на двора, майката на Петърчо излиза да отведе Петърчо да не пречи на баща си.

Бащата на Петърчо: Разкарай тоя глупендер, че ми къса нервите!...

Майката на Петърчо: Я не обиждай детето!... Кольови казват, че е твърде много развит за възрастта си и ще трябва да го пратим още тази година на училище!

Бащата на Петърчо: Честито!... Сигурен двойкаджия!... Искаш ли да ходиш на училище, бе?...

Петърчо: Не искам английска забавачница!

Бащата на Петърчо: Добре. Английски ще учиш след като се пенсионираш!... А пък и каква ли полза?... Майка ти като го учи, сега хлеб не може да си поиска на английски!... Как е хлеб на английски, ма?...

Майката на Петърчо: Глупак!... Брейд е хлеб на английски!... Това само пияниците като теб не го знаят!

Бащата на Петърчо: „Брейд“!...

Майката на Петърчо: „Брейд“, моля ти се!

Бащата на Петърчо: Така-а... Брейд е горе-долу нещо като гайтан... ширит... Твоя „брейд“ можеш да зашиеш на роклята си!... Виж бред е съвсем различно нещо!

Майката на Петърчо: Е за една буквичка само...

Бащата на Петърчо (разстила брезент под колата и се намъква върху него): Галош!... И на английски е галош!... Запомни го, за да не излезе, че напразно си учила този език!

Майката на Петърчо: Нещастник!...

Бащата на Петърчо: Нормално с двамата като вас!...

Майката (хваща Петърчо за ръка): Ела, майка!... Остави го този грандоман!...

Полунощ. (Камерата показва къщата, тъмния силует на голямото дърво и масата под него.)

Всички спят и в къщата е тихо, само Петърчо, навел главичка, сънлив и много мил в дългата си нощничка, пристъпва с боси краченца по тъмния коридор. (На главичката

му е щръкнало непокорно кичурче коса.)

(Тъмен екран.) Отваря се врата.

Детско гласче: Татко, бе!... Защо Чехов иска да бие заека?...
Нали заека нищо лошо не...

Бащата на Петърчо (дърпа завивката си нагоре): „За какво се сетил в четири през нощта.“ Бегай с тоя заек!...

Петърчо стои и чака баща му да се разсъни и му каже. Но бащата на Петърчо започва да хърка и Петърчо разбира, че и да стои и да не стои...

Петърчо върви по тъмния коридор и спира пред стаята на Сия и Колю Полеганови, – отваря вратата и гледа към леглото на чичо си Колю.

Петърчо (тихичко): Чичо Колю...?

Колю Полеганов (размърдва се в леглото): Какво има?... Кой е!... (Пали нощната лампа и вижда Петърчо.) Защо не спиш?

Петърчо: Чичо Колю, моля ти се, искам да приказвам нещо с тебе...

Сия Полеганова се размърдва в леглото.

Колю Полеганов (с пръст на устните си): Утре...

Петърчо отново тръгва по тъмния коридор – босите му краченца просветват едно след друго изпод нощничката му, а той е тъжен и отчаян и много, много нещастен...

На най-долното стъпало на стълбата на къщата се е притаило светло петно. Не разбран от всички, Петърчо е отишъл до кокошарника, хванал си е едно пиле и, прегърнал го, двамата спят на стъпалото долу...

Пробудил се през нощта, Колю Полеганов решава да се поразходи на двора и, стигнал външната врата, вижда, че е отворена, а долу на най-долното стъпало се е свил Петърчо. Колю Полеганов се навежда, Петърчо се дръпва и пилето с крясък изхвърква от прегръдката на Петърчо.

Петърчо: А-а...! Чичо Колю... (Увисва на врата му.)

Колю Полеганов: А какво ще стане с пилето сега?... Може

ли да се оправи то в тъмното?

Петърчо: Аз знам къде е! Чичо Кольо, ела!...

Кольо Полеганов: То име има ли си?... Ти как му викаш като го търсиш?

Петърчо: Да. Има си! Казва се Велизарио. Но е много особено и много честно! Не обича да го пипат по главата и не кълве от храната на другите пилета!

Кольо Полеганов: Сигурно си имате и тайна явка с него?... Хайде да го потърсим!...

Петърчо: Имаме. Съвсем е наблизно.

На другия ден.

Кольо Полеганов и майката на Петърчо са под разклоненото дърво в двора. Кольо Полеганов чете, а майката на Петърчо плете. По едно време Кольо Полеганов захлупва книгата на масата, сваля очилата си и дълго трие стъклата им.

Майката на Петърчо: От Слънцето е. Познавам хора, които са си купили тъмни диоптрични стъкла от Германия и са много доволни. Защо не си купиш и ти?

Кольо Полеганов: „Няма по-хубаво нещо от това да се поощрява склонността у децата към съпричастност и взаимопомощ!“ Да-а... Това е наистина така!... И не само у децата...

Майката на Петърчо: Да не говорим за това, чичо Кольо! Не обичам животни вкъщи!

Кольо Полеганов (все още замислен върху това, което чете): Разбирам, че е трудно за човек да отделя от залъка си... Наистина е допълнителен разход за домакинството...

Майката на Петърчо: Какво искаш да кажеш!

Кольо Полеганов: Нищо.

Майката на Петърчо: Разбрах прикритата ти ирония!... В това отношение поне ти си добре известен!... Но в крайна сметка...

Кольо Полеганов: Към теб, моето момиче, аз никога не съм проявявал ирония и ти трябва да ми го признаеш!...

Но във Франция, разказваше ми един лекар, който дълго е работил в едно градче на Рона – ходих там – в домове, в които има животни, хората са добри, а там, където нема... И аз съм напълно съгласен с него!...

Майката на Петърчо: Защо казваш това?

Кольо Полеганов: Казвам една от вечните истини, моето момиче!... Ние хората...

Майката на Петърчо: Омръзнахме ви...

Кольо Полеганов: Ни най-малко.

Майката на Петърчо: Разбрах! Мерси! Натехахме ви! (Грабва плетката си и става от масата.)

Кольо Полеганов: Не-е...!

Майката на Петърчо: Но ние ви върнахме парите, които взехме от вас на заем за колата и не разбирам защо трябва да ни се натеква за това с намеци... и по толкова завоалиран начин!

Кольо Полеганов е смаян, че така грешно е разбран.

А сразила го, майката на Петърчо се фръцва, влиза в къщата и през отворения прозорец се вижда как тя припряно събира багажа си и от време на време поглежда към двора, където мъжът ѝ и, то от дълго време, лежи под колата... и тя изхвърква на двора да разбере какво прави толкова време той там.

Майката на Петърчо: Наско!... (И тъй като той не помръдва, тя го сритва в краката.) Атанасе!...

Бащата на Петърчо (измъква се изпод колата): Какво, ма?

Майката на Петърчо: Какво правиш под колата цел следобед, бе?

Бащата на Петърчо (търка очите си): Така ли...

Майката на Петърчо: Защо не се обаждаш като те викам?

Бащата на Петърчо: Така ли... Заспал съм. Не съм те чул...

Майката на Петърчо: Ъхх! „Но сега не му е времето!“ Тръгваме си!

Бащата на Петърчо: Защо...

Майката на Петърчо: Пъдят ни.

Бащата на Петърчо: Така ли... Защо...

Майката на Петърчо: Шум сме вдигали!... Хайде!... Заради тебе, пияницо!... Хайде!... Иди при чичо ти Кольо да му кажеш как реват мамутите в пампасите-е...!

Семейството на Петърчо си е вече в София.

Петърчо тази година ще бъде първолак и днес, седнал на фотьойл близо до баща си, който чертае на масата в хола, се радва и разглежда новите си придобивки: Чантата му, като се отваря и затваря, скърца. Има си моливи, гума, цветни моливи за в час по рисуване, тетрадки, читанка...

Петърчо (прелиства читанката и се глези на баща си): Татко, това какво е?...

Бащата на Петърчо (поглежда): Буквата О.

Петърчо: „О“?!... (Прелиства и си търси още нещо, което да му е интересно.)

Майката на Петърчо (влиза в хола): Пак си облякъл престилката, Петре!... Казах да не я обличаш, за да не я измачкаш!... Тя е за първия ти учебен ден!... Каза ли на татко си?

Петърчо: Не.

Майката на Петърчо: Днес къде ходихме ние двамата с теб?... Кажи на татко си къде ходихме днеска!... Кажи му!... Хайде!... (Усмивва се сдържано.)

Бащата на Петърчо (гледа в чертежа си): Къде ходихте бе, Петре?...

Петърчо: Ходихме на...

Майката на Петърчо: На... На паметника на...?

Петърчо: Васил Левски.

Бащата на Петърчо: Bravo!

Майката на Петърчо: Така-а...! И какво направихме там ние двамата с теб?... Какво остави Петърчо?... Кое беше онова хубаво момченце с костюмче и бели чорапки, което премина площада само и всички го гледаха учудени и му се радваха и то остави един прекрасен червен карамфил

долу на паметника и се върна и целуна мама?

Петърчо: Петърчо!

Майката на Петърчо: Така-а... А тези цветя ще поднесеш на учителката си първия ден, когато влезеш в класната стая! (Слага цветята във ваза.)

Петърчо: Да не ме бие...

Майката на Петърчо: Престани с тоя бой, най-последно!... Кой ти втълпи това отвратително нещо!... В нашето училище не биеха.

Петърчо: Така ли?...

Майката на Петърчо: Да.

Петърчо: Ти в кое училище си учила?

Майката на Петърчо: Да отидеш там?... Така, ли?... Мамино глупаче!... Ах, то милото глупаче на мама!... (Прикляква пред Петърчо.) Златното ми то!... Умничкото ми то глупаче!... То винаги знае какво да каже!... То все знае какво да измисли!... Та бие ли се такова хубаво и мило дете?...! Бие ли се?... А?... Не! Нали?... Не, разбира се!... Мамина главица златна... Златен той на мама... Сега мама ще му покаже едно нещо на него.

Майката на Петърчо взима дебела книга от библиотеката, тръсва се на дивана, придърпва сина си и дълго прелиства.

Майката на Петърчо: Ето това е той!... Ти го видя и на паметника!... Същият е! Нали?

Петърчо: Аз съм го виждал и друг път.

Майката на Петърчо: Така-а... Той е Велик син на българския народ, майка!... Духът му е бил неустрашим!... Ти трябва да се стремиш да бъдеш като него! Да имаш неговите добродетели!...

Бащата на Петърчо: Та да го обесят...

Гробна тишина.

Майката на Петърчо (гледа смръщена мъжа си): Мама ще му намери друг герой!

Бащата на Петърчо: Паметник на отговорник на магазин нема!

Майката на Петърчо: Млъкни-и...! (Стиснала зъби, тръсва

глава като тигрица.) Проста-ак! (Но и сълзи има в очите ѝ.)

Визия.

На екрана на фона на постоянно разсейваща се рядка мъгла се разкрива интериор на класна стая. Пред черната дъска виси средно голяма цветна картина на домашна патица. Дълбочинно се различават чинове с деца. На третия чин в средната редица... чист, сресан и чаровен... седи Петърчо. Майката на Петърчо – ефирна и в строг тъмен тоалет – ходи напред-назад пред черната дъска. Косата ѝ е оформена на кок. С очила е. Държи показалка.

Майката на Петърчо: И така, деца... (Усмивва се крайно предразполагащо и мило.) Кой от вас ще каже с какво е покрита патицата?... (Сочи патицата на картината и леко повдига брада. Но любознателните очички, кой знае защо отбягват погледа ѝ, и гледат надолу и встрани.) Кой?... (Поглежда всяко дете и усмивката ѝ става все по-приветлива и по-предразполагаща.) Никой ли не знае с какво е покрита патицата?...

Петърчо (вдига ръка): Аз! ще кажа.

Майката на Петърчо (радва се, че нейното дете вдига ръка, но външно си придава вид, че изчаква и друго дете да се обади): Е, добре, (Изчаква още малко.) щом нема друг, тогава ти! Петърчо ни кажи с какво е покрита патицата. Тихо деца...

Петърчо: Патицата е покрита с мас!

Майката на Петърчо: Добре... И с какво още... С какво още е покрита отгоре патицата?

Петърчо: Отгоре патицата е покрита с мас!

Майката на Петърчо: Не. Деца... (Усмивва се мило.) и с друго нещо е покрита отгоре патицата. Всички знаете това нещо и... то се... нарича... Как?

Петърчо (гледа я като „дръвник“): Мас!

Майката на Петърчо: Не-е... (Сериозно обезпокоена, но все още усмиввайки се, тя сочи патицата.) Нарича се... пе...

ру-у-у...

Петърчо: Мас!

Детски смях и тъничко гласче (някъде от последните чиновове): Хе!... Перу-у-у-мас!

Майката на Петърчо: Не. Нарича се... пее... рууу... шиии... шиии...

Петърчо: Мас!

Майката на Петърчо: Не-е-е...! (Събужда се цялата в пот, сяда в леглото и пали нощната лампа.) Боже-е...! Какъв ужасен кошмар!...

Майката на Петърчо нахлузва чехлите си, влиза в стаята на сина си и го гледа как спи, после отива да вида и мъжът ѝ как спи и, с нарастваща тревога установява, че двамата спят по един и същи начин... отметнали ръце нагоре и тежко извили глави назад...

Майката на Петърчо: Божичко, същият тъпак!... Досуц като него... Ужас! (Запалва цигара и тръгва към кухнята да пие валериан.)

В кухнята майката на Петърчо пуска да се оттече водата от чешмата, дръпва един-два пъти от цигарата си и откапва валериан в чашата с вода.

Но ето, че, зашляпал чехли и повлякъл разкривилото се долнище на пижамата си, в кухнята, прозявайки се, влиза мъжът ѝ, който, щом вижда дим от цигара, поглежда за жена си и я вижда да стои пред умивалника.

Бащата на Петърчо: Чудех се къде може да си отишла... Зъбите си ли миеш по това време!... Затова ли се надигна?...

Майката на Петърчо (втренчва поглед в мъжа си): „Затова“!... Защото жена, която иска да има деца трябва много да внимава за какъв окаян тип се омъжва!

Бащата на Петърчо поглежда жена си и, тъй като няма никаква представа, а и му е все едно как е стигнала до това гениално умозаключение, се насочва към картофената салата на масата и започва с лъжица да пренася от нея и тъпче устата си.

Бащата на Петърчо: Тоя па мой глад какъв е сега?... Чудна работа! Като да не съм вечерял...

А майката на Петърчо (вперила унищожителен поглед в разкривеното провиснало дъно на пижамата на мъжа си, извисява трагично глас): Баща на кретенн...!

Бащата на Петърчо: Майната ти!... (И пренася поредната лъжица с картофена салата към устата си.)

(В американски план; в гръб; Петърчо и Шек.)

Петърчо и Шек се връщат от училище. Петърчо е с новата си чанта. Носи я на гръб. Много е приятен за гледане.

(На втори план: Голяма ъглова сграда и тролейбусна спирка.)

Шек и Петърчо се разделят на улицата с трамвая. Петърчо минава през прохода, покрай велосипедната работилница, през тухлената стена, дъсчената ограда и се появява в един от съседните задни дворове на жилищните кооперации. На мястото на предишната изоставена кола се е тропнала друга такава. За разлика от предишната тази кола има врати, но е купе. Около колата тайнствено се въртят: Ментата, Шулц и Шото...

(Общ план върху изоставената къща и дървената стълба, която отвежда до таванската стая.) По дървената стълба един след друг се качват: Шулц, Петърчо и Ментата. Шулц и Ментата са с ученическите си чанти.

В таванската стая са: Ина, Катето, Юла, Алиса и Беви. Котенцето Синбад-Мънки е попораснало и мърка в скута на Юла...

Юла: Скришните работи са... Чакай!... Чакай да измисля нещо.

Катето: Сигурно майка ти те помоли да отидеш да слезеш в мазето...

Юла: „Защо закъсна?... А?... Губиш си времето... В колко ти казах да се прибереш?... Къде беше-е...?... Защо? А?... Защо?...“

Беви: „Беви!... Беви-и...! Сядай на пианото да свирите с дядо ти!... После ще си играеш... ще гледаш телевизия...“

Юла: „Юлияно, престани-и...!“ ... Не. Карането е жесток глад!... „Да се махаш от прозореца... Махай се оттам!“... „Джан!“... Ох!... Това ще бъде моят спомен от майка ми!... Как може такава нещо!...

Алиса: Ама стига да говорим за смешни неща. Хайде за нещо друго...

Ина: Е какво бе, како Алисо, семейството е това.

Шулц бута вратата и тримата влизат в таванската стая.

Шулц грабва котенцето Мънки-Синбад и се усамотява в един от ъглите на стаята. Петърчо и Ментата седат при момичетата.

Юла: А после майка ми вика... Аз съм на улицата, а тя вика от прозореца: „Ти сама си го правиш!... Ще те вкарам в пансион!...“ и разни такива...

Алиса: Ами то детето само си го прави... и си го прави на майката... и майката му го връща... и му го връща така както детето си го прави с лошо...

Беви: А то на лошото трябва да се отвърща с добро.

Ина: А ти как отвърщаш на лошото?...

Беви: Ами с лошо...

Ина: „С лошо“.

Беви: Ами да. Защото нали сега на лошото... нали сега на лошото се отвърща с лошо... А нали всеки трябва да се обича... А те... понеделник на Алианс... вторник на пиано... среда на Алианс... четвъртък на пиано... петък на Алианс... и-и... хайде...

Ина: И в събота на пиано...

Беви: В събота не. Събота и неделя са ми почивни и започвам със сериозните неща... Гледам телевизия... Мама просто не може да ме откъсне от телевизора...

Останал сам вкъщи, Петърчо се е разположил удобно на масата в хола и, стиснал устни, пише домашно по писане

с ченгелчета и камшичета. От време на време посяга към съдчето с грозде, откъсва зърно, поглежда в телевизора и го хапва. По телевизора върви спортно предаване. Отегчен от писане на ченгелчета и камшичета, Петърчо отива до пианото, измъква черна кутийка от зад статуетката, отваря кутийката внимателно, поглежда в нея и се усмихва. (На вратата се звъни.) Петърчо скрива кутийката и отива да отвори. Влиза Шото. Шото слага на масата шишенце и си взима от гроздето.

Шото: Къде е красавицата?

Петърчо: Тъкмо я бех извадил. Не знаех, че звъниш ти и я прибрах. (Тръгва към пианото.) Много е самотна!

Шото: Ще свикне. Те са издръжливи. Я да видим!... Как се казва?...

Петърчо: Казва се Адела. Щом махна капачката и ме поглежда. Адела-а...? Видя ли как ме погледна?

Шото: Е чак пък, но да кажем, че видях. Капваш ѝ по една капка от кокошата кръв на всеки осем часа, а като ги нема вашите, махаш капачката да диша. С ония, всичко осем лева!... Дал си ми пет. Дължиш ми три лева.

Петърчо: Готово! (Бута внимателно кутийката към Шото.) Чудесна е, нали?...

Навели глави, Шото и Петърчо с нарастващо любопитство наблюдават въшката, която наистина е вдигнала глава.

Шото: Сама е. Затова. Шек има три. Мисля една в повече. Искаш ли да ти я даде?... Ще ти я донесем в сряда. Три лева!

Петърчо (възторжено): Да. Ще бъде чудесно!...

Шото: Неговите били некакви особени. От Добруджа. С черна точка. Ти виждал ли си въшка с черна точка отгоре. По средата. Некои имали кръстче. Те били най-зловещите. Въдели се некъде на юг. Нашите нема да ни пуснат да отидем.

Петърчо: И добруджанката ще свърши работа. Важно е Адела да не е сама. Много съм ти благодарен!

Жилището на семейството на Ментата.

(В кадъра; в едър план: Ментата, Шек, Юла, Катето и Беви са около масата в хола, на която Ментата демонстрира уменията на своята въшка да тича бързо.)

На вратата се звъни. Ментата прибира въшката си и отива да отвори.

Шото и Петърчо влизат в хола. Всички се радват, че са дошли и отново наобикалят масата, на която пък Шек започва да демонстрира уменията на своята въшка.

Шек: Не е съвсем лоша, а?...

Юла: Моята е направо зловна-подобрена!... С рогче!... Чиста шопкиня!... Някъде от Рилския масив!... Не я нося с мен. Пазя я.

Телефонът звъни.

Ментата (вдига слушалката): Ало?

Глас (отсреща): „Драганова се обажда...“

Ментата (с променен глас): О, госпожа Драганова, много ми е приятно!... Яковлева е на телефона. (Хили се и намига на приятелчетата си.)

Гласът (отсреща): „Госпожа Яковлева, тук отдел „Професионално ориентиране“ към Министерството!... За Вашата професия можете ли да ни разкажете нещо?“

Ментата (хили се и смига на приятелчетата си): Ами-и... Моята професия е машинописка.

Гласът (отсреща): „Нещо така по-характерно да ни кажете. Ние си избираме професионално изявени хора – изпълнителни, стриктни, с голям опит и бихме желали да ни кажете с какво Ви привлече тази професия.“

Ментата: Ами тракам, тракам на машината... вместо Л слагам И... и става нещо... и нещо като здрач излиза...

Гласът (отсреща): „Вие значи слагате И вместо Л. А с машинописните грешки как сте, госпожа Яковлева?“

Ментата: Зле. Зле-е...

Гласът (отсреща): „На страница колко правите?“

Ментата: Ами педесе... (Намига лукаво и маха с ръка към приятелчетата си да не се смеят чак толкова високо.)

Гласът (отсреща): „Петде-се...!“

Ментата: Да.

Гласът (отсреща): „И какво Ви казват от издателството?“

Ментата: Не можело толко на една страница...

Гласът (отсреща): „И не Ви ли гонят, госпожа Яковлева?“

Ментата: Почти са, но аз лъжа...

Гласът (отсреща): „Моля?“

Ментата: На път са-а... да ме гонят...!

Гласът (отсреща): „А!... „На път са“... Госпожа Яковлева, предлагам Ви следното. Не знам как ще се развият нещата за Вас в службата Ви, но ние Ви стискаме палци да намалите грешките поне до пет на страница и като получите нашата награда... Вие, госпожа Яковлева, откъде сте?... От кой град?“

Ментата: От... Каспи-ча-н...

Гласът (отсреща): „А-а...?! Госпожа Яковлева, ние се надяваме, че нашата награда, ще бъде приятна компенсация за главоболията, които причинявате на Вашата служба...“

Ментата: И на Вас!... (Затваря телефона и се хвърля на дивана.) О-о-хо хо-хо-о...! Майка ми ще получи удар като разбере какво е говорила...

Всички се тръшкат от смях.

Училищен коридор. Общ план на коридора. Голямото междучасие.

Дежурният учител е озадачен от тайнственото поведение на няколко ученика, които се събират, шепнат помежду си, разделят се и пак се събират при гардеробите в един от ъглите на коридора – държат се като заговорници, като пласьори на дрога...

Петърчо и едно момченце си говорят в коридора.

Петърчо: И аз не мога да си го обясня. И на мене не ми се учи тоя немски език.

Момченцето: Значи и ти не го обичаш, така ли?

Петърчо: Да.

Момченцето: Нека да ти кажа нещо... Един път като отива-

хме на немска забавачница и Ангел си беше взел свирещата играчка и учителят като му я взе и почна да си свирка и ни мина времето по немски и само малко учихме немски...

Звънецът бие за край на голямото междучасие.

Момченцето тръгва към класната си стая, а Петърчо, гледайки след него, вижда как при прозорците Шото пласира въшки в тубички от упсарин на ученици от горните класове. При Шото идва още един ученик, но той вдига рамене: „Немам. За днес свършиха.“

Късен следобед. Таванската стая. Интериор.

(Близък план върху Алиса.) Алиса гледа към Шото и се усмихва.

Шото (подава листче): Номера на домашния ни телефон.

Алиса: Добре. Ти си отличник и какво мислиш да правиш след като се дипломираш?

Шото: Ами-и... Ще стана журналист като сестра ти.

Алиса: Смяташ, че е хубава професия, така ли?

Шото: Да. И се взимат много пари. Ако си добър. Дай ѝ номера на телефона и нека направи интервю с майка ми!... Майка ми е учителка. Искам да видя как стават тези неща, каква е процедурата!... Ще ми е много интересно!

Алиса: Добре. Ще ѝ обясня. Бъдещ колега. Така да те разбирам, нали?

Шото: Умна си бе, Алиса... от „Мансардата на чудесата“!

(Камерата се придвижва да обхване пространството зад гърба на Алиса: две редици от по три реда успоредно поставени тухли с дъски върху тях.)

На всяка дъска седят по две деца, както е в класната стая. Тук са: Катето, Ина, Юла, Беви, Шек, Ментата, Петърчо и пет непознати ни деца от махалата.

Шото минава покрай „чиновете“ и се обляга на стената зад тях.

Алиса е госпожа учителката.

Алиса: Нема страшно!... Слушайте с широко отворени

уши и очи!... Почни!...

И децата започват. Всяко дете се чеше как и където му хрумне – по главата, подмишниците... Катето чука въшка между ноктите на палците си, а Ина, която седи зад нея, рови из косата ѝ, и я поще. Беви се подсмива.

Алиса (отива при Бави и отведнъж изважда нещо от косата му): Ау!... Какво е това?...

Беви (хили се): Въшка.

Алиса: Взимай си чантата и веднага напусни! класната стая. Ще се върнеш след като те почистят вкъщи!... Бързо!... Бързо-о...! (Поглежда Ина.) Ина, ти тая коса, ресала ли си я некога!... Я да видим!... Божичко!... Ужас!... Взимай си чантата и напусни класната стая!...

(Общ план на задните дворове на съседните жилищни кооперации.)

(Едър план на Шулц в гръб и гледна точка към изоставената кола.)

Шулц седи на дървената стълба и мълчаливо наблюдава двамата монтьори от велосипедната работилница, които със станок от събрани горе греди и сложна система от скрипци и синджири измъкват мотора от някаква кола.

Беви излиза от таванската стая и, тъй като Шулц е седнал на едно от стъпалата на стълбата и е препречил пътя надолу, сяда зад него. Ученическата си чанта слага на колената.

Вратата на таванската стая се отваря и излиза Юла. Шулц прави място на Юла да седне до него.

Юла (сочи с глава към двамата монтьори): Тия катили ли ви натопиха за инструментите?

Шулц (мълчи известно време): Те.

На другия ден.

Метнал пуловера си на рамената и, артистично вързал ръкавите му отпред, Шото говори по домашния им телефон.

Шото (имитира майка си): Да. Моите ученички бягат от час и като им се скарам ми отговарят. Извиках една майка,

а тя... блещи се, щото съм я извикала. Тя немала мнение, представете си...

Гласът (отсреща): „А така!... А това блещене как става?“

Шото: Ами „как“. Блещи се. Да си умре човек от смях!...

Гласът (отсреща): „Седи и блещи се!“...

Шото: Да. Блещи се, трътката...

Гласът (отсреща): „Ама точно как се получава това?... С очите... или... другояче?“

Шото: С очите, разбира се!... Как да Ви кажа. Безобразие... Простотия!

Гласът (отсреща): „Да-а... А не ги ли шляпвате... понякога?“

Шото: Шляпвам ги, разбира се!... С шамари... безобразничките... (Хили се.)

Гласът (отсреща): „Ай-й...! Бре-й...! Неблагодарна работа!... Вие, госпожа учителката, по какво преподавате?“

Шото: По история.

Гласът (отсреща): „По история. Труден предмет, госпожа учителката!... То може затова така несериозно да подхождат... Казват си: Много трудно, как да го научим.“

Шото: Ами... Майната им!

Гласът (отсреща): „Нали?... Това историята е сложно нещо.“

Шото: Да. Много сложно.

Гласът (отсреща): „Пък дати, пък имена, пък първо, пък второ, пък трето, пък пето... Нали?“

Редакция на вестник. В частичен план: канцеларско бюро. Върху бюрото: включен магнетофон. Около бюрото: три подхилващи се млади жени.

Шото (отсреща): „Да! Нали това ме питаете?“

Брюнетка (държи микрофон и се подсмива): Да. Трудно се научава. А Вие, госпожа учителката, ще бъдете ли така любезни да ни дадете Вашите данни, – не талия, ханш и така нататък, а име и адрес, та да Ви изпратим още тази седмица с някой от нашите следващи броеве един прекрасен подарък, толкова прекрасен, та свят да Ви се завие...

Шото (отсреща): „Ами да. Ура-а...!“

Брюнетката: Така ли...?

Шото (отсреща): „Така!... Как иначе!... Тъпанарка такава.“

Оживена софийска улица. (Американски план на Петърчо в гръб.) Петърчо е с ученическата си чанта. Връща се от училище. До него са Шек и Беви. (Камерата е пред тях и показва витрини, пешеходци и паркирани коли. Бързи общи планове върху лъскавите витрини на магазините.) На улицата с трамвая Шек продължава покрай сладкарницата, а Петърчо и Беви минават през прохода, тухлената ограда и покрай велосипедната работилница.

Беви: Я ми задай ти! тоя въпрос на мене...

Петърчо: Кой въпрос?

Беви: Тоя! „Глава на семейството!“... Какво е глава на семейството?

Петърчо: Ами глава на семейството.

Беви (сочи главата си): Тая?...

Петърчо: Ти ли си глава на семейството?

Беви: Не. Тати. Извинявай! Разбрах!

Около новоизоставената кола е оживено. (Камерата се придвижва към колата.) Шото, Шулц, Ментата, Юла и Ина седят в купето. Шулц оглежда таблото и, като „вещ специалист“, проверява волана и скоростите. Воланът изненадващо е лек. И тази кола е трошка – една от вратите ѝ не се затваря, но е с автентичния си регистрационен номер.

Петърчо и Беви надничат в колата.

Шулц: Петърчо, от името на големите ти разрешавам да седнеш отпред. Като сигналист!... Беви, мини отзад!

Майката на Шото изкачва стълбището на жилищната кооперация. Прибира се къщи. (Едър план върху лицето на майката на Шото.) Лицето ѝ е уморено.

Бащата на Шото се е върнал от работа къщи и, легнал на кушетката в хола, чете вестник.

Майката на Шото (влязла в хола): На всичко отгоре съм

товарела децата с по три класни в седмицата!... Идвам от директорски съвет. Беше ужасно. „Шляпвам ги, разбира се!... С шамари... безобразничките!...“ Прочете ли тоя пасквил в това мизерно вестниче, в тая дрипа, в тоя парцал?... Аз не мога и да си помисля такова нещо, камо ли да го направя!... Ще ги съдя и, ще ги осъдя!... Отгоре на всичко целото училище е пламнало от въшки!... Някое дете ги е домъкнало след ваканцията!... Ужасите ме следват един подир друг!... А от Министерството наредили да се острижат само момчетата, за да спрел скандала...

Бащата на Шото: Нема такова разпореждане, с което да се ограничава броя на класните в седмицата!... Колко е часа?... (Поглежда стенния часовник.) Утре набери телефона на Столичния просветен инспекторат и те ще ти кажат, че не си в нарушение. В нашето училище вече имахме такъв случай.

Майката на Шото: Божичко!... Какъв ужасен ден!... (Излиза от хола.)

В хола на семейството на Петърчо се е настанила тишината. Бащата и майката на Петърчо седят на обичайните си места, но нито четат, нито ядат, нито пък правят каквото и да било, мълчат и гледат пред себе си като изтъпели.

Външната врата се отваря и Петърчо захвърля чантата си още в антрето.

Петърчо: Ура-а...! Намериха ни въшки. Цела седмица нема да ходим на училище!

Злокобна тишина посреща новината.

Майката на Петърчо става, отива до пианото, изважда шишенцето с кокоша кръв и черната кутийка и ги слага върху вестник на масата.

Майката на Петърчо (към Петърчо): Ела тук. (Сочи шишенцето.) Какво е това?...

Петърчо: А! Кръв от кокошка. Струва четири, не три лева. Шото ми го продаде.

Майката на Петърчо: Отвори кутийката много внимателно, да не плъзне той ужас и по нас!

Петърчо (отваря кутийката и лицето му грейва): А! Ето ги Адела и Юлиан!... Това е Адела. Тя обикаля, обикаля... Юлиан е по-спокоен.

Бащата на Петърчо: Да беше петел щеше да има гребен. Как ги разпознаваш?

Петърчо: Шепнат ми.

Квартална градинка. (Кадър на две момиченца, които тичат и крещят от радост след търкаляща се по пясъка топка.)

Хванала Петърчо за ръка, майката на Петърчо минава през градинката.

И ето, че Петърчо за първи път влиза в бръснарски салон, а пред него: светлини, много светлина, блестящ никел, лъскави ножици, машинки, огледала, много огледала. Нова страница се отваря в живота на малкия Петърчо!

Бръснарят поставя пригодена за деца седалка на бръснарския стол и Петърчо се покатерва, сядя, изплезва се на огледалото и се върти, оглежда, не кротува...

Бръснарят слага чиста голяма бяла кърпа около врата на Петърчо и я закопчава с безопасна игла отзад на врата.

Петърчо следи всяко движение на бръснаря – много му е забавно всичко, което бръснарят прави с него.

Бръснарят (към майката на Петърчо): Струва ми се едър за годините си...

Майката на Петърчо: Да. Така е. И затова решихме да го пратим на училище една година по-рано...

Бръснарят: Е, браво, браво! Юнак!... Юнак ли си ти, а?... Как се казваш?

Петърчо: Петър.

Бръснарят: Браво, Петърчо!... Браво, моето момче!... (Навежда главата му към себе си и машинката бавно навлиза в косата на Петърчо.)

Бащата на Петърчо (нахлува шумно в бръснарския салон):
Дръж се, Петре-е...! (Поглежда чакащите.) Най-хубавата
гледка, която помня от първия учебен ден е: Права редица
от измити уши пред мен!

Петърчо мълчи, много му е интересно какво прави бръс-
нарят с главата му.

Майката на Петърчо: Какво искаш да кажеш с „пред
мен“?... Бил си оставач?... Репетент?...

Бащата на Петърчо: Не. (Смее се): Бех най-висок от всички.

Майката на Петърчо: Да-а... Наистина...

Бащата на Петърчо: Добре. Знаем!

Майката на Петърчо: Не. Не-е... (И с някаква неподправена
майчина нежност.) Не, че е наше дете, нали... (Поглежда
към чакащите в салона и снижава глас.) Но и вчера, като го
гледах да играе с децата в училищния двор, се открояваше
някак... И в движенията му има нещо особено!... Да-а...! Дядо
му Петър е бил едър на младини. Мама казва, че татко е
бил доста буен като млад. Имал буен нрав!

Бащата на Петърчо: Хайде сега...

Майката на Петърчо: Защо?

Бащата на Петърчо: Добре. Вервам ти.

Петърчо (пипа главата си, където бръснарят е остригал
косата му, поглежда се в огледалото и, решил, че е издокаран
както трябва, става): Достатъчно!

Бащата на Петърчо гледа главата на сина си и се засмива,
защото така както коса на темето му няма, а отзад и отстрани
има, гледката е трагикомична.

Бащата на Петърчо: Е ти като чу, че дедо ти Петър бил
буен, какво реши?... Стой мирен и не пречи на чичкото да
си довърши работата!

Петърчо: Не!

Майката на Петърчо: Чакай, майче, защо правиш така?...
Чичкото сега започна... (Усмива се на бръснаря.) „Любезен
човек.“

Петърчо: Така съм добре! (Дърпа кърпата да я смъкне

от врата си, но тя е закопчана и майката на Петърчо го натиска да седне.)

Петърчо (вижда, че машинката приближава и слага ръце на главата си): Не! Не иска-ам...! Не иска-ам...!

Бащата на Петърчо: Петре!... „Пляс!“... (И първите сълзи се търкалят по бузките на Петърчо.) Не се лигави, Петре, бавим човека!... Виж колко много хора чакат!... Петре!!

Петърчо: Нее-е...! Казах не!... (И, усетил машинката по главата си, се вкопчва в ръката на бръснаря.)

Майката на Петърчо: Боже това дете!... Какво му става!... (Сконфузена, тя поглежда назад към чакащите в салона.)

Петърчо: Маме, моля ти се-е...!

Майката на Петърчо: Но защо ми се молиш, моето момче?... Погледни в огледалото и виж на какво приличаш!... Кой ходи така бе, майка?... Недей, моля те, бавим човека и хората!...

Петърчо (става от дъската): Тогава да си ходим!...

А главичката на Петърчо е заприличала на главата на оплешивяващ мъж и бащата на Петърчо грубо го смъква на седалката.

Петърчо (върти глава и се брани): Не искам!... Не!... Не иска-а-ам...! Чува те ли?... Не искам!

Бащата на Петърчо: Петре!... „Пляс!“... Петре?

Петърчо: Ма-а...ме...

Майката на Петърчо (тръсва ръце): Но защо, проклето дете?... Кажи защо!... Кажи най-после защо!...

Петърчо: Маме... (Обезнадежден от грубата намеса на баща си, той вдига ръце към майка си, – иска да ѝ каже, ама нещо много тайно и много важно на ухото, което никой да не чуе и тя навежда глава към него.) Маме... (И, обгърнал врата ѝ, отчаяно изплаква мъката си.) Маменце!... Маме, много искам да приличам на чичо Кольо, маме!... Моля те, маме!... Чуваш ли, маме-е...? Много ти се моля-я...! Чуваш ли, маме-е...? Моля ти се-е...! (И очичките му, чисти и пълни със сълзи, трептят и се взират с надежда в очите на смаяните и ужасени от изненада баща и майка.)

Тонкамера изключена.

Надписите на филма тръгват нагоре и под тях на филтър, на рир, леко неясните фигури в забавен каданс на майката на Петърчо, на Петърчо, на бащата на Петърчо, защото бъркотията в бръснарницата продължава. Петърчо тича към вратата – бащата го връща – слага го на бръснарския стол – Петърчо се съпротивлява – баща и майка се чудят какво да правят с това „неразбрано“ дете – Петърчо обяснява, че така си е добре и, че си се харесва точно такъв... и т.н. и т.н...

Край
1973 – 1999 г.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'D. Ten' or similar, written in a cursive style.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Биография.....	4
Фрази на Филип Попов	10
Глупачето (Петърчо).....	13

© Филип Попов, 2018
www.filippopov.net
filippopov.nest-art.com

ГЛУПАЧЕТО
(Петърчо)

Редактор **Лиляна Филипова**
Коректор **Стоянка Пенчева**
Предпечат **SNS EOOD**

Формат 60x84/16, печатни коли 8.75

Печат **Алианс принт ООД**

ФИЛИП ПОПОВ

(Филип Петров Филипов)

1930 – 2003

Като творец Филип Попов е в литературните среди на гр. София от 60-те години на миналия век до края на земния си живот. Сред бохемата на „Бамбука“ освен с литературните си произведения Филип Попов е известен като „Боцмана на кораба за далечно плаване“ на поета

Иван Пейчев, и „...един от последните несъкрушими рицари сред българите!“ на писателката Свобода Бъчварова.

Обществената си творческа изява Филип Попов започва с разказа „Дядо Йото“, отпечатан в сп. „Наша Родина“ (1958 г.). Негови разкази са отпечатани в сп. „Пламък“ – орган на Съюза на българските писатели. Есето му „Кредо“ е отпечатано във вестник „Литературен форум“ (1992 г.).

Филип Попов е работил и като асистент режисьор към Киностудия на Народната армия.

Бил е и сред миньорите на каскада „Белмекен – Сестримо“ („Тези, които останаха“) и ВЕЦ „Батак“ („Път сред хората“) – литературни филмови сценарии.

Работи и като спасител на плажа в Созопол и къде ли още не, опознавайки света!

В литературния филмов сценарий **Глупачето (Петърчо)** авторът, с необичайно умение и лежерно чувство за хумор, пресъздава забавни епизоди от живота на младо софийско семейство и техния малък син, живели през 60-те – 80-те години на 20-ти век.

9 789549 216561

Цена 6.00 лв.